

Ukrepi za boljšo preskrbo z mesom (3. stran) — Četverke dražje kot štirje otroci (7. stran)

Tepavac na obisku v Švici

Včeraj je prispel v Zürich — Danes se začne uradni pogovori

BERN, 26. jun. (Tanjug, UPI) — Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je danes prispel iz Beograda na tridnevni uradni obisk v Švico. Jutri se bodo začeli uradni razgovori med njim in članom zveznega sveta švicarske konfederacije ter šefom političnega departmaja Willyjem Spühlerjem.

MIRKO TEPAVAC

Z Mirkom Tepavcem sta odšla na obisk v Švico pomočnik državnega sekretarja Mirja Vošnjak in načelnik politične uprave za zahodno Evropo v DSZZ Nikola Mandić. Med obiskom bodo naši predstavniki razpravljali s švicarskimi o političnih vprašanjih.

Tepavac se je danes sestal z zastopniki jugoslovanskih državljani, ki delajo v Švici, ogledal pa si je tudi nekaj znamenitosti.

Med političnimi razgovori bodo obdelali predvsem akcije, ki bi prispevale k evropski varnosti in sodelovanju. Nekaj časa bodo prebrskali tudi gospodarske in kulturne teme. Tepavac je danes letno vrednost 70 milijonov dolarjev.

Gabriel Stupica novi rektor ALU

LJUBLJANA, 26. junija. — Akademski svet Akademije za likovno umetnost v Ljubljani je na današnji seji izvolil za novega rektorja Gabriela Stupica, za prorektorja pa Franceta Miheliča.

Thieu „odpira“ v levo

Dvomisljiva ponudba »komunistom« — Boji za Ben Het in Muong Suoi

SAIGON, 26. jun. (Reuters). Saigonska policija je sporočila, da je odkrila in preprečila nameravani atentat na predsednika Thieuja in premiera Huonga. Odkrila je tudi načrt za diverzije, ki bi jih morale enote FNO izvesti letos v Saigonu.

Thieu je ponovno potrdil, da se je pripravljen pogovarjati s komunisti o volitvah v Južnem Vietnamu. Izjava sovpada z današnjimi razgovori v Parizu; v saigonskem tisku so ji dali velik poudarek.

Na današnji 23. seji na avniju Kiebler je bil prisoten tudi šef ameriške delegacije Lodge, ki se je včeraj vrnil iz Washingtona; rekel je, da so razgovori o miru v Vietnamu snajvažnejši problem za ZDA. Šef delegacije FNO in zunanja ministrica začasne južnovietnamske vlade Thi Binh na je izjavila, da »Nixonove pobude v zvezi z Vietnamom niso odprle poti k miru. ZDA je obtožila za eskalacijo: Američani so minulo soboto opravili več kot 5.000 poletov.

Bitka za oporišče ameriških specialnih enot Ben Het se nadaljuje; 2.000 borcev FNO ga oblega že 50 dni.

IBT
INVESTICIJSKI
BIZNIS
TRGOVLJE
tel. 80 402
ENGINEERING

Kako je s sklepi o bilanci federacije

Seji republiškega in gospodarskega zbora — Stališče IS do predlogov ZIS o kritju primanjkljajev federacije

LJUBLJANA, 26. jun. Sklepi zvezne skupščine ob lanski razpravi o bilanci federacije so povsem jasni in jih je treba kot politični dogovor uresničevati, je dejal član izvršnega sveta Jožko Štrukelj v odgovoru na vprašanje poslanca Ivana Krefta na današnji seji republiškega zbora, v katerem je razložil stališče republiškega izvršnega sveta do ponovnega dfeicita v bilanci federacije.

Poslanec je namreč vprašal, ali je prejšnji ZIS, ki je odgovoren za tak položaj, konsultiral slovenski IS o tem, kako pokriti primanjkljaj in kakšno stališče je zavzel slovenski izvršni svet. Primanjkljaj v bilanci federacije znaša za leto 1968 77 milijonov dinarjev, za leto 1969 pa predvidevajo 92 milijonov primanjkljaja, skupaj 169 milijonov dinarjev. Manjši priliv sredstev od predvidenega povzroča pri izpolnjevanju obveznosti federacije znatne težave. Zato je zvezni sekretariat za finance pripravil predloge, kako bi to vprašanje rešili.

Ti so: prvič z dodatnim angažiranjem dinarskega depozita federacije pri Narodni banki iz kreditov, odobrenih v letu 1969 s strani Italije in ZR Nemčije ter še nekaterih drugih držav v znesku 700 milijonov dinarjev; drugič, z zmanjšanjem trans za nekatere objekte, ki jih financira federacija, v znesku 200 milijonov dinarjev in tretjič, z najetjem kredita s strani federacije pri Jugoslovanski investicijski banki v znesku 150 milijonov dinarjev.

Izvršni svet Slovenije, ki je bil konsultiran o tem, se s predlogi ni strinjal. Prvič se ni strinjal zato, ker je letos v gospodarstvu jasno vidna tendenca k nestabilnosti in inflaciji ter bi dodatna sredstva odnose še poslabšala. Drugič zato, ker so bili sklepi ob lanskoletnem sprejetju bilance federacije pov-

sem jasni ter jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Po njih je treba do leta 1970 iz realiziranega priliva v celoti pokriti obveznosti federacije do tujih posojil, ki zapadejo v tem obdobju, in do sklada za financiranje razvoja manj razvitih republik in krajev. Za ostale obveznosti federacije, ki se nanašajo predvsem na financiranje investicij, pri katerih je s sredstvi udeležena federacija, in za kreditiranje izvoza opreme pa je v skle-

● Nadaljevanje na zadnji strani

SOBOTNA PRILOGA

Aleksander Javornik
PROTI APETITOM
V DELITVI
Ob kod predlogi za progresivni davek

Dušan Dolinar
MED REALIZMOM
IN MISTIFIKACIJO
Ob glasovih o »pomoci« z Vzhoda

Bogdan Pogačnik
M. JACQUES
CHABAN-DELMAS
Portret tedna

Vida Hrešak
»VSI LJENA
NEURVSCENOST«
Razmišljanja
ob zgrešenih
pogledih

Dušan Kernbauer
SE ENKAT
O ITALIJANSKI
OKUPACIJI TRSTA
Političen zapis

SVET
V OTROŠKIH OČEH
Več prispevkov
na literarni natečaj
Pionirskega lista

Boris Kuhar
V POGORJU
KAPSKI
Sedmi list
iz afriškega dnevnika

Ivo Zorman
POZNAL SEM
TA BIC
Odlomek iz romana

ZA
KONEC
TEDNA

POCASTITEV MRTVIH. OPOZORILO ŽIVIM — Skupina ameriških kvekerjev se vsako sredo zbere pred poslopjem ameriškega Kongresa, kjer preberejo imena padlih v Vietnamu. Včeraj so med branjem razdeljevali tudi zadnjo številko revije Life, kjer so bile objavljene fotografije padlih vojakov. Telefot: UPI

Nevezanost in hitrejši razvoj

Sporočilo o obisku sinagorskega zunanjega ministra Radžaratnama

BEograd, 26. junija (Tanjug) — V Beogradu so danes objavili sporočilo o obisku zunanjega ministra republike Singapura Sinatarmaja Radžaratnama. V sporočilu je rečeno med drugim, da sta državni sekretar Tepavac in zunanji minister Radžaratnam v pogovorih potrdila, da politika nevrščnosti, ki je dandanes izredno pomemben činitelj v mednarodnih odnosih, najbolj ver- no izraža težnje narodov in držav, da si zagotovijo mir, neodvisnost, hitrejši in vsestranski razvoj.

Poglabljanje prepada med razvitimi državami in državami v razvoju zbuja vedno večjo zaskrbljenost. Ministra sta se strinjala v tem, da si je treba še naprej prizadevati, da bi prebrodili te razlike, v prid vsej mednarodni skupnosti. Jugoslavija in Singapur bosta še nadalje tesno sodelovala na tem področju, in sicer tako v okviru OZN in skupine 77 kakor tudi v vseh drugih mednarodnih forumih.

Razložila sta drug drugemu stališča svojih vlad glede najnovejšega položaja na Srednjem vzhodu in soglasala v mnenju, da je nujno treba poiskati miroлюбno rešitev, ki bi zagotovila trajen in pravičen mir v tem delu sveta, na podlagi resolucije varnostnega sveta iz leta 1967.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da se gledišča obeh držav ujemajo v vseh glavnih vprašanjih, ki sta jih obravnavala.

Minister Radžaratnam je povabil Mirka Tepavca na uradni obisk v Singapur. Tepavac je povabil z zadovoljstvom sprejel. Datum obiska bodo določili pozneje.

Moskovski plenum

Na tem dolgo pričakovanem zasedanju centralnega komiteja so razpravljali o posvetu partij - Poročal je Brežnjev

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 26. jun. (Po telefonu). V Moskvi je bil danes plenum centralnega komiteja KPSS, na katerem je generalni sekretar Leonid Brežnjev poročal o nedavnem sestanku komunističnih in delavskih partij in o stališčih KPSS na tem mednarodnem zborovanju.

Plenum pričakujejo že ves čas po koncu posvetovanja komunističnih partij in je prvi po lanskem oktobrskem plenumu, na katerem so govorili o kmetijstvu, pa tudi o zunanje politični aktivnosti politbiroja sovjetske partije. Informacije o tem je centralnemu komiteju predložil generalni sekretar Brežnjev in doslej ni bila objavljena.

Posredno pa je moč sklepati, da sta bili dve poglavitni temi, o katerih je plenum razpravljala: češkoslovaška in pa posvetovanje partij. Po plenumu so se nadaljevali sestanki s češkoslovaškimi voditelji in v okviru tega »normalizacija« na češkoslovaškem; nadaljevala so se tudi prizadevanja za tesnejšo integracijo Varšavske zveze in SEV. Kar zadeva posvetovanje, pa so se 20 dni kasneje na sestanku pripravljalega odbora v Budimpešti dogovorili za nov datum posvetovanja, to je za maj 1969, ker so dogodki na češkoslovaškem onemogočili sklicanje posvetovanja v novembru 1968. Mimo tega pa naj bi na tem oktobrskem plenumu govorili tudi o evropski politiki in pa o možnostih za dialog z ZDA.

Sedanji plenum naj bi bil, kot so napovedovali že pred časom, posvečen med uvaja-

Izredno stanje v Urugvaju
Tisoč aretacij — Bojijo se, da bo izbruhnila državljanska vojna
RIO DE JANEIRO, 26. jun. (Tanjug) — V Urugvaju, kjer so uvedli izredno stanje in kjer sta vojska in policija pripravljena, so v zadnjih 24 urah zaprli več kot tisoč študentskih in sindikalnih aktivistov. Razmere v državi so se tako zaostrele, da je možna celo državljanska vojna.

Vojaštvo in policija so večerjasedli vse strateške položaje v državi. Zaprli so več kot 200 sindikalnih voditeljev, ker so baje vodili protestne stavke. Vojska bo prevzela vse javne službe.

Mizil v Beogradu
BEograd, 26. jun. (Tanjug). Člana izvršnega biroja predsedstva ZKJ Mijalko Todorović in Miki Tripalo sta se danes pogovarjala s članom stalnega prezidija in izvršnega komiteja romunske KP Paulom Niculescom Miziom, ki je danes dopoldne prispel na obisk v našo državo. V pogovoru, ki je potekal v zelo prijateljskem ozračju, so izmenjali mnenja o najnovejšem razvoju mednarodnega položaja in položaja v mednarodnem komunističnem in delavskem gibanju.

nju sodobne znanosti v proizvodnji in pa seveda perečim zunanje političnim vprašanjem. Po letošnjem marcu so odnosi s Kitajsko stopili v novo obdobje in vsakega bo to ena od osrednjih zunanje političnih tem. Tema številka 1 pa so rezultati posvetovanja partij; opazovali logično pričakujejo, da bo centralni komitej podprl dokument o boju zoper imperializem in o enotnosti partij v tem boju, kako pa bo ocenil nastopanje partij, katerih pogledi so bili pogosto navzkriž s sovjetskimi, pa za zdaj ni moč povedati.

MARJAN SEDMAK

„Nemci naj začno od sedanjosti“

Zahodnoberlinski župan o stvarnosti, ki naj bi jo Nemci upoštevali

KLAUS SCHÜTZ

BONN, 26. junija (Tanjug).

Župan zahodnega Berlina Klaus Schütz, ki je pred kratkim obiskal Poljsko, se je danes zavzel za to, da bi ZR Nemčija upoštevala stvarnost pri urejanju odnosov s Poljsko.

V članku, ki je objavljen v najnovejši številki tednika

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Bralci pozor!

Se je čas, da se udeležite akcije za najprizadenejši turistični kraj!

Izpolnjene kupone pošljite do vključno 30. junija.

Žrebanje prve serije nagrad bo v torek, 1. julija 1969.

Rezultati žrebanja bodo objavljeni v četrtek, 3. julija 1969.

O DVOJEZIČNI SOLI — V Murski Soboti je bilo včeraj zanimivo posvetovanje o problemih dvojezičnega šolstva v Prekmurju. Posvetovanja se je udeležil tudi Janez Vipotnik (tretji z leve) in drugi. (Poročilo na 2. strani). Foto: Borovič

Še drugi korak

Pobudi stalne konference mest Jugoslavije, ki je nedavno sklicala posvetovanje o neposrednem otroškem varstvu v občini, gre nedvomno vse priznanje. Prav je, da tu- di tak organ, kot je stalna konferenca, podpre prizadevanja vseh družbenih delavcev in pristojnih organov, institucij in organizacij, ki imajo na skrbi načrtno dolgoročno družbeno skrb za otroke. Otroško varstvo mora postati trajna naloga vse družbene skupnosti.

Premiki v tej smeri so očitni. Da pa je varstvena dejavnost širom po vsej državi doživela pravcato renesanso prav v zadnjem pol- drugem letu, gre zaslu- ga predvsem zveznim in republiškim zakon- skim predpisom, ki zagotavljajo stalne vire sredstev za financiranje otroškega varstva. To soglasno ugotovitev je moč podkrepiti s konkretnimi dosežki, vendar ne brez opozorila, kolikšne so še potrebe, saj je za varstvo dojenčkov in otrok na podeželju slabo, marsikje pa ni poskrbljeno. To pomeni, da bo- mo morali večati sred- stva za otroško var- stvo in krepiti samou- pravni mehanizem na področju otroškega varstva.

V Sloveniji smo us- tanovili posebne samo- stojne samoupravne organizme, in sicer re- publiško ter temeljne skupnosti otroškega varstva po občinah, ki so že doslej upravičile svoj obstoj. Republiš- ka skupnost otroškega varstva ima pomemb- no vlogo tudi pri iz- ravnavanju finančne- ga prepada med posa- meznimi občinami, saj s sredstvi svojega skla- da za dnevno varstvo otrok še posebej po- maga materialno šib- kim občinam.

Lani se je na razpis republiške skupnosti otroškega varstva pri- javilo 17 interesentov za dodelitev republiškega kredita, na letošnji razpis pa se jih bo, kot kaže, priglasilo še kakih 10 več kot lani. Občine torej hitijo s pripravo razvojnih pro- gramov otroškega var- stva, ki je eden izmed pogojev za dodelitev republiškega kredita in zavzeto zbirajo sred- stva za razvoj otroškega varstva. Zato ni ču- dno, da je slišati čeda- lje več želja, da bi po slovenskem zgledu us- tanovili samostojne sa- moupravne organe ot- roškega varstva tudi v drugih republikah.

Republiška skupnost otroškega varstva se sedaj zavzeta ubada z zbiranjem argumentov, s katerimi bo pred re- publiško skupščino za- govarjala nujnost, da obdrži dosedanje pri- spevno stopnjo za ot- roško varstvo, če je že ne bo mogoče zvečati. V Sloveniji smo namreč pred izdelavo republiškega razvojnega pro- grama otroškega var- stva, ki bo sestavni del srednjeročnega druž- benoekonomskega raz- voja republike.

Čimprej pa bo tre- ba izboljševati tudi us- treznejšo politiko ot- roškega dodatka.

MARIJA ROBEK

Proti različnim merilom

Republiški zbor sodi, da ni potreben poseben republiški zakon, ki bi določil, kakšno stanovanje oziroma stavba se ne šteje za počitniški vikend

LJUBLJANA, 26. jun. Republiški zbor je na današnji seji pod predsedstvom Mirana Gosljarja zavzel stališče, da ni potreben poseben republiški zakon, s katerim bi določili, kakšno stanovanje oziroma stavba, ki se sezonsko ali občasno uporablja za počitke in oddih, nima lastnosti stanovanja.

Poslanec VLADO CRNE je obširno razložil, kakšen je bil namen sprejemnega zveznega zakona o stanovanjskih razmerjih. Ta pravi, da sme imeti občan v lasti stanovanje do meje, ki jih določa zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, se pravi dve stanovanji. V stanovanje se štejeta tudi stanovanje ali hiša, ki jo lastnik sezonsko ali občasno uporablja za počitke in oddih, če ima po gradbenih lastnostih in možnostih uporabe značaj stanovanja oziroma stanovanjske hiše. Stanovanja, ki presegajo zakonski maksimum, postanejo družbena lastnina. Z republiškim zakonom pa naj bi dosegli, da ne bi bilo različnih meril za presojo, katera stavba je namenjena za oddih, in drugič, da bi enako obravnavali vse občane ter preprečili neopravičeno bogatenje posameznikov.

Po predlogu za izdajo zakona pa bi ne štel za počitniško hišo take stavbe, ki ima do 50 kvadratnih metrov čiste stanovanjske površine, če tudi ima še druge pritlikave. Praktično bi to pomenilo, da ima lahko občan poleg dveh stanovanj še skorajda neomejeno število počitniških hiš. Zato je predlagal, naj takega zakona ne sprejmejo, ampak naj velja zvezni zakon.

MILOŠ POLIČ je k temu dodal, da živi po predlaganih merilih najmanj tretjina Slovencev v vikendih, ki nimajo niti vode, niti sanitarnih naprav in ki tudi pozimi niso dostopni. Zato so po njegovem mnenju taka merila nevedrila. Noto je V. CRNE pristavil, da sploh ne gre za merila. Po zveznem zakonu ima lahko vsak občan največ dve stanovanji, ne glede na to, za kaj jih uporablja. Brž ko bi postavili merila, bi omogočili neopravičeno boga-

tenje posameznikov. Zato republiški zakon sploh ni potreben. Zbor je z večino glasov podprl poslance Crneto, 8 jih je bilo proti, 11 pa se jih je vzdržalo.

Širša besedna se je vnela še ob predlogu za spremembo in dopolnitev zakona o dodatku zaposlenim udeležencem NOV. Podpredsednik IS VINKO HAFNER je obširno razložil, zakaj je izvršni svet proti temu, da bi sprejel amandma skupščinske komisije za vprašanja borcev. Po njenem predlogu naj bi bila osnova za priznavanje dodatka republiško povprečje osebnih dohodkov zaposlenih v preteklem letu, povečano za najmanj toliko odstotkov, za kolikor v skupščinskem aktu predvidevajo povečanje osebnih dohodkov v tekočem letu. Če bi ta predlog sprejeli, ne bi mogli že v začetku leta predvidevati, koliko sredstev bo potrebnih za borcevske dodatke. Drugič pa bi s tem dobil izvršni svet izjemno pravico, da sam določa višino borcevskega dodatka. VLADO CRNE je v imenu komisije obvestil zbor, da je tak amandma večer že sprejel socialno-društveni zbor in med drugim predvsem poudaril, da z besedno snemanje stvari ne bi nič spremenili, izvršnemu svetu je dana le možnost, da določi glede na gospodarska gibanja tudi višjo osnovo. RADO PUSENIAK je postavil vprašanje, kako pa je s kmetijskimi, ki takega dodatka nimajo in bo to treba urediti. TONE REMEC pa je sprožil predlog, naj bi pripravili enoten zakon o borcih, v katerem bi kazalo določiti tudi enotne osnove za pokojnine borcev.

Amandma komisije za vprašanja borcev je podprlo le 24 poslancev, prav toliko jih je glasovalo proti, 16 pa se jih je glasovanja vzdržalo in

amandma ni dobil potrebne večine. Zbor pa je na predlog Vinka Hafnerja sklenil, da bo o gmohtnem položaju borcev širše razpravljati jeseni, s čimer sta se strinjala tudi Pusejnik in Remec.

Pri obravnavi predloga za izdajo zakona o centrih za izobraževanje delavcev, o delavskih univerzah in o drugih organizacijah, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, je poslanec CENE MATIČIČ sprožil celo vrsto predlogov, kaj bi bilo treba v tem zakonu urediti. Poslanec dr. VOJAN RUS je opozoril, da terja sam izraz izobraževanje odraslih celotno mrežo šol od srednjih do visokih, kar pa s tem zakonom najbrž niti ne bo mogoče urediti. Zato je predlagal, naj bi se zakon omejil le na delavske univerze in na nekatere druge organizacije. Posebej se je zadržal ob spričevanjih, ki bi jih izdajale te organizacije, ter menil, da bi smela biti le taka, ki niso bila v rednem šolstvu. Zbor se je strinjal s tem, da tak zakon pripravijo in pri tem upoštevajo mnenja odbora, zakonodajno-pravne komisije ter pobude, sprožene v razpravi. Takšen sklep je sprejel tudi glede predloga za izdajo zakona o zaposlovanju slepih invalidnih oseb.

Po krajših razpravah je sprejel osnutek zakonov o obrtnih nabavnih prodajnih družbah, zakona o rudarstvu, zakona o pogojih in načinu uveljavljanja prednostne pravice pri uporabi zemljišča, razčlenjenega za gradnjo, zakona o predstavniških družbah, skupnosti in o drugih upravljanih določenih zavodov, katerih ustanovitelj je republika.

Na predlog izvršnega sveta pa so osnutek zakona o radijskem prometu umaknili z dnevnega reda. Zbor je

Le o vikendih živahno

Gospodarski zbor republiške skupščine SR Slovenije je včeraj sprejel več zakonskih osnutkov in predlogov za izdajo zakona

LJUBLJANA, 26. jun. Gospodarski zbor skupščine SR Slovenije je na današnji seji devet točk dnevnega reda absovirval v slabih dveh urah, saj so poslanci večji del zakonskih osnutkov in predlogov sprejeli soglasno in brez razprave. Samo pri točki, ki je obravnavala problematiko vikendov, je bilo nekoliko bolj živahno in so se ob tej točki dotaknili nekaterih ustavnih oziroma pravnih zadev. Zbor je na predlog izvršnega sveta SRS odločil na eno od prihodnjih sej osnutek zakona o radijskem prometu.

Pri poslanskih vprašanjih je na vprašanje poslanca KARLA LUTRA, ki je želel vedeti, kako se izvajajo skupščinska priporočila na področju kmetijstva, odgovoril Lojze Komel. Med drugim je omenil, da so bili v federaciji in republiki sprejeti ukrepi, ki urejajo vprašanje regresov za umetna gnojila, premije za mleko, sprejeti so novi standardi za živino, pripravila pa se izpopolnitev sedanje sistema varstvenih cen za živino, prašiče in nekatere kmetijske pridelke. FRANC PUTERLE je vprašal, kakšno je načelo stališče do razvoja naših pekarn, tako v družbenem kot zasebnem sektorju, in kdo bo odgovoren za oskrbo trga. Opozoril je na vse večje težave pekarn družbenega sektorja, ki se bodo morale — če ne bo ustreznih ukrepov — preusmeriti na bolj rentabilne proizvode. IVAN KRO-

NOVSEK je želel vedeti, kako bomo rešili probleme v avtobusnem prometu, ki na daljših relacijah ne dopuščajo več stojišč, STANE PUNGERCAR pa se je zanimal, v kakšni fazi so dela na taku imenovanem cestnem križu. JOŽE KNEZ je vprašal, kakšna so stanja na cesti Ljubljana—Zagreb po dogovoru med Srbijo in Hrvaško za gradnjo štiripasovne ceste Beograd—Zagreb. Na vsa omenjena poslanska vprašanja bi do predstavnikov pristojnih organov odgovorili na eni izmed prihodnjih sej.

Nato so sprejeli osnutek zakona o rudarstvu, predlog zakona o investicijskem prispevku, predlog za izdajo zakona o zaposlovanju slepih invalidnih oseb in osnutek zakona o pogojih in načinu uveljavljanja prednostne pravice uporabe zemljišča, razčlenjenega za gradnjo.

Kot že omenjeno so se »duhovi razvile kolikor toliko le pri predlogu za izdajo zakona o tem, kakšno stanovanje oziroma stavba, ki se sezonsko ali občasno uporablja za počitke in oddih (vikend), nima lastnosti stanovanja oziroma stanovanjske hiše. V razpravi so sodelovali poslanci STEFAN NEMEC, STANISLAV SIMČIČ, FRANC GORENC, JOŽE KNEZ in IVAN KRONOVSEK. Govorniki so menili, da vikendov ne kaže omejevali in da tudi zakon nima nikakršnega namena kakor koli umetno zavirati gradnjo vikendov. Nekoliko pa se je zadeva zapletla okrog površine, ki naj bi jo po zakonu smela imeti takšna stavba (vikend) in pa okrog odstavka, da bi republiški zakon omejil število vikendov, ki jih lahko ima državljan. Sklali smo, da takšna omejitev ni skladna z zvezo zakonodaj. Zato so sklenili na to vprašanje opozoriti ustrezne zvezne organe, republiški sekretariat za urbanizem, stanovanjsko in komunalo gospodarstvo pa bo pripravil osnutek zakona ob upoštevanju mnenj, ki so bila izražena v razpravi.

IGOR PRESERN

Solidarnost z vietnamskim ljudstvom

Republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije je na seji 25. junija 1969 razpravljali o najnovejših dogodkih v razpletu vietnamske vojne, zlasti o položaju, ki je nastal po ustavitvi začne revolucionarne vlade republike Južni Vietnam. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je vietnamska vojna že zdavnaj prerasla okvire azijskega spopada, postala je svetovni moralni in politični problem ter tudi preiskusni kamen za vsa napredna gibanja v svetu. Pridobitev našega osvobodilnega boja nas izvirno združujejo z osvobodilnim bojem vietnamskega ljudstva in skupnih prizadevanj, da ostane neodvisni med biološkimi skupinami.

Po poročilu, ki ga je o delu stockholmske konference podala voditeljica jugoslovanske delegacije Vida Tomšičeva, so člani odbora ugotovili, da se kljub pariskim pogajanjem vojne strahote nadaljujejo in je mir še hudo ogrožen. Zato so podprli poziv stockholmske konference o brezpartajnem umiku ameriških in drugih intervencijskih čel. To je tudi poglavitna zahteva nove revolucionarne vlade republike Južni Vietnam.

Republiški koordinacijski odbor podpira mirovni načrt v 10 točkah, ki ga je na pariskih konferenci predložila jugovietnamska osvobodilna fronta kot avtentična predstavica ljudstva Južnega Vietnama. Odbor meni, da omenjeni mirovni načrt vsebuje konkretne poti za doseg pravega mira v Vietnamu in da je zahteva po

umiku ameriških čet, ker so ZDA agresor v Vietnamu, utemeljena z umikom tujih čet bo šele dana možnost in priznana pravica vietnamskemu ljudstvu, da samo ureja svoje prihodnje življenje.

Republiški koordinacijski odbor podpira ustanovitve revolucionarne vlade Južnega Vietnama in bo podpiral prizadevanja v naporih za čimprejšnjo osvoboditev dežele, za suvereni, neodvisni in nevtralni Vietnam. S tem, da se naprej podpiramo pravilne zahteve vietnamskega ljudstva, se vključujemo v široko mednarodno akcijo, ki zahteva sklenitev sporazuma o miru v Vietnamu.

Republiški koordinacijski odbor poziva vse vključene družbene, strokovne, politične in humanitarne organizacije, naj na svoje strokovne načine izrazijo solidarnost z vietnamskim ljudstvom. Ob priložnosti njih obletnic zgodovinskih dogodkov, ki pomenijo mejnike našega težkega boja za osvoboditev, naj vse naše družbenopolitične organizacije poudarjajo tudi pomen vietnamskega boja za osvoboditev in podarjajo pomen žrtve malega vietnamskega naroda za vse, zlasti majhne narode v boju proti imperializmu in hegemonizmu.

Ker je ljudstvu Južnega Vietnama zaradi nadaljevanja vojne še bolj kot dotedaj potrebna moralna in materialna pomoč, poziva republiški koordinacijski odbor vse prebivalstvo Slovenije, naj se odzove akciji zbiranja materialne pomoči za vietnamsko ljudstvo.

RKO za pomoč žrtvam imperialistične agresije

Občutljiv družbeni živec za vprašanja najmlajših

Predsedstvo Zveze prijateljev mladine SRS o akcijskem programu organizacije

LJUBLJANA, 26. jun. V klubu poslancev so se danes sestali člani predsedstva Zveze prijateljev mladine Slovenije in razpravljali o delu svoje organizacije. Pri tem se je razvila živahna razprava o raznovrstnih vprašanjih, ki zadevajo našo mladino oziroma najmlajše.

Največ pripomb je šlo na račun akcijskega programa, češ, da je premalo konkretno in ne navaja, kako bi morali določene naloge programa uresničevati. Pri tem je bila mišljena tudi delitev nalog oziroma dela med re-

publiško zvezo, občinskimi zvezami in društvi prijateljev mladine. Na seji je bilo rečeno, naj bi bila zveza prijateljev mladine družbeni živec, ki bi občutljivo zaznavala vsa vprašanja najmlajših oziroma njihovih staršev in nanje tudi pravočasno opozarjal.

Akcijski program Zveze mladine Slovenije precej globoko zajema vprašanja varstva otrok in vzgoje pionirjev. Vsaka občina naj bi se letos dobila svoj razvojni program otroškega varstva, pri čemer bi ponudile sodelovanje tudi občinske zveze prijateljev mladine. Te naj bi bile pobudnice za skupni nastop vseh tistih sil, ki bi kakorkoli lahko pomagale pri uresničevanju tega programa. Nadalje je v programu rečeno, da bi morali skusoma vsem otrokom predstavitelj v malih šolah kakor tudi razširiti varstvo otrok po pouku.

Veliko besed je bilo na seji slišati tudi o varstvu otrok od dveh let starosti. Udeleženci so postavili vprašanja, kako organizirati to varstvo; ali naj bo vključeno v vzgojno-varstvene ustanove ali pa naj ustanavlja mo jasli.

Govor je bil tudi o razliki med otroki v mestih in otroki na podeželju. Rečeno je bilo, da je varstvo slednjih pri nas zelo zanemarjeno.

O letovanju otrok se je razprava sušala okrog denarja, zlasti pa okrog regresov za vožnje z avtobusi. Zveza prijateljev mladine je dobila za regrese le 350.000 dinarjev. Verjetno bo primanjlovalo denarja za jesenske akcije jugoslovanskih pionirskih tger.

ALBINA PODBEVSEK

Povratak delegacije mejnih enot JLA

BEograd, 26. jun. (Tanjug). Po šestdnevem uradnem prijateljskem obisku mejnih enot socialistične republike Romunije se je danes vrnila v Beograd delegacija naših mejnih enot JLA, ki jo je vodil komandant mejnih enot generalpolkovnik Vlado Ščekić.

Venezuelska delegacija o obisku pri nas

BEograd, 26. jun. (Tanjug). Člani delegacije združene centralne venezuelske delavcev, ki so na desetdnevem obisku v Jugoslaviji kot gosti Zveze sindikatov Jugoslavije, so izjavili: »Obisk v Jugoslaviji pomeni za nas veliko izkušnjo, ker smo soznali, kako delavci in sploh jugoslovanski narod gradijo socialistično družbo. V izjavi Tanjugu so poudarili tudi potrebo po nadaljnjem sodelovanju sindikalnih organizacij Jugoslavije in Venezuele, zlasti z vzajemnimi obiski.

Solidarnost z vietnamskim ljudstvom

Republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije je na seji 25. junija 1969 razpravljali o najnovejših dogodkih v razpletu vietnamske vojne, zlasti o položaju, ki je nastal po ustavitvi začne revolucionarne vlade republike Južni Vietnam. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je vietnamska vojna že zdavnaj prerasla okvire azijskega spopada, postala je svetovni moralni in politični problem ter tudi preiskusni kamen za vsa napredna gibanja v svetu. Pridobitev našega osvobodilnega boja nas izvirno združujejo z osvobodilnim bojem vietnamskega ljudstva in skupnih prizadevanj, da ostane neodvisni med biološkimi skupinami.

Po poročilu, ki ga je o delu stockholmske konference podala voditeljica jugoslovanske delegacije Vida Tomšičeva, so člani odbora ugotovili, da se kljub pariskim pogajanjem vojne strahote nadaljujejo in je mir še hudo ogrožen. Zato so podprli poziv stockholmske konference o brezpartajnem umiku ameriških in drugih intervencijskih čel. To je tudi poglavitna zahteva nove revolucionarne vlade republike Južni Vietnam.

Republiški koordinacijski odbor podpira mirovni načrt v 10 točkah, ki ga je na pariskih konferenci predložila jugovietnamska osvobodilna fronta kot avtentična predstavica ljudstva Južnega Vietnama. Odbor meni, da omenjeni mirovni načrt vsebuje konkretne poti za doseg pravega mira v Vietnamu in da je zahteva po

Podpora dvojezičnemu šolstvu

V Pomurju zahtevajo, da skrbno proučimo sistem dvojezičnih šol

MURSKA SOBOTA, 26. jun. Aktualna vprašanja dvojezičnosti, zlasti še dvojezičnega šolstva, so bila glavna tema današnjega pogovora, ki ga je sklicala občinska konferenca SZDL v Murski Soboti. Na pogovoru je poleg predstavnikov soboške in lendavske občine ter republiških institucij sodeloval tudi predsednik republiške konference SZDL Slovenije Janez Vičnik.

V razpravi o dvojezičnem šolstvu v lendavski in soboški občini, kjer obiskuje 16 dvojezičnih šol skupaj 2199 učencev (od tega 1062 učencev madžarske narodnosti), so udeleženci obravnavali predvsem sistemska vprašanja pouka na teh zavodih.

Predstavnik soboškega prosvetno pedagoškega zavoda Jože Zekš je obsejal nedavno pisanje »Nedeljskega dnevnika« in revije »Tovariš«, ki da je škodljivo za naš družbenopolitični koncept reševanja narodnostnih vprašanj. Svoje trditve je podprl s prikazom uspešne razvojne poti dvojezičnega šolstva na mešanem slovensko-madžarskem narodnostnem območju, kjer na teh zavodih dosega vsaj take uspehe, kot na ostalih slovenskih šolah. Kadrovske, strokovne, materialne in druge težave, ki nastopajo na dvojezičnih šolah, pa so po besedah Jožeta Zekša smatljene za celotno šolstvo in jih zato ne gre obravnavati ločeno.

Tudi ravnatelj lendavske dvojezične osnovne šole Tona Dominko je potrdil pra-

vilnost tako zastavljenega sistema dvojezičnega šolstva, vendar je ocenil pisanje tiskovnih kolektivov. Po njegovih besedah namreč kljub 10-letnemu delovanju teh šol še vse do danes ni bilo nikoli skrbel za strokovno preučitev sistema dvojezičnega šolstva, njegovih prednosti in slabosti. Zato je nestrnost med določenimi števili občanov, ki nasprotujejo sistemu dvojezičnega pouka delu ne razumljivo, saj so bile vse dosedanje razprave brez ustreznih podlage. Zgrešenost

BORO BOROVIC

tovarna baterij ljubljana

ZMAJ

trajnost, čistost, moč

rodlike ZLATE BATERIJE

Pisma bralcev

Spominski kovanci in domači numizmatiki

Letos sem se že oglašil v tej rubriki v zvezi z našimi spominskimi kovanci. Takrat še nismo vedeli, koliko bodo stali in komu bodo dostopni. Sedaj to vemo (na žalost domačih numizmatikov), zato bi rad povedal nekaj svojih misli.

Tuje države kujejo posebnostne kovance s politično, kulturno, spominsko ali drugo vsebino, s 15–30 %-no višjo ceno, kot je nominalna. Tu je na novcu označena, tu di naši spominski kovanci imajo označeno nominalno, toda njihova prodajna cena ni višja za 15–30 %, temveč kar za 350 % pri kovancu z označeno nominalno 1.000 din; tako stane kompletna serija 3 zlatnike in 2 srebrnikov nekaj nad 6.000 din.

Postavlja se vprašanje, komu in v kateri namen so ti kovanci namenjeni? Domači numizmatiki, verjetno ni Rad bi vedel, koliko registriranih domačih numizmatikov na to serijo kupijo. Tuji numizmatiki jo bodo lažje kupili (v tujni je namreč numizmatika hoby privilegiranih); zato bi bilo morda bolje, da bi novci ostali tam, kjer so jih konali, in se tam tudi prodali, da ne bi bilo doma negotovanja.

V naši državi je veliko numizmatikov, ki bi si radi povečali zbirko s to serijo, posebej se zato ker je na-

da bi nadaljevali nadaljnje hude avtomobilske nesreče na tem kraju? Ali ni mogoče ovinka zavrati — ali pa vsaj z opozorilnimi tablama opozoriti voznike na nevarnost?

PAVLA ZAKRAJSEK, Ljubljana/Sentvid, Pržan 17

Zahvala za operacijo

Spoštovani! Sem mlad Italijan dvajsetih let s hudobno deformacijo obraza zaradi boleznih čeljusti. Pregledati sem se dal v bolnišnici v Veroni. Ker je šlo za zelo zahteven in zapleten poseg, so mi svetovali, naj se dam operirati pri prof. Celesniku, predstojniku klinike za čeljustno kirurgijo v Ljubljani. Raznal sem se po nasvetu in včeraj (pisno me datirano s 10. junijem t. l. — op. ur.) sem zapustil kliniko.

Štejem za svojo dolžnost, da izrazim vso hvalažnost profesorju Celesniku za tečajno operacijo, ki jo je izvedel s takšnim strokovnim znanjem, da zaradi njega slovi tudi v Italiji, in za njegovo globoko človečnost. Na bolniški postelji sem spoznal učinkovitost in izvirnost organizacije klinike pod njegovim vodstvom. V mirnem, vrednem okolju sem bil deležen razumevanja pri vseh zdravniških in pri drugem medicinskem osebju.

V Italijo sem se vrnil z veliko hvalažnostjo, s simpatijami do vaših ljudi in z obudovanjem do prelepe slovenske zemlje.

ALBERTO CUNEGO, Verona

„Pisma bralcev“

so vaša tribuna

SODELUJTE

Ša, ni mi pa jasno, kako si Narodna banka Jugoslavije zamisla nakup serije pri povprečnem mesečnem dohodku 1.000 din. Ali je res nekemu vseeno, kako domači numizmatiki počutijo sprito tako nerealne cene? Pošteno bi bilo, da se domačim registriranim numizmatikom omogoči nakup serije po dejanski vrednosti, po določenih cenah Narodne banke Jugoslavije pa naj jo plačajo spekulanti, ki pa po navadi niso numizmatiki, znajo pa pozneje tak material dobro prodati.

ANTON BITENC, Celje, Trubarjeva 26

Prehitra vožnja na ovinka Jecra

Na cesti Medvedo—Kranj je terjal ovinek na Jecri že številne žrtve. Ali ni mogoče prav ničesar ukreniti,

Trafo-postaja in še kaj

»Delo« z dne 17. t. m. je spet zadalo hudo udarec slovenskemu tehniškemu jeziku. Čeprav se dobro zavedamo, da je tuji vplivom najbolj izpostavljen »majbolj« mednarodni jezik, tj. tehniški, tako da se jih je treba opreči z vsoto odločnosti in vztrajnostjo, ker mnoge (posebno nove) strokovnega jezika v materinjem jeziku se nimamo, smo tokrat malone omenili. S slike na zadnji strani lista smo bili obveščeni, da smo na območju šišenske občine (torej v predmestju glavnega mesta Slovenije) odprli novo trafostajo.

Ze leta 1964 (pred petimi leti) je izšel II. del Splošnega tehniškega slovarja, ki proučimo v str. 456 naslednje drobne vrstice: »Trafo« (ni dovoljeno), pač pa samo transformator in transformatorska postaja. (Trorbo s kratko trajo so uvedli Nemci, ki lahko kujejo sestavljenice ne samo z dvema, ampak tudi z več samostalnimi — brez škode za blagostanje in v skladu s slovnimi pravili.)

Tehniška sekcija terminološke komisije pri SAZU

Kdo bo kriv?

Vsak dan beremo v časopisih in poslušamo po radiu o hitrem naraščanju prometnih nesreč. Število mrtvih in hudo poškodovanih je čedalje večje. Prometni strokovnjaki in razne druge ustanove raziskujejo in analizirajo tako stanje, vendar kakih vidnih uspehov in ukrepov ni. Vse preprosto ugotavljajo, da je kriv za nesrečo voznik, pešec, kolesar malokdaj pa, da je bila vzrok za nesrečo slaba cesta, ožka cesta, nepravilna oznaka na cesti in podobno.

Eden teh zadnjih vzrokov je bil lahko povod za nesrečo pri novem podvozu na Zadobrovske cesti v Polju. Podvoz je bil na vesele vseh koristnikov te ceste zgrajen lani, vendar le polovično. Urejeno je sicer cestniše za motorni promet, nikjer pa ni sledu o kolesarski stezi. Tudi hodniki za pešce so pravaštrav samo nakazani, zato jih uporabljajo le redki posamezniki. Tako poteka ves promet po precej ozkem asfaltnem cestnišu, ki komaj zadosti naraščajo motornemu prometu.

Mislím, da bi morali pristojni organi le pokrbeti za varnost uporabnikov te ceste in dokončati vsaj polovico predvidenih hodnikov za pešce in kolesarje. Samo omejitve hitrosti pri primeren ukrep za varnost, saj se tudi pri 40 km hitrosti lahko zgodi huda nesreča. In kdo bo potem kriv?

TONE PETERNEL, Novo Polje, Cesta VIII/1

Odgovori na vprašanja

Dedovanje

K. U. — Pokojni brat je zapustil vse premoženje sestrí, vam pa ničesar. Drugih sorodnikov ni imel. Ali in koliko lahko zahtevate iz njegove zapuščine oziroma koliko bi vam pripadlo, če bi dosegli razveljavitev oporoke?

ODGOVOR: Če je bratova oporoka veljavna, bi lahko zahtevali iz njegove zapuščine nujni delež, vendar pa le, če ste trajno nezmožni in nimate potrebnih sredstev za življenje. Ta nujni delež bi znašal tretjino zakonitega dednega deleža, t. j. deleža, ki bi vam šel, če brat ne bi napravil veljavne oporoke in bi za njim nastopil zakoniti dedovalec. Zakoniti dedni delež pa bi znašal polovico zapuščine (eno polovico bi dedovala sestra, drugo polovico pa vi).

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

OKNA VRATA PARKET REZAN LES OSTRESJA SALONIT IN

VSE KAR POTREBUJETE ZA GRADITEV TOPLEGA DOMA VAŠI DRUŽINI

DOBITE PO NAJUGODNEJŠIH CENAH NA POTROŠNIŠKI KREDIT DO 10.000 ND

V PRODAJNAN SPOLNANIM IZDELKI

SLOVENIJALES

LJUBLJANA, Vizmarjeva 10a GR, hala "D"

CELJE, Tkalska 13

MARIBOR, Cankarjeva 4

Ukrepi za boljšo preskrbo z mesom

Seja ZIS: zvezna direkcija za rezerve bo poslala na trg 3000 ton »baby beafa« — Več svinine, perutnine in masla — Razprava o plačilni bilanci — Izvajanje zakona o prevoznikih odloženo?

BEOGRAD, 26. jun. (Tanjug). Sekretariat za informacije ZIS je sporočil, da je zvezni izvršni svet na včerajšnji seji, ki jo je vodil Mitja Ribičič, poslušal poročilo državnega sekretariata za zunanje zadeve o poteku priprave na posvetovalni sestanek nevrščenih držav. Svet je potrdil dejavnost državnega sekretariata za zunanje zadeve v zvezi s to konferenco. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je doslej 46 držav prijavilo svojo udeležbo na posvetovalnem sestanku predstavnikov vlad nevrščenih držav. Na seji so izrazili prepričanje, da bo posvetovalni sestanek prispeval k bolj učinkovitemu zbiranju, delovanju in koordinaciji prizadevanj nevrščenih držav na mednarodni ravni. Svet je sklenil, da bo zvezni skupščini predložil informacijo o pripravi na posvetovalni sestanek nevrščenih držav.

Svet je nadalje sklenil, da bo aktualne probleme plačilne bilance s tujino obravnaval na posebni seji.

Paradižnik po dinar kilogram

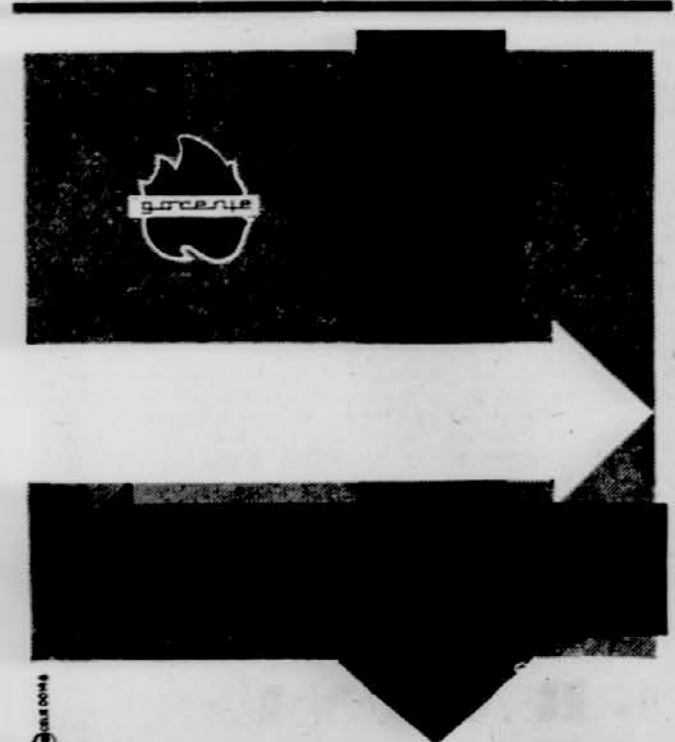
V Makedoniji so letos pridelali 30.000 ton paradižnika zgodnje sorte

Pridelovalci zgodnje zelene paradižnika v južni Makedoniji so sporočili republiški gospodarski zbornici, da imajo na razpolago velike količine zgodnjega paradižnika, da pa se prenaša kupcev. Odkupna cena v Grevčiji in Bogdanci znaša 1 dinar, franko Beograd pa 1,60 za kilogram. Na skupnih tržnicah so danes prodajali paradižnik po 1,50 do 2 dinarja kilogram, v prodajalnah in samopostrežnih trgovinah pa po dvakrat višjih cenah.

Makedonski pridelovalci, ki so letos pridelali približno 30.000 ton zgodnjega paradižnika, bodo v naslednjih desetih dneh lahko dobavili približno 15.000 ton; te dni pa so prek slovenskega izvoznega podjetja »Gradinar« začeli izvažati v Avstrijo.

Cetrav je na makedonskih paradižnikih precej, menijo, da se letos ne bo zgodilo tako kot lani in prejšnja leta, ko je paradižnik gnil na njivah, ker so bili trgovci gluhi za ponudbe pridelovalcev. Letos je namreč prepoleden uvoz zgodnjega paradižnika; makedonski pridelovalci ga bodo pridelali toliko, da ga bo dovolj za vse jugoslovanske potrošnike.

**OGLAŠUJE V
DELU**

PO SLEDI GORENJA

VASA PRILOŽNOST
BREZ ODŠANJA SLEDITE IZDELKOM
GORENJA.

SODELUJE V TEJ NAGRADNI IGRI.

POŠLJITE NA NASLOV TOVARNE RAZGLEDNICO
SVOJEGA KRAJA.

NA RAZGLEDNICO NAPIŠITE POLEG SVOJEGA
NASLOVA ŠTEVILKO GARANCIJSKEGA LISTA
IZDELKA GORENJE, KI GA IMATE.

ČE IZDELKA NIMATE, PA ČETUDI GA NE NAME-
RAVATE KUPITI, POŠLJITE SAMO RAZGLEDNICO
S SVOJIM NASLOVOM NA

»GORENJE«

Tovarna gospodinske opreme VELENJE

(Po sledi Gorenja)

LASTNIKI MOTORNH VOZIL!

Če že zavarujete vozilo, napravite to kjer je

ročilo o izvajanju režima za uvoz opreme.

Zvezni skupščini bodo predlagali, naj spremeni določilo osnovnega zakona o organizaciji prevoza z motornimi vozili v cestnem prometu, ki veča za zasebne prevoznike. Po tem predlogu se bo zasebnim prevoznikom za šest mesecev oziroma do konca leta podaljšal rok za javni prevoz s kamioni z nosilnostjo nad 5 ton oziroma z osebnimi avtomobili s pet do devet sedeži. Sicer pa poteka v zvezni skupščini postopek za sprejem predpisov, s katerimi bi urejanje teh vprašanj prenesli v pristojnost republiške zakonodaje.

Zveza bo omogočila kreditiranje gradnje stanovanj za ljudi, ki služijo v JLA, s tem, da se bo v ta namen zadolžila pri poslovnih bankah z običajnimi pogoji. To je vsebina sklepa, ki ga bodo predložili zvezni skupščini.

Zvezni izvršni svet je obravnaval gospodarske odnose z Gvinejo in tudi nekatera vprašanja s področja kulturnega sodelovanja z Italijo in Bolgarijo.

Na koncu je zvezni izvršni svet še ratificiral nekaj mednarodnih sporazumov, med njimi tudi sporazum o ukinitvi vizumov z državami Beneluksa.

KJE PA JE TO? — Medtem ko se polotok pri Dubrovniku imenuje Lapad, pa se otoček dobrih pet morskih milj od dubrovnike luke (Gruža) proti zahodu imenuje — Lopud. Slikovit, majhen in urejen kraj; seveda odkril so ga dopustniki iz Nemčije, Avstrije in Češke, jugoslovanskih gostov tam sploh ni. Na sliki plaža sredi mesteca Lopud na otoku istega imena.

Foto: D. Kralj

Vedno večja zadolženost

Aktualni problemi slovenskega gospodarstva na zasedanju skupščine gospodarske zbornice SRS

Sedanja konjunktura je v veliki meri posledica velike doze oživitvenih ukrepov, ki jih je ekonomska politika uveljavila v prvi polovici minulega leta in pri čemer je bilo težišče v liberalni kreditno-monetarni politiki. Prehitevalec povpraševanje je v sedanjih razmerah še posebno nevarno zato, ker je hkrati z oživitvenimi ukrepi prišlo tudi do občutne monopolizacije ponudbe na domačem trgu — do zapiranja trga. Tako je rečeno v poročilu, ki so ga pripravili za današnjo skupščino slovenske gospodarske zbornice. Ena izmed najpomembnejših ugotovitev tega poročila je tudi ta, da sedanje stopnje gospodarske rasti niso toliko rezultat uresničevanja reformnih ciljev, ampak bolj posledica odstopanja od reformne politike.

V poročilu gospodarske zbornice ugotavljajo, da je visok obseg povpraševanja že dokaj ogrozil gospodarsko stabilnost, saj cene, kot dokaj vidno obeležje tega, razmeroma občutno naraščajo. Medtem ko so se lani od decembra do maja zvišale cene na drobno za 3,1 odst., so se v istem obdobju tega leta za 4,3 odst. Tako so bile cene na debelo v letošnjem maju za 8,1 odst., cene na drobno pa za 8,4 odst. višje kot v lanskem maju. Prav pri cenah se najbolj kažejo posledice preiranih oživitvenih ukrepov in monopolističnih vplivov, do katerih je prišlo zaradi delnega omejevanja domače in tuje konkurence v zadnjem letu.

Monetarno-kreditna ekspanzija

V drugi četrtini minulega leta se je pričela tudi dokaj izrazita monetarno-kreditna ekspanzija. Medtem ko se je nominalni družbeni proizvod lani povečal za 16 odstokov, so se kratkoročni krediti poslovnih bank povečali za 24 odstokov. Nasproti lanskemu decembru so se krediti slovenskih poslovnih bank pri narodni banki do konca aprila povečali za 9,7 odstoka. Očitno bo morala torej narodna banka z restriktivnimi ukrepi omejiti nadaljnjo ekspanzijo kreditov.

V gospodarski zbornici ugotavljajo, da se medsebojna zadovolženost gospodarskih organizacij povečuje. Rok plačil, ki so še 1967 leta znašali povprečno 48 dni, leta 1968 celo 41 dni so se zdaj podaljšali že na 54 dni.

Naglo zvišanje osebnih dohodkov

Tudi naglo zviševanje osebnih dohodkov uvršča v zbornici med dejavnike, ki zmanjšujejo gospodarsko stabilnost. Medtem ko so se v vsej državi skupni prejemki prebivalstva v letošnjih prvih štirih mesecih povečali na pram istemu obdobju minulega leta za 20 odstokov, je znašalo povečanje v Sloveniji 15 odstokov. Skupni izdatki prebivalstva pa so se ob tem v Jugoslaviji povečali za 18 odstokov, v Sloveniji pa — v omenjenem obdobju — za 15 odstokov.

Ker v našem gospodarstvu sledi obdobjem visoke konjunkturalne praviloma obdobja šibke gospodarske rasti, so visoki osebni dohodki v konjunkturalnih obdobjih pomemben vir zmanjševanja akumulacije in naraščanja proizvodnih stroškov v tistih obdobjih, ko je razvoj manj izrazit. Prav zato bi bilo po mnenju zbornice koristno vgraditi v sistem in politiko delitve osebnih dohodkov takšen mehanizem, ki bi preprečeval prehitro naraščanje osebnih dohodkov. Ker pa so v našem davčnem sistemu tudi prispevki iz osebnih dohodkov eno izmed pomembnih inflacijskih žarišč, bi bili tudi v davčni politiki koristni nekakšni stabilizatorji, ki bi preprečevali preveliko naraščanje splošne porabe v konjunkturalnih obdobjih. Kar pa se sedanjih razmer tiče, je po stališču zbornice potrebno odložiti porabo sredstev splošne porabe, ki presegajo planirano raven; treba je temeljito proučiti, zakaj bo sredstva kazalo uporabiti.

Obvezno in prostovoljno dogovarjanje podjetij po znani 54. členu zakona o prometu blaga in storitev s tujino je treba omejiti samo na dogovarjanje o pogojih načina nakupa ali prodaje, preprečiti pa da bi podjetja omejenim člen uporabljal za omejevanje uvoza in izvoza.

Nadalje naj bi osnovna oblika zaštite domačega trga in proizvodnje postala carina. Nasploj bi politika zaštite domačega trga morala biti zasnovana tako, da bi pospeševala izvoz. Za vse blago, ki zanj v naši državi ni možnosti za proizvodnjo, je treba zmanjšati carinske stopnje; prednost pri liberalizaciji uvoza naj imajo surovine in polizdečki in tisti izdelki, ki so potrebni v proizvodnji za izvoz na konvertilna tržišča. In naposled bi bilo tudi plačilno bilanco s tujino pri uvozu in izvozu treba uravnavati predvsem z instrumenti kreditno-monetarne politike, ne pa z administrativnimi posegi pri uvozu.

Škodljive posledice monopolizma

Ko se v poročilu obsežneje dotikajo dogovarjanja v grupacijah, opozarjajo na škodljive posledice monopolizma. Ugotavljajo, da vsako dogovarjanje, ki ohranja ali pa ustvarja monopolni položaj, močno škoduje gospodarskemu razvoju in nasprotuje temeljnemu načelom reforme. Ta je razglasila svobodnejše delovanje ekonomskih zakonitosti. Nevzdržno je zato preirano privilegiranje nekaterih organizacij, vsakršno karteliranje in vsi drugi monopolistični dogovori, pa čeprav pod krinko samoupravnega sporazumevanja in varovanja »višjih« interesov.

Na področju zunanjetrgovinskega sistema in devizne

inmeti tudi večje možnosti za poseganje po komercialnih kreditih, ki jih ponujajo tuji dobavitelji.

Med ukrepi za pospeševanje izvoza predlagajo tudi razširitev kratkoročnega dinarskega kreditiranja izvoza po zmanjšani obrestni meri. Primerneje bo treba urediti tudi dosedaj način povračila davčnih, carinskih in drugih družbenih dajatev, kadar gre za izvoz blaga. Nadalje bi morali tudi povečati progresijo pri deviznih sredstvih, ki kot retencijska kvota ostaja pri izvoznikom in tudi dopustiti prosto kroženje sredstev retencijske kvote med podjetji oz. podjetji in poslovnimi bankami.

Da pa bi povečali neblagovni devizni dotok, bi bilo po mnenju zbornice koristno ob ukrepih za pospeševanje tu-

rizma tudi bolj liberalizirati plačila na devizne račune občanov, razširiti prodajo s popustom za devize v naših trgovinah, razširiti konsignacijsko prodajo za devize in spodbujati poslovne banke za zbiranje deviznih sredstev naših občanov v tujini.

FRANCE JERAS

»Crvena zastava« se širi

KRAGUJEVAC, 26. jun. (Tanjug). Proizvajalci avtomobilov »Zastava« bodo dobili novega člana. Zavodnikom »Crvena zastava« se namerna pripojiti kragujevska industrija avtomobilov in opreme »21. oktobra«. Delavski svet te tovarne je že sprejel sklep v tem smislu, zadnjo besedo pa bodo rekli delavci na referendumu 27. junija.

Storite to vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice; izpolnite spodnjo naročilnico in jo pošljite na naslov: ČP DELO, Ljubljana, Šubičeva 1 ali pa najbližji podružnici našega lista.

Pošiljajte od: _____ do _____

časopise: _____

STALNI NASLOV:

Priimek in ime: _____

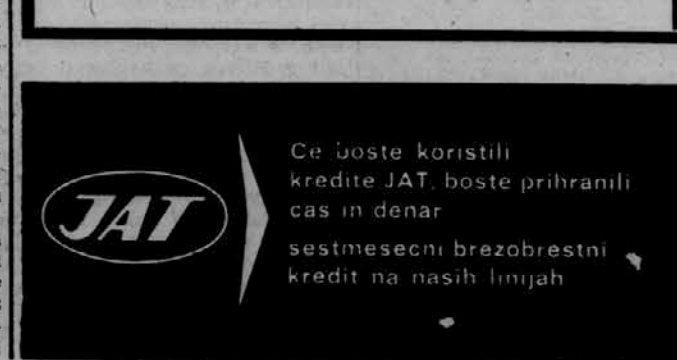
Ulica: _____ hiš. št. _____

Kraj: _____ Pošta: _____

POČITNIŠKI NASLOV:

Ulica: _____ hiš. št. _____

Kraj: _____ Pošta: _____

Ce boste koristili kredite JAT, boste prihranili cas in denar

sestmesecni brezobrestni kredit na nasih linijah

Investicije in nelikvidnost

Med vzroki nestabilnosti in nelikvidnosti se v zadnjem času pogosto omenja naraščanje investicijske potrošnje, čes da povečuje pritisk na blagovne sklade. Temu nasproti pa je treba ugotoviti, da so investicije kljub povečanju še vedno skromne in nezadostne, zlasti če upoštevamo velike potrebe po modernizaciji v industriji. Težav gotovo ne povzročajo sam obseg investicij ampak le popuščanje discipline pri financiranju investicij. To so investicije, ki finančno niso pokrite. Značilen primer za to nam nudi gradbeništvo.

V prvih petih mesecih letošnjega leta je znašala v Sloveniji vrednost opravljenih gradbenih del 585 milijonov novih din, kar je za 9 % več kakor lani v enakem obdobju. Neplačane situacije pa so konec maja dosegle kar 241 milijonov, kar je za 26 % več kakor lani ob koncu maja, ko so investitorji dolgovali gradbeni operativi 191 milijonov din, maja 1967 pa 149 milijonov.

Očitno je, da mnogi grede v investicije, ne da bi imeli zagotovljena sredstva. Po drugi strani prihajajo v težave tudi sposobni in solidni investitorji, ker jim sredstva odvezemajo slaba in nesposobna proizvodna podjetja vseh vrst kot kupci, ki ne poravnajo faktur za kupljeno blago in tako na račun produktivnih in sposobnih podjetij financirajo svojo lastno proizvodnjo. Gre torej za splošen problem upniško dolžniških odnosov med podjetji, ne pa za prevelike investicije.

V Sloveniji se je obseg investicijske potrošnje letos le skromno povečal. V petih mesecih so znašale investicije v osnovna sredstva po podatkih SDK 1148 milijonov din, kar je za 6,0 % več kakor lani v enakem obdobju. V merilu vse države pa je narasla letos investicijska potrošnja za 16,5 % na 9222 milijonov din. Najbolj so se povečale investicije v Hrvaški, namreč za 36 % na 2566 milijonov, nadalje v Srbiji za 16 % na 3891 milijonov in v Makedoniji za 16 % na 733 milijonov, medtem ko so se Bosni in Hercegovini po lanskem povečanju zmanjšale za 6 % na 881 milijonov.

F. S.

Beneficirani (ali popravljeni) traktor?

Vse vprek dežujejo zahteve, da bi to ali ono delovno mesto beneficirali, oziroma po domače: skrajšali delovno dobo delavcem na teh mestih. Menda je takšnih zahtevkov že več kot 250.000. Navdušenih zagovornikov vsesplošnega »beneficiranja« je torej na pretek.

Tako je denimo Kmetijski kombinat iz Ptujja menja, da je treba beneficirati delovno mesto traktorista. To so utemeljili s trditvijo, da zaradi slabega vzmetenja sedeža in zaradi dela pod nebeško streho v vsakem vremenu traktorist ne more vzdržati na tem delovnem mestu več kot petnajst let. Po petnajstih letih naj bi šel torej možak v pokoj.

Kaj ko bi raje »beneficirali«, oziroma popravili — traktor! Za male denarje (pa ne socialnega zavarovanja) bi lahko naredili streho, izboljšali vzmetenje in morda še strojni park malo bolj vzdrževali...

Tako bi šel tudi traktor pozneje v »pokoj«... F. S.

„Jezni gospodarstveniki“

Poslanci gospodarskega zbora zvezne skupščine so že precej časa »borbeno« razpoloženi. To pa zato, ker menijo, da še niso urejene pristojnosti njihovega zbora.

Na seji obeh zborov gospodarskega zbora, minulo sredo, sta bila na dnevnem redu tudi predloga novih zakonov o planiranju in združevanju v gospodarstvu ter financiranju družbeno-političnih skupnosti; vendar gospodarski zbor o teh zakonih ne odloča, ampak samo lahko pove svoje mnenje. Vendar se oba zakona nanašata neposredno na gospodarstvo.

»Jezni gospodarstveniki« so najprej hoteli predloga umakniti z dnevnega reda — tako kot so storili že na eni prejšnji seji (20. junija), ko so tudi zahtevali od predsedstva skupščine, da znova pretehta pristojnosti tega zbora, ko gre za zakone s področja gospodarstva.

Odločili so se, da o predlogih omenjenih zakonov izčrpano razpravljajo, čeprav ne morejo sklepati, hkrati pa so zopet zahtevali, da predsedstvo skupščine razširi njihove pristojnosti.

Začudene ameriške novinarke

Skupina ameriških novinarke je obiskala neko zvezno ustanovo. Zanimala se je za našo družbeno ureditev, gospodarski položaj, izvoz, uvoz kapitala in druga gospodarska ter politična vprašanja. Preden pa je tak gospodarski razgovor dobro stekel, je ena od novinarke, ob vsesplošnem zanimanju svojih kolegov, vprašala začudene jugoslovanske sobesednike, s kakšno pijačo so jim vendar postregli. Pojasnili so ji, da je to, kar pijejo, borovničev sok.

Ko so jim se dejali, da je to naraven sok, narejen iz gozdnih jagod, bogat z vitamini, je poklicno navdušenje preraslo poprejšnje potrošniško. Deževala so vprašanja: koliko te pijače proizvajate? Jo izvažate v ZDA? Koliko stane?...

Urno so si beležile vse mogoče podatke. Zastavile so tudi vprašanje, koliko pijače spijemo pri nas. Pol za šalo, pol zares je nekdo odgovoril, da vedno manj, saj bučna reklama za njihovo Coca Colo zmanjšuje potrošnjo naših naravnih sokov.

»Nemogoče« so začudeno izjavile še sicer navdušene zagovornice (kapitalističnega!) trga. C.

Kultura potuje v provinco

Komisija za kulturo republiške konference ZM Hrvatske pripravlja konec julija prvi mednarodni simpozij mladih ustvarjalcev s temo »Književnost in sodobna družba«. Simpozij bo v Pločah, Opuzenu in Metkoviću. Te dni so poslali vabila vsem zainteresiranim. V vabilu so napisali, da so se odločili za slikovita mesta. Nerešljanske doline »cilji« prerastajo v umetne delitve na metropoli in provinco ter demokratske decentralizacije kulturne politike, hkrati pa zato, da bi dali možnosti ljudem iz majhnih krajev, da oživijo svoj interes do problemov kulture in umetnosti v dobi dogmatske vulgarizacije duha, socializma kot kulturne variante neostalinizma in birokratskega monopola kulture.

Piše še, da »zaradi omejenih finančnih možnosti ne morejo nositi stroškov bivanja in potovanja udeležencev«.

Iz obrabočivne potrebe simpozija pa povzemamo, da je simpozij nujen, ker so mladi ustvarjalci, s tem, ko so se postavili ob rob obstoječim deformacijam družbe in kulture, poiskali izhod v afirmaciji lastnega intelektualnega in estetskega subjektivizma.

V svojem materialnem subjektivizmu pa naj poizkušajo izhod, da bodo lahko potovali v prekrasno Neretjansko dolino.

V.

Še vedno megljeno

Zamisel o azijski kolektivni tarnosti, ki je bila prvič omenjena med Kosiginovim obiskom v Delhiju, potrjena na moskovskem posvetovanju od Brežnjeva in dvakrat ali trikrat citirana v sovjetskem tisku, dobila nekoliko določnejše, čeprav še vedno megleno oblike.

Ameriški tisk jo je obravnaval v neposredni zvezi s sovjetsko-kitajskimi incidenti in ob pomanjkanju otipljivih elementov razpletal svoje domneve. Po eni naj bi šlo za formiranje azijske vojske zveze, v kateri ZSSR ne bi bila prisotna; po drugi naj bi šlo le za to, da bi ZSSR s krepitvijo svojega vpliva omilila strah azijskih držav pred kitajsko nevarnostjo in započela praznino, ki se predvideva po umiku Britancev vzhodno od Suez in po končani vietnamski vojni, osiroma prepričala, da bi to praznino zapolnila Kitajska.

Indijska ministrska predstavnica je med obiskom v Tokiu omogočila nekoliko manj megleno predstavo o tej zamisli. Rekla je, da je namen sovjetskega predloga o azijski tarnosti nerjeto. Ta, da se omeji širjenje amerikega in kitajskega vpliva v Aziji; v tej zvezi je omenila premiera Kosigina, ki ji je bil v New Delhiju dejal, da Sovjetska zveza nima v načrtu nobenega azijskega varnostnega sistema, ki bi temeljil na vojaški zvezi.

Vsekakor je značilno, da je tudi predsednica indijske vlade v tem okviru govorila o »praznini, ki bo nastala po umiku Britancev iz azijskega prostora, in poudarila, da morajo azijske države, posebej Indija in Japonska tesno sodelovati, da bi zapolnili to praznino in da bi druga drugo pomagali v obrambi Azije...»

Tudi indijski zunanji minister Dines Singh je omenil podobne, ki so verjetno vsaj v posredni zvezi z zamisljo o azijski tarnosti; gre za sovjetski predlog o razgovorih med ZSSR, Indijo, Pakistanom, Afganistanom in Iranom, razpravljal pa naj bi o ojačitvah za blagotni tranzit.

In končno, afganistansko zunanje ministrstvo je v zvezi z govoricami o azijski tarnosti izjavilo, da se »kubal ne čeli vključiti v nobeno tojaško zvezo, ne glede na to, kakšno ime ima«.

Intenzivna diplomatska dejavnost torej odkriva, da je načrtovanje, a še ne podrobno formulirana zamisel v fazi dozorevanja.

M. SUSTAR

Omejitev na Nixona

Senat Združenih držav je 70 proti 16 glasovom sprejel razglas ameriškega predsednika, po katerem noben vodja izvršne oblasti poslednje bo mogel brez vneprejnega soglasja kongresa ukazati, da pošljejo kakšni drugi državni orožja, vojaško opremo ali denarna sredstva.

Za mednarodnopolitične in mednarodnogospodarske razmere je pri tem najhujši nepomembnejša povezava s sklopom vprašanj, ki se je začel močno razgrevati v polemiki okrog slovite atonkinške resolucije iz leta 1964. Resolucija je svojimi razveljavilnimi določili notranjepolitično omogočila tedanjemu predsedniku Johnsonu, da je samo v sodelovanju z izvršno aparaturo pogladil vietnamsko eskalacijo konec leta 1964 in v letu 1965.

Sedanje omejitve veljajo za dobavo orožja, vojaške opreme in denarja. Najbolj neposredno to pomeni, da se bo moral predsednik ZDA podati v navzkrižni ogenj predstavnika doma in senata, če bo želel podpreti kontraverzilske akcije v deželah, kakršna je bila nedajd Južni Vietnam in kakršna je danes zlasti Tajsko. Pod takšno delno omejitvijo pa se bo znašla tudi pomoč prijateljskim vladam, kakršna je na primer filipinska, ki se bori proti filipinskim Ilukom, in še marsikatera v azijskem in latinskoameričnem prostoru. Drugo vprašanje je seveda, kako bo takšna omejitev zares delovala; ameriški predsednik ima običajno na voljo veliko poti in sredstev, da spravi kakšno odločitev, ki se mu zdi zares pomembna, tudi skozi senat in predstavniki doma. Le kadar bi se ugneli obetati kakšna nova vietnamska, ali najbrž na Kambodžo razvnela prava vroča bitka.

Toda omejitve reže tudi na drugo plat. Člani ameriškega kongresa, ki morajo paziti predse na volilne interese, niti kaj radi ne slišijo za kakšno predlogo o gospodarski pomoči tujini. Omejitve velja tudi za to, medtem ko je sedanji obseg ameriške gospodarske pomoči majhen kot še nikoli po drugi svetovni vojni.

D. DOLINAR

GIBBARD: SPLAVITEV PO RODEZIJSKO

Moro še ni dovolj močan

Na izrednem kongresu krščanske demokracije ni pričakovati »presenečenj« in »samoobnove« stranke, ki jo je napovedoval bivši sekretar Aldo Moro

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 26. jun. (Po telefonu). Kongres krščansko-demokratske stranke, ki se začne jutri v italijanski prestolnici, je označen s številko 11, v resnici pa bo to izreden kongres, ki je bil sklican zaradi nekaterih negotovosti v krščansko demokratskih vrstah oziroma zato, da bi konsolidiral položaj v stranki, ki se mora pri državnem krmlju in na širokem političnem terenu spoprijemati z velikimi problemi. Ni razlogov za dvome o tem, ali bo znalo tradicionalno vodstvo krščanske demokracije izpeljati kongresno glasovanje v svoj priloge, večje vprašanje pa je, kako se bodo tehtali predlogi za obnovo politične strategije, ki je v minulem obdobju pokazala nekatere občutne vrzeli.

Sporazum med krščansko-demokratskimi »odličniki«, sklenjen na kongresu v Milanu pod konec leta 1967, je formalno trajal komaj leto dni, v resnici pa je izgubil vrednost že po nekaj mesecih ali natančno 19. maja 1968, ko so parlamentarne volitve demantirale vsa pričakovanja in hudo omajale vero v vladajočo politiko. Po petih letih vladavine tako imenovanega levega centra (koalicija s socialisti), ki naj bi izolirala komunistično partijo in jo potisnila v položaj jalove opozicije, so komunisti in njihovi zavezniški dobili na volitvah 10 milijonov glasov, se pravi mnogo več kot kadarkoli poprej in kot se je kdorkoli lahko nadejal.

Prva žrtev tega volilnega štetja je bil dolgoletni voditelj krščanske demokracije in trikratni predsednik vlade Aldo Moro; bil je splošno priznan v ozadju. Ističasno se je, čeprav iz drugih razlogov, umaknil iz izpostavljenega političnega arena tudi drugi dolgoletni protagonist krščansko-demokratskih zadev Amintore Fanfani. To sta bili poglavitni zunanji znamenjita odboja, ki si ga je krščanska demokracija vzela za »premišljevanje« in ki je bilo izraženo tudi v začasnou vladno senatorja Leoneja. Proti koncu lanskega leta, ko so se pod pritiskom časa (in kljub ponesrečenemu kongresu socialistične stranke) nakazovali obrisi nove koalicijske vladne pogodbe, pa so v krščansko-demokratski stranki ozivelje polemike.

Moro je v velikem stilu napovedal svoj politični konec leta 1964 in v letu 1965.

V kolesju praškega procesa

Artur London: Priznanje

Tako poročam o pogovorih in stikih, ki sem jih imel v preteklosti s Slanskim. Toda, ko Kohoutek prebere moje pisanje, se razjezi in odide iz sobe, češ da se mora posvetovati s svojimi »resničnimi šefi«.

Cez pol ure se vrne, rekoč, da njegovi šefi moje formulacije odklanjajo. Strani, ki sem jih napisal, raztrga.

»Obrnil sem se na vas v imenu partije, vam pa se je zdelo primerno napisati slab podlistek. Če boste vztrajali pri tem stališču, bo tole dokaz, da še zmeraj želite lagati, da bi si ga je prizanjenje mojih sokrivcev, bivših prostovoljcev, ki so že podpisali in ki še zdajdelo niso popolna. Slansky je vedel za trockistično skupino, za katero sem bil priznan, da sem njen poglavar. Dokaz? Dokaz je to, da je vedel za sovražno dejavnost bivših prostovoljcev, pa proti njim venčar niso disciplinirali ukrepani. Narobe, vedel jih je prikrival in s njimi vred mene in moje vojskovo zgodbo s Fiedlom ter nas postavil na izrednem pomembna mesta v državnem in partijskem aparatu, saj smo bili njegovi sokrivci...«

Prihodnje dni, vse do začetka meseca avgusta, dela Kohoutek z menoj kot ribič, ki je ujel svojo ribo in jo počasi, centimeter za centimetrom, čeprav se otepa, se premetava in se obupno brani, vleče proti svoji mreži.

Telegram, ki ga je Slansky leta 1945 poslal v Pariz, ko je zahteval, naj se bližnji prostovoljci takoj vrnejo v Prago, moj pogovor z njim leta 1946, ko je govoril, da namesto postaviti nekatere izmed nas na važnejša mesta, so zdaj »dokazali zločinske povelje med menoj, zaprtimi bivšimi prostovoljci in Slanskim«.

Mikše je zdaj postal pajdaš Slanskega in glasovito pismo, o katerem me je obvestil v Parizu, je sredstvo za pritisk, da bi privolil v sodelovanje pri zločinskih načrtih Slanskega.

Tistih nekaj članov, ki sem jih napisal za »Svetovalo Rozhlevy« in za druge partijske časopise, pa je sabotaža in volnostno v francoskem naprednem gibanju v korist Slanskega.

Pismo, ki sem ga moral izročiti zvezi FTFF (francoskih

partizanov) v Parizu s predlogom, naj bi izbrali Prago za sedež bodoče evropske federacije partizanov, je dokaz moje skrivne s Slanskim, »namenom, okrepiti njegovo osebno moč na českoslovaškem in izkoristiti njemu v prid partizansko gibanje«, za katero je sodil, da ga je organiziral on, ker je preživel kratek čas na českoslovaškem ozemlju med slovaško narodno vstajo.

Ko me na začetku sprašuje o pogovoru, ki sem ga imel s Slanskim leta 1946, izjavim, da sva se pogovarjala v prisotnosti Dolanskega. Sprva so to okoliščine res zapisali. Toda isti zapisnik, ki ga je potem prepisali, ga ne omenja več.

Ker poudarjam, da je bil Dolansky priča vsega pogovora s Slanskim, pravi Kohoutek, da ni misliti, da bi v zapisniku omenjal Dolanskega; da mu niso naročili, naj me izprašuje o njem, temveč o Slanskem, in zato da bi zapisal zadevo takole: »Slansky je izkoristil trenutke, ko je Dolansky odšel iz sobe, in me vprašal...«

Iz nadaljnjih zapisnikov je ime Dolanskega popolnoma izbrisano, tako da ostane samo besedni »pogovor«.

Iz pogovora, ki je trajal približno eno uro in je pet minut dolga poslovinnega obiska naslednji dan sklepa Ruzyn: »Pogovor, ki je s predsedki trajal dva dni...«

Tako se po malem s pomočjo jezikovnih akrobacij, zlonamernih razlag in čistih

»samoobnove« krščanske demokracije, sodi nekoliko drugače in zagovarja »strategijo pozornosti« nasproti komunistom, rekoč, da je treba tudi iz opozicije črpati navdih za modro in uspešno vladanje. Center stranke je za »korektno odnose« s komunisti na parlamentarni ravni (tudi to bi kdo imenoval napredek!) in se naprej za politiko levega centra kot edino realno alternativo, ki pa jo je treba le »bolj odločno izvajati«. Desnica jezdi na antikomunizmu v klasični obliki. O vseh teh variantah bo na kongresu veliko govora pač zato, ker je KPI slej ko prej »stajus«, da v političnem smislu »monopolizira« večino tistih gibanj, ki so izraz protirežimskega razpoloženja in vsakršnega nezadovoljstva.

Komunistična partija je seveda zgodovinski, razredni in obči sovražnik krščanske demokracije. Včasih pa hrupni strel v to tarčo služi tudi za to, da prekrijejo vpitje še drugih problemov. Italijanska družba se naglo preobrazila, kot ugotavljajo sami krščanski demokrati, pri tem pa prihajajo na dan dokaj nenavadne stvari: študenti nemirni, stavke, v katerih sodelujejo tudi milijoni »krščanskih delavcev«, upadanje državne avtoritete (predčrtaščinam so v Rimu zasedli pravosodno ministrstvo ogroženi ravnatelji kaznišnic, ki se ne borijo za višje plače, ampak za bolj človeški jejniški red in zdravstveno zaščito zapornikov), protestna gibanja med katoliškimi verniki in omahovanja v sami cerkvi, vse to in še drugo opozarja krščansko-demokratsko stranko, ki vlada že več kot 20 let, da je treba politično prakso spremeniti in nekoliko zasukati. Ali pa res?

TIT VIDMAR

OGLAŠUJTE V DELU

„Mi smo neangažirani v konfliktu med velesilami“

Singapurski zunanji minister Sinatambi Radžaratnam je v intervjuju Tanjugu izjavil, da bi Singapur rad sodeloval na beograjskem sestanku

BEOGRAD, 26. jun. (Tanjug). »Osnovno za našo zunanjo politiko je, da temelji na konstantni težnji, da kar v največji meri izrazimo prijateljstvo do tistih držav, ki so tudi do nas prijateljske«, je v pogovoru s urednikom Tanjuga izjavil zunanji minister singapurske vlade Sinatambi Radžaratnam.

Minister Radžaratnam je v odgovoru na vprašanje, kaj je osnova zunanje politične usmerjenosti Singapurja — države, ki je postala neodvisna leta 1967, odgovoril: »Ne gleda na razlike v družbenih in političnih sistemih ali na pogled o mednarodnem položaju Singapura, pri čemer u-trditelj prijateljstvo v vsem državi, najprej na področju gospodarskega sodelovanja, nato pa skuša razširiti jedno-se tudi na vseh drugih področjih življenja. To so osnove naše zunanje politične dejavnosti, pa tudi usmerjenosti.«

Vprašanje: Singapur je mlada neodvisna država, ki je uredila svojo suverenost pred nekaj leti. Ni se udeležila kairskega sestanka ne uvrščenih. Zaradi tega Singapur tudi niso poslali povabila za udeležbo na posvetovalnem sestanku v Beogradu, tako kot mnogim drugim državam, ki so se opredelile za politiko nevtrnosti. Kako je Singapur gledal na to? Kako gledate na možnost, da bi se te mlade države pridružile sedanji dejavnosti nevtrnosti?

Odgovor: To je brez dvoma zadeva prihodnjega posvetovalnega sestanka v Beogradu, po mojem mnenju zadeva vseh udeležencev. Veseli bi bili sodelovanja, če bi nas povabili na posvetovalni sestanek. Tudi če ne bomo povabljeni, bomo popolnoma razumeli, da obstajajo za to razlogi.

Vprašanje: Kaj bi lahko povedali o politiki nevtrnosti, o odzivu, na kakršnega je naletela v Aziji?

Odgovor: Predvsem bi rad povedal, da se mora politika nevtrnosti prilagoditi vsem spremembam, do katerih prihaja v mednarodnem življenju. V zvezi s samim Singapurom so nekatere zadeve, pri katerih ne moremo biti neangažirani: tako na primer ne moremo biti brezbržni pri naših nacionalnih interesih, prav tako tudi ne glede vprašanja miru in vojne, biti za mir ali za vojno.

Biti nevtrčen, pomeni po našem mnenju biti neangažiran v konfliktu velesil. Nevtrnost pomeni racionalno politično usmerjenost za vse majhne in srednje države. Mi smo torej neangažirani v konfliktu med velesilami, ne pa glede zadev, ki se dogajajo okrog nas, ki pravzaprav prizadevajo interese ne le velesil, temveč tudi majhnih držav. To so zadeve, ki jih moramo pojasnjevati na našem območju in ki so tesno povezane s širšimi interesi mednarodne skupnosti.

Jamajka sprejeta v OAD

WASHINGTON, 26. jun. (UPI). Jamajka je postala 24. članica organizacije ameriških držav. Ta karibska republika, ki je leta 1962 postala neodvisna, je vložila prošnjo že pred štirimi meseci. Dobil je 20 glasov, proti je bil le Paragvaj, Bolivija pa se je vzdržala glasovanja.

izmišljotin izoblikuje zapisnik o »množih sovražnih dejanjih in okrožjih v Slanskim«.

S tem sleparskim trikrom se spreminja trockistična skupina bivših prostovoljcev mednarodnih brigad, prvotna zamisel državne varnosti in prva etapa dela, v sestavi del »središča protidržavne zarote«.

»Naša skupina«, sprva neodvisna in ki naj bi po prvotni zamisli omogočila proces, podoben Rajkovemu, je zdaj samo še izrazek »središča« in če jaz kot vodja skupine postajam eden od štirinajstih voditeljev »središča protidržavne zarote pod vodstvom Rudolfa Slanskega«, so »moje sokrivce« vključili v zadevo in jih sodili v drugih razpravah, izhajajočih iz velikega procesa; je Pabela so sodili samega. Pri Lacu Holodu pa so obtožbo »trockizma« spremenili v »buržoazni slovaški nacionalizem in ga za to obsojili leta 1954 skupaj z Novomeskim, Husakom in drugimi.

Takrat, ko sem podpisal svojo prvo »priznanje«, sem bil že v obupnem stanju fizične in duševne izčrpanosti. »Vrtljak«, ki se je zavrtel potem, pa me je odnesel čez meje slovske odprlosti. Misel, da se bo to bedno življenje še nadaljevalo, je neznozna. Ne morem več! Na koncu sem Niman vedel, da nisem moč, pa tudi morale ne, da se bi boril še naprej in zanikal, še manj pa, da bi umaknil svoja prva »priznanja«.

(Se nadaljuje)

je spopad velikih na tem območju sveta dejstvo. Vsi konflikti pa so, kot je znano, posledica nerazumevanja tako med velesilami kot med velikimi in majhnimi državami, ali pa med malimi državami. Zelo pomembno je, da se male države izognejo medsebojnim konfliktom, tako da ne bi velikim nudile priložnosti za intervencijo. Na azijskem jugovzhodu je treba predvsem uresničiti mir in sodelovanje med tamkajšnjimi državami.

Na koncu bi lahko dejal, da bi bila velika stvar, če bi velesile razglasile svojo zangažiranost v jugovzhodni Aziji, tako da bi to območje v resnici postalo nevtralnno. Velike sile naj bi torej pristale na to, da bo jugovzhodna Azija postala nevtralna svetovna cona. Če bi se velesile zedinile o nevtralizaciji tega območja in če bi se tu

kajšnje male države izognile medsebojnemu spopadam in nesporazumom in skušale reševati sedanje razlike po mirni poti, bi bile možne za mir na tem delu sveta velike.

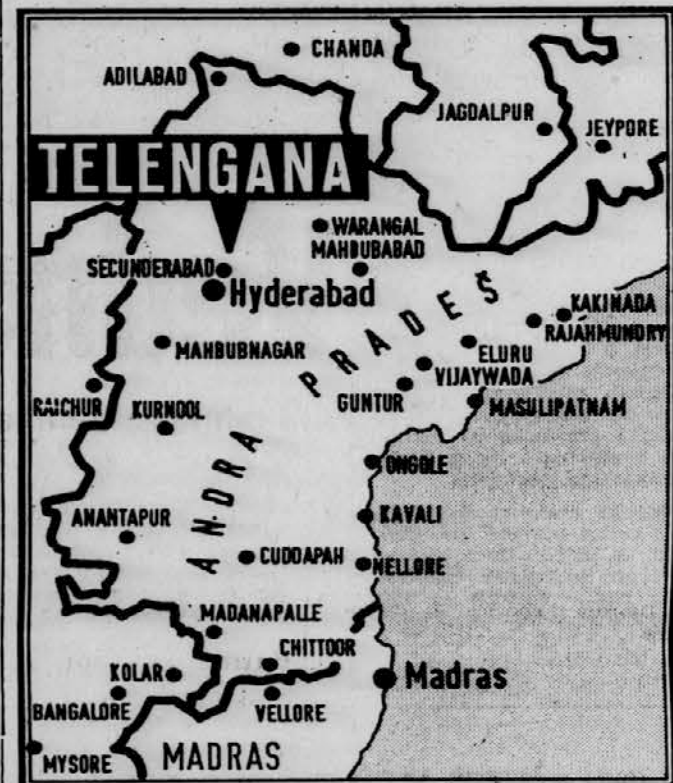
Vprašanje: Poudarili ste že pomen gospodarskega sodelovanja, ki je lahko uvod v širše odnose med državami in narodi. Ali lahko kaj več poveste o tem?

Odgovor: Trdno smo prepričani, da je gospodarsko sodelovanje prvi pogoj za politično sodelovanje. Izkušnja o tem, kritičen pristop k tej izkušnji, je vsekakor bandunška konferenca, na kateri so izključno obravnavali politična vprašanja.

Zaradi jasnosti bi rad povedal, da so v teh težavah, potem ko so odpravili kolonializem, nastala politična vprašanja med njimi samimi. Takšno je na primer nerazumevanje med Kitajsko in Indijo in ni tako dolgo, ko je prišlo do konflikta med Indonezijo in Malezijo, zatem med Tajsko in Kambodžo itd. To so bolj ali manj samo politična vprašanja in ne gospodarska. Ker ni razumevanja na političnem področju, smo izgubili osnovo za splošno sodelovanje. Zaradi tega bi bilo dobro začeti z gospodarskim sodelovanjem, saj tako sodelovanje nudi možnosti za konkretne koristi vsem partnerjem. Mislim, da je lahko kakršnakoli vrsta sodelovanja, predvsem pa ekonomska, dober pogoj tudi za uresničitev političnega sodelovanja med državami in narodi na tem območju.

Izbruh v Telengani

Separatisti v indijski državi Andhra Pradeš hočejo lastno zvezno državo

HAJDERABAD, 26. jun. (Reuter). Ze drugi dan zaporedoma so v Hajderabadu v indijski zvezni državi Andhra Pradeš izbruhnili množični neredi. Policija je streljala v množico, ki zahteva, da bi pokrajina Telengana, ki je zdaj del države Andhra Pradeš, postala samo stojna zvezna država.

Demonstranti so se pretepali s policijo in metali nardo kamenje, steklenice, petarde in opeko. Poskušali so priti do orožja v nekem vojaškem skladišču. Poročajo, da so na obeh straneh ranjeni.

Kakor včeraj so neredi danes izbruhnili tudi v Secunderabadu. Napetost narašča, odkar so oblasti aretirale voditelje separatističnega gibanja na območju Telengane dr. Cerna Redija in Bapudžija skupaj s skupino aktivistov.

Gibanje separatistov je danes organiziralo v Hajderabadu in Secunderabadu splošno stavko. Ljudje so se pozli-vu na stavko odzvali stood-

stotno. Odprta ni niti ena trgovina, kavarna ali restavracija in tovarna. Demonstranti so zahtevali, naj oblasti izpustijo zaprte voditelje.

Separatisti predvsem poudarjajo, da Telengani niso dali tistih pravic, ki so ji bile obljubljene leta 1956, ko je postala del zvezne države Andhra Pradeš.

Mestni promet v Hajderabadu in Secunderabadu je zastal. Policija je prepovedala zbiranje nad pet osebe. Ministrski predsednik vlade Andhra Pradeša Brahman da Redi, od katerega zahtevajo demorstanje odstop, je pozval prebivalstvo, naj ohrani mir.

Kambodža zahteva odškodnino od ZDA

WASHINGTON, 26. jun. (Reuter). Kambodža je zahtevala od ZDA, da povrnejo približno 8.700.000 dolarjev škodice, ki so jo povzročili z ameriškim operacijami ob južnovietnamski meji. Predstavniki State Departmenta je izjavil, da razpravljajo o tej zahtevi.

Sporazum NDR — Irak

BERLIN, 26. jun. (Reuter). NDR in Irak sta v Berlinu podpisala sporazum o gospodarski in tehnični pomoči med državama. Kot določa sporazum, bo NDR dobavila Bagdadu industrijsko opremo, Irak pa bo poleg drugega blaga izvažal tudi petrolej. Sporazum sta podpisala zunanjetrgovinski minister NDR Horst Sölle in iraki industrijski minister Ali Hachim.

PAM pomaga jordanskim beguncem

RIM, 26. junija — (AFP). Tu so sporočili, da bodo jordanski begunci nemučoma poslali več kot 7 tisoč tona blaga, vrednih 1.341.000 dolarjev. Zivila bo poslal svetovni program za prehrano organizacije OZN (PAM). Ta organizacija je od junjske vojne leta 1967 do aprila 1968 poslala Jordaniji, Siriji in ZAR za približno 5 milijonov dolarjev živil.

DARWIL Nagrajuje DARWIL Nagrajuje DARWIL Nagrajuje

NAGRADNI RAZPIS ZA BRALCE DELA

Generalno zastopstvo trdke DARWIL v Trstu je izbralo za bralce DELA 336 dragocenih možkih in ženskih ur: DARWIL automatic, LORD 71 in LADY 71, od katerih bo 48 tednov zaporedoma podelilo vsak teden po 7 ur. Kaj morate storiti, če želite postati lastnik ene teh odličnih ur?

Dovolj je, da pravilno odgovorite na postavljena 3 vprašanja in izpolnite kupon, ki bo objavljen vsako soboto na 9. strani časopisa DELO v reklamnem oglasu trdke DARWIL. Kupon izrežite in vložite v zaprto ovojnico (kuverto) in pošljite na naslov: CGP DELO, Oglašna služba, Ljubljana, Šubičeva 1. »Nagradni natečaj DARWIL«. Kuponi morajo biti v Oglašni službi DELA v Ljubljani najkasneje do petka ajutraj do 10 ure, ko bo posebna komisija izbrala 7 pravilno izpolnjenih kuponov bralcev DELA, ki bodo prejeli ure brezplačno. Izid žrebanja bo objavljen v »Delu« vsak ponedeljek.

Ne pozabite torej! 48 tednov boste imeli priložnost, da dobite dragocene ure DARWIL, LORD in LADY brezplačno, če redno zasledujete časopis DELO.

Nagradni natečaj DARWIL se je začel v soboto, 31. maja 1969 in bo zaključen 1. maja 1970 leta.

Novih sedem ročnih ur za bralce DELA bo komisija izbrala v petek, 27. junija 1969, izid tega žrebanja pa bo objavljen v DELU v ponedeljek, 30. junija 1969.

Kupon šte. 5 bo objavljen v »Delu« v soboto, 28. junija. Ne zamudite priložnosti, da dobite tako dragoceno uro!

DARWIL Nagrajuje DARWIL Nagrajuje DARWIL Nagrajuje

Novice

LJUBLJANA: Rigoletto v Križankah — Za pestrost letošnjih poletnih kulturnih prireditev je poskrbel tudi Operna SNG Ljubljana. V svoji sprednji vlogi bo nastopila letos v Križankah, je uvrstila priljubljeno Verdijevo opero Rigoletto. Tako bo drevi ob 20.30 v letnem gledališču že 24-letni uprizaritelj tega dela v izvedbi Opere in baleta SNG Ljubljana. V glavnih vlogah bodo nastopili: Nada Vidmarjeva, Božena Glavakova, kot gosta Vladimir Ruzdjak in Ivan Stefanov, Danilo Merlak in drugi. Dirigent je Demetri Zebre, delo je režijsko pripravil Drago Fiser, zborovodja pa je Jože Hanc. Med solisti ljubljanske Opere je tudi Arduino Zamaro, ki je posebej za uprizaritev v Križankah prvič nastudiral vlogo vojvode. Še prav posebnost privlačnost nočnejše predstave bo za ljubljansko občinstvo nedvomno nastop baritonista Vladimira Ruzdjaka, ki je reden gost nekaterih evropskih opernih hiš in koncertnih odrov. Ivan Stefanov pa je pri nas gostoval že v nekaj predstavah in je ljubljanskemu občinstvu že znan.

Nočnejša predstava v Križankah bo po torkovi otvoritvi že četrta po vrsti. V prihodnjih nekaj dneh pa bodo na sporedu še dve predstavi: Drama SNG Maribor bo uprizorila Machiavellovo komedijo Mandragola, Opera in balet SNG Ljubljana bosta izvedla Bizetovo Carmen z ugledno gostjo Viorico Cortez v naslovi vlogi, zatem Verdijevo opero Nabucco in Rigoletto. 7. julija pa bo v hali Tivoli nastopil svetovno znani črnski ansambel pesmi in pelov Brasiliana, ki tokrat prvič gostuje v Jugoslaviji. Za ta Južno Ameriški ansambel je v Ljubljani že zdaj veliko zanimanje, rezervacije pa prihajajo tudi iz drugih krajev naše republike. Na upravi Festivala zatrjujejo, da bo letošnje poletne kulturne prireditve obiskalo rekordno število domačih in tujih gledalcev.

PIRAN: razstava na osemletki — Kot vsako leto je tudi letos piranska osemletka prikazala svoje uspehe z zanimivo in okusno prirejenimi razstavami šolskih izdelkov. Učenci so razstavili risbe v najrazličnejših tehnikah in motivih, ki jih srečujejo v življenju in s katerimi se seznajajo pri učenju. Razstavljenci so bili tudi odlično pisani zvezki ter miniaturni predmeti s tehničnega pouka. Osmoletniki so si lahko ogledali še herbarije in se seznanili z delom fotografskega re. radiomaterskega kroga. Lepi so bili tudi modelčki iz mavca in lvice ter reliefi iz pločevine. Bogata razstava je izpričala smisel za sodoben, življenjski in pravilno usmerjeni pouk.

PIRAN: nastop v Mestni galeriji — Danes ob 7. uri bo v Mestni galeriji v Piranu odprta razstava del petih likovnikov: Zvesta Apolonija, Ivana Primozica, Rafaela Nemca, Jožeta Puhlena in Ivana Varda. Kot označuje podoben DSLU za Primorco v spremni besedi, bodo na tej razstavi zastopane tri živečnice likovne generacije, zato je nujno, da jo po svojem značaju heterogeno. Razstavljavci pa po oznaki z istega naslova družijo najmočnejšo vez — iz vseh del bodo abstraktna ali realistična, diha primorska zemlja: Kras, Istra in morje.

GORICA: tekmovanje pevskih zborov — 21. septembra bo v Gorici tekmovanje pevskih zborov a. c. L. Lehigh. Za to tekmovanje se je prijavilo 39 pevskih zborov iz Italije, Jugoslavije, Češkoslovaške, Nemčije, Avstrije in Bolgarije. Kvaliteta tega festivala je iz leta v leto boljša, žal pa je njegova popularizacija zelo skromna. Posebnost in pomembnost festivala je med drugim tudi ta, da je organiziran na meji med romanskim in slovanskim življenjem. Tega tekmovanja se bo udeležili tudi pevski zbor »Srečko Kosovec« iz Ajdovščine. Razen drugih visokih priznanj na ta zbor pravi in tem tekmovanju v Gorici enkrat že dosegel prvo mesto. Majeta pa je bil na enotedniški turneji po Češkoslovaški.

BUDIMPEŠTA: ugodne gledališke kritike — Budimpeštanski dnevniki so objavili ugodne kritike o gostovanju Srbskega narodnega gledališča iz Novega Sada, ki je pred dnevi v glavnem mestu Madžarske nastopil med drugim z »Viktorij« Djordja Leboviča in delom »Selo Sakulie Zorana Petrovića.

PARIZ: Grand prix za sovjetsko pianistko — Na mednarodnem klavirskem natečaju Marguerite Long in Jacquesa Thibauda je bila velika nagrada prisojena sovjetski pianistki L. Timotejevi. Tako so sovjetski umetniki že šestič dosegli prvo mesto na tem tekmovanju. Tudi drugo in tretjo nagrado sta dobili sovjetski pianistki.

NEW DELHI: antologija — Indijski svet za kulturno sodelovanje je izdal te dni »Antologijo jugoslovanske novele«, v kateri nastopa 27 sodobnih jugoslovanskih avtorjev. Strokovni uvod je napisal Avgustin Stipčević. Novele so prevedene v angleščino. Ista indijska ustanova namerava natisniti še en antologijski zvezek, ki bi posredoval Indiji široko podoben sodobnega književnega ustvarjanja na področju novele.

SMARJESKE TOPLICE: večer opernih arij — V okviru kulturnih, zabavnih in športnih prireditev DOLENSKEGA POLETJA 69 bo v soboto, 28. junija, v Smarjenskih toplicah Večer opernih arij. Sodelovali bodo solisti ljubljanske Opere: Ladko Korosec, Sonja Hočevar, Rajko Koritnik in Marcel Ostasovski. Pri klavirju bo Zdenka Lukec. S pestrim izborom kulturno umetniških in zabavnih prireditev, ki jih je pripravil za letošnje dolensko poletje 69, se Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu uspešno vključuje v slovensko kulturno življenje, ki iz leta v leto postaja vse bolj turistično obarvano, zbiranje v poletnih mesecih. Tako pričakuje, da si bo prireditve na dolenskem ogledalo več tisoč domačih in tujih gostov.

NEW YORK: zlata medalja Vukotić — Risanka Dušana Vukotića »Opera Kordis« je dobila zlato medaljo kot najboljša risanka na mednarodnem filmskem festivalu v Atlanti. Druga jugoslovanska risanka »Vajce«, je dobila bronasto medaljo. Na pravkar končanem festivalu so predstavlili 800 filmov iz 32 držav.

ADIS ABEBA: razstava slik Ane Sulentić — Tu je bila odprta razstava slik Ane Sulentić, ki začasno biva v Etiopiji. V največjem salonu Mestne hiše jo je odprl namestnik ministra za prosveto in kulturo Milon Neknek.

REKA: prilaganje gospodarskim potrebam — Vsi otroci na področju reške komunice, ki so končali osemletko, se bodo lahko vpisali v srednje šole, v katerih bo ostalo mesta še za okoli 1000 otrok iz drugih komun. V se razredov dvajsetih šol druge stopnje se bo lahko vpisalo blizu 3200 otrok. Prednost pa bodo imeli dijaki z boljšim uspehom.

TOLMIN: izkopavanje prazgodovinskih grobov — Pred dnevi je Goriski muzej zadel s posredovanjem in raziskovanjem prazgodovinskih pokopališč. Ilrov v vzhodni Kozlovovala roba v Tolmini. Z izkopavanjem je Goriski muzej začel že leta 1965 in potem nadaljeval v letih 1966 in 1968. V treh letih je bilo odkritih in raziskanih 249 žganih grobov iz starejše železne dobe. V prvih desetih dneh letošnjih izkopavanj so odkrili že 50 novih grobov, med temi nekaj z zelo velikimi kamnitimi ploščami, s katerimi so grobovi pokriti. Te dni bo arheolog Svoljšak začel odstranjevanje z odkritih grobov kamnite plošče in raziskovati žganje v grobovih. Pričujejo, da bodo tudi pri letošnjih izkopavanjih našli razne bronaste predmete, ki bodo raziskovalcem pomagali osvetliti življenje prazgodovinskih prebivalcev pod Kozlovovalo. Časovno sodijo grobovi Ilrov v Tolmini v starejšo železno dobo, kulturno pa spada do pokopališče v krog svetoviteljske halštatske skupine. Letošnja izkopavanja je omogočil sklad Borisa Kidriča v Ljubljani. Dela vodi kustos goriskega muzeja, arheolog Drago Svoljšak s skupino petih delavcev, donatincev iz Tolmina.

ZAGREB: Kafkova zbrana dela — Založniško podjetje »Zorae« iz Zagreba je te dni izdala zbrana dela Franca Kafke v osemih knjigah.

BUKAREŠTA: razstava umetniške fotografije — Na letošnji, VII. razstavi umetniške fotografije je razstavljalo svoja dela tudi 20 Jugoslovancev. Med nagradnimi deli je tudi »Zimska dan« Ivana Dvorjaka. Organizator je letos prejel 11.000 del od več kot 3000 avtorjev iz 52 držav. Zbirja je izbral asa razstav 1400 del. Jugoslovani so doslej — skupaj z letošnjo — dobili 5 nagrad.

Hlebinska šola — to sem jaz in učenci

Z obiska pri slikarju naivcu Ivanu Generaliću

Slikar, ki ustvarja na vaskem dvorišču, in krava, ki ga opazuje. — Ko bi le mogel vedeti, kaj si krava pri tem misli, — je rekel 53-letni Ivan Generalić ob svojem najnovejšem motivu, ki ga je začel upodabljati na steklo. Sedela sva v enem izmed prostorov pritlične hiše sredi Hlebin, na kateri piše ATE-LJE IVANA GENERALICA. Občlen v črno delovno haljo, ki ni povsem skrivala pisane karjate srca, je govoril mirno in zbrano, kot bi ne pripovedoval zgodbe o svojem življenju in delu, ki ga je začel pred štirimi desetletji, temveč kot bi slikal. — Ršiem rad že od rane mladosti. Ko se nisem hodil v šolo, sem risal s palico po pesku, ali pa z ogljem po ograjah sosedov. Delal sem čudne živali, čudne ljudi... Ko sem hodil v osnovno šolo, je me mati večkrat šla s seboj, ki sem jo gledal, ko mi je bilo tega dovolj, sem si rekel, le kaj bi mogel napraviti te majhne živalce. Vzel sem vejo in tolkel z njo tako dolgo po gnezdu, dokler se niso sršeni zapodili vame in me poštono oklali, da sem se kot nor metal po tleh. Potem ko sem si od tega neenakopravnega boja opomogel, sem napravil sliko, kako živo ide srdit sršene... To je bila prva slika.

So stvari, o katerih ni moglo povedati kaj bistveno novega, najsi jih obrneš tako ali drugače. Tako je tudi z Ivanom Generalićem, o katerem gre glas, da je za častnikarje bavav, pa je vendar potrpežljiv, spohelvene in zgovoren. Verjamem pa, da bi raje odšel tudi v Saharo na sprehod, kot da mora vselej znova odgovarjati na postana, skoraj vedno enaka vprašanja. Z matematiko je bil v osnovni šoli na bojni nogi; deljenje in množenje mu ni in ni hotelo v glavo, zato pa je toliko raje risal. Po osnovni šoli je šel na kravo. S seboj je vselej nosil oarvnike, pred katerimi ni bil varen noben se tako zanimi papir, da o papirnatih vreckah niti ne govori! Posiljak je vse in v vsem, kar mu je padlo na pamet. Seveda ni vedel, kakšna vrednost ni imelo to danes, in tako so vsi ti papirji končali na smetišču... Vendar pa mi to ni krivo, kajti posnemovalce so imeli mnogi mojstri... Zame pravi vilo, da sem general s svojo voljo, Hlebinska šola — to sem jaz in moji učenci. V

Mnog Generalićev — Kaj je pravzaprav Hlebinska šola? — To me sprašujejo tudi mnogi tujci. Kaj vem, kaj je to, saj se sam sebe ne morem razvozlati, zakaj obstojam. Kdo bi vedel, kako da je toliko talentov. Eno je resnica, da mora biti vsaka umetnost rojena. Sicer pa je tako, da skušajo biti na mojem območju mnogi Generalići. Ni dvoma, da so pod mojim vplivom in da me mnogi skušajo posnemati. Vendar pa mi to ni krivo, kajti posnemovalce so imeli mnogi mojstri... Zame pravi vilo, da sem general s svojo voljo, Hlebinska šola — to sem jaz in moji učenci. V

Batine in zapor

Generalićev stric je bil akvira, da se je mladi Ivan seznanil s Kristom Hegedušcem. Ko si je ta ogledal njegova dela, mu je rekel, da bo še velik slikar. Dopovedoval mu je, da mora slikati to, kar sam vidi. — Predvsem pa je treba slikati, neutrudno slikati, četudi se ti včasih zadi, da ni kaj dobro... Svoje slike je Generalić prvič razstavil 1913. leta kot gost skupine »Zemljaj«. O tem je povedal: — Tisti, s katerimi sem skupaj razstavil, so kupili moja prva dela za 50 do 100 dinarjev, sicer pa so imeli o mojih slikah dobro mnenje. Tako sem dobil še večjo voljo za delo.

In kakšni so bili motivi, s katerimi se je slikar tedaj spopadal? — Početini sem slikal človeško bedo tedanje doba, starce, sotre, cigane, hiše, pa tisto, kar sem doživljal. Vse to se mi je kmalu maščevalo; vkljenjenega so me odpeljali v zapor in pretepli. Čeprav tedaj nisem vedel ničesar o komunistni in podobnem, sem se zdel tedanji oblasti nevaran. Dela, ki so vznikli iz bede, so imela veliko odmevnost. Generalić je še nekaj let razstavil s skupino »Zemljaj«, dokler mislmo bili proglasi za komuniste in se je moral skupina raziti. Toda jaz sem vztrajal; kljub bitim, ki sem jih dobil v zaporu, nisem nehal slikati... O nadaljini Generalićevi poti v jeffografskem stilu: prvo samostojno razstavo je imel 1938. v zagrebškem salonu Ulrich. Po vojni je prevzel pedagoško vlogo Hegedušica in postal učitelj pripadnikov mlajše generacije Hlebinskih kmetov-slikarjev, ki jih je bilo vedno več. Hlebinska slikarska šola se je prvič mednarodno uveljavila 1955. na bienalu v Sao Paulu, Ivan Generalić sam pa dve leti prej s samostojno razstavo v Parizu.

V Pariz kot »emigrant«

Tistikrat — bilo je 1953. — so francoski časniki pisali: — V Pariz je prišel v konflik-

»NARODNA RADINOST«
export-import
BEOGRAD
Terazije 43-45,
tel. 330-684

Zamenjamo poslovne prostore 70 kv. m s telefonom v Beogradu, Dimitrija Tucovića št. 45, primerne za predstavnostvo, skladišče in podobno, za prodajalno v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu in Novem Sadu. 5573

cijskem plašču in z rokama v žepih, kot emigrant. Njegove oči pa so govorile o vsej mladosti kmečkih pokolenj, ki sploh niso začudena, kadar napoči velik praznik, Generalićeve slike pričajo, da gre za nežen pogovor med ljudmi in živalmi. — Nek drug kritik pa je zapisal: — Generalić je rodila zemlja. Imajo milino, modrost in draž. Drugi vodilci ne potrebuje, V Pariz ni prišel kot osvajalec, vendar nas je razorožil in pridobil, kajti ta majhni svet, ki nam ga prinaša, je usnično njegov. —

Tu, pri roki, je za celo Hlebinsko galerijo vprašan. Kot na primer: — Kje vse ste razstavljali doslej? — Ne vem za državo, kjer se nisem. —

— Vaša slika, ki se vam zdi najboljša? —

— Tega ne morem povedati, kajti vsaka slika je moje življenjsko delo. Slike vznikajo iz mene kot življenje. Vsaka se kuha v meni, saj nam o njej, razmišljam — vse dokler ni gotova. Ko slika nastaja, to ni le pesem, temveč me vsega osvaja. Zdi se mi, kot da je v meni nekdo, ki mi ukazuje, kaj vse moram napraviti... Ko sem imel svojo zadnjo samostojno razstavo, sem anketiral obiskovalce o tem, katera je moja najboljša slika. Večina se je odločila za eno in po tem sodim, da svet smetje, svaščani, ni tako neumen, čeprav nima šol, da ne bi znal preccnti, kaj je dobro in kaj ni. Zanimivo je, da gledajo mestni ljudje z istimi očmi kot Hlebinski kmet. Vselej se najde skupina ljudi, ki ji je všeč vsa ena slika, kar pomeni, da so vse slike dobre. —

Mnog Generalićev

— Kaj je pravzaprav Hlebinska šola? —

— To me sprašujejo tudi mnogi tujci. Kaj vem, kaj je to, saj se sam sebe ne morem razvozlati, zakaj obstojam. Kdo bi vedel, kako da je toliko talentov. Eno je resnica, da mora biti vsaka umetnost rojena. Sicer pa je tako, da skušajo biti na mojem območju mnogi Generalići. Ni dvoma, da so pod mojim vplivom in da me mnogi skušajo posnemati. Vendar pa mi to ni krivo, kajti posnemovalce so imeli mnogi mojstri... Zame pravi vilo, da sem general s svojo voljo, Hlebinska šola — to sem jaz in moji učenci. V

MARJAN KUNEJ

SLIKAR, KI GA JE RODILA ZEMLJA: IVAN GENERALIĆ

Foto: Jovo Rojčević

Spor zaradi novega poslovnika?

S tiskovne konference predsednika UO filmskega sklada Rudija Janhuba

V slovenski filmski proizvodnji je prišlo spet do zapleta. Upravni odbor republiškega sklada za pospeševanje proizvodnje in predvajanja filmov je namreč razpisal sredstva za letošnjo in prihodnjo letno proizvodnjo celovečernih in kratkih filmov po enem pravilniku, vendar pa je podjetje Viba film zavrnilo pogodbe na tej osnovi. UO sklada je nato po posvetovanju s svetom za kinematografijo pri republiški gospodarski zbornici sprejel nov poslovnik o doodeljevanju sredstev za proizvodnjo celovečernih in kratkih filmov. — Pogodbe med producenti in republiškim skladom bi morale biti podpisane do konca julija — je povedal na včerajšnji tiskovni konferenci predsednik UO sklada Rudij Janhuba. — Če jih producenti ne bodo podpisali, bo sklad prisiljen iskati nove producente zunaj Slovenije, v skrajnem primeru pa bo objavil nov razpis.

Zakaj je prišlo do tega zapleta? Dejstvo je, da žal vse do danes nismo imeli nobenih izdelanih načel za razdeljevanje skladovnega denarja, v kolikor pa so bila ta načela izdelana, niso bila dosledno uresničena. Novi pravilnik o financiranju filmske proizvodnje, ki ga je sprejel upravni odbor filmskega sklada 12. junija, je prvi resnejši poskus — čeprav morda ni najboljši — da bi začeli bolj skrbno urejati ta vprašanja. To bo pozitivno vplivalo na delova-

nje samega republiškega sklada, pa tudi na delo vseh, ki računajo na ta denar.

Po novem pravilniku delitev skladovnega denarja sicer omogoča producentom, da lahko z dobrimi filmi pokri- vajo deloma in v celoti stroške produkcije. Osnovno načelo pa je, da morajo producenti prevzeti dolgoročno finančno breme (25 odst. predračunske cene filma), kar je po mnenju UO skia da tudi uresničljivo. Samo ta ko bodo proizvodna podjetja in drugi producenti opravili svoj obost in prispevali delo k razvoju slovenskega filma, prika, da bi sklad v celoti finančno proizvedel domačih filmov, vodi k razvednotenju filmske produkcije — je dejal Rudij Janhuba — ni v duhu naše reforme in pomeni stagnacijo na tem področju naše kulturne dejavnosti. — Če se producent obveže, da prevzame 25 odst. stroškov finančnih stroškov predlaganega projekta, dobi

9 let 90 let dela posameznih urejalcev. Zaradi temeljnih literarnozgodovinskih o- pomb, s katerimi je vsaka teh knjig opremljena in ki predstavljajo tako rekoč naj- podrobneje pisano zgodovino slovenske literature, namreč- terja vsak zvezek najmanj le- to dni trdega uredniškega dela. Ko bo prva izbrana sku- pina naših klasikov obdelana, bo v tej zbirki 126 zvezkov. Nato pa se bo projekt nase- ljeval z obdelavo tistih besede- nih ustvarjalcev, ki jih zbir- ka doslej še ni zajela.

Devetdeseti zvezek v zbirki Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev je kot 90. zvezek izšla peta knjiga zbrancev dela Prežihovega Vrance, in sicer III. in IV. del »Dobrodoab«. Za zbirko »Biografije« je Vi- tal Klub prevel Henrika Trojara romanizirani življe- njepis Puškina. V zbirki »Kultura in zgodovina« pa je izšla čez 1600 strani obsega- joča studija Williama Shir- rera »Vzpon in padec tretje- ga rajha« v prevodu Dušana Dolinarja.

Shirrerjev »Vzpon in padec tretjega Rajha« je na kratko označil za faktografsko bog- gasto studijo kot na največ- jo vrednost tega dela v vrsti podobnih in sorodnih publi- kacij. Pokazal pa je še na eno značilnost knjige, ki je v tem, da je bil avtorju do- stopen sicer vse zaplenjeni- nastični arhiv, viri z naci- stično Nemčijo kontaktirajo- čih držav pa so bili precej bolj revni. Zato pisec ne po- stavlja dokončnih trditve, temveč samo po svojih naj- boljših močeh razgablja o po- javi izzurpacije oblasti v tretjem Rajhu, ki jo je iz- vedla primitivna nacistična država v moderni evropski državi. To vprašanje, absur- dno po svoji vsebini, pa ven- dar tako usodno uresničeno,

J. Sn.

Asfalt v svet

— Kaj počnete, kadar ne slikate?

— V postelji sem kot bo- lan. Spim malo, komaj po štiri ure. Pravzaprav ni jutra in sončnega vzhoda, ki ga ne bi videl. Kljub temu še vedno mislim, da delam pre- malo. Vedno mi ostane kaj še za naslednji dan... Sicer pa hranim kokiši in pure, ti- stim dvorišče, negujem travo, sadim ciprese in bore, opa- zujem živali. Tudi otroke imam zelo rad. Včasih me prime, pa sedem v svoj volks- wagen, pobrem otroke in jih vozim po vasi. Zena mi pravi: — Baš si bedast kak de- ca. — Toda kaj morem? Ci- sto nič. Rad se igram in pika. Kadar grem po Hlebinah, vpi- jejo otroci za menoj: — Gena, Gena, kam ideš? — Tako je to, vidite. Tudi lovim rad. Ribe. In rad sem sam, sam.

Pripovedoval je še veliko — vse dokler si nisva rekla lahko noč. Spet je za nekaj časa ostal sam s svojimi pe- saži iz gor, vaskih dvori- šč, petelin in portreti, pa vsem drugim, kar je doslej upodobil. Mene je čakala ce- sta, ki je bila po popoldan- skem naliču podobna Finski v miniaturo. V pesku jezera, na tisoče jezerc... Devet ki- lometrov »pretrjesljivega« ma- kadama. Toda za Generalića to ni nič. Za moža, ki si je s svojimi deli že zdavnaj »asfaltiral« cesto v svet...

MARJAN KUNEJ

Pred začetkom letošnje po-letne sezone je uredništvo Državne založbe Slovenije sklicalo tiskovno konferenco, na kateri je novinarje obve- stilo o izidu štirih pomemb- nih knjig ter o načrtih, ki jih bo ta založniška hiša za- čenjala uresničevati že do je- sen.

V zbirki Zbrana dela slo- venskih pesnikov in pisate- ljev je kot 90. zvezek izšla peta knjiga zbrancev dela Prežihovega Vrance, in sicer III. in IV. del »Dobrodoab«. Za zbirko »Biografije« je Vi- tal Klub prevel Henrika Trojara romanizirani življe- njepis Puškina. V zbirki »Kultura in zgodovina« pa je izšla čez 1600 strani obsega- joča studija Williama Shir- rera »Vzpon in padec tretje- ga rajha« v prevodu Dušana Dolinarja.

Devetdeseti zvezek v zbirki Zbrana dela slovenskih pes- nikov in pisateljev je založba proslavila kot majhen ju- bilej. Obratni nad dosedanjim delom za ta veličinski zalo- žniški načrt je dal urednik dr. Anton Ocvirk, o redakciji Prežihovega »Dobrodoaba« pa je spregovoril urednik Drago Druskovič.

V tej zbirki, ki je doslej zajela 18 pesnikov in pisate- ljev, med katerimi jih 9 še ni zaključenih, je skritih ka-

Monumenta literarnum slo-venicarum, zbirka faksimilov temeljnih del in drugih do- kumentov iz naše literature, ki izhaja pri Mladinski knji- gi, se je v teh dneh obogatila za dveje novih izdaj: pod uredništvom literarnega zgo- dovinarja Alfonza Gspana sta izšli fotokopiji dijaškega ro- kopsnega lista »Vajec« iz leta 1854/55 ter almanah »Krajin- ska čbelica«. Prvo publika- cijo je opremil s komentar- jem dr. Jože Pogacnik, drugi pa je napisal spremeno be- sedo prof. dr. Anton Slodnjak.

Na tiskovni konferenci, ki je bila v četrtek dopoldne v prostorih Mladinske knjige, je Alfonz Gspan razložil nam- en, ki ni le v popularizaciji naših li- terarnih spomenikov, temveč naj bi rabila tudi znanstve-

nim raziskovalcem ter tako razbremenila redke, drage- ne in občutljive izvirnike. Do- slej je v tej zbirki izšlo še sedem faksimilov, načrt pa je bolj ali manj izpolnjen tu- di za naslednjih pet let. Še letos naj bi izšle tri publi- kacije: Trubarjev Katekizem kot prva slovenska knjiga, Artice Horulac, prva sloven- ska slovnica, ter pisma pred- stavnikov slovenske moderne v izboru dr. Marje Boršni- kove. V podkrepitve svoje spremne besede v faksimili- rani Krajski čbelici je spre- govoril tudi dr. Anton Slo- dnjak in poudaril, da je pri- pričujočem literarnozgodovin- skem orisu sledil predvsem notranji zgodovini tega al- manaha, t.j. določanju du- hovnih pobud zanj in oce- njevanju vloge in civilizne- poguma« Matije Copa kot du-

zaposluje Shirrera najbolj in predstavlja rdečo nit nje- gove pisanja. Ob tem pa se posebno pozornost razmišlja tudi o hierarhiji sil in pri- sle v modernih civiliziranih družbah, zaradi česar po- menil knjiga kot eden naj- bolj temeljnih prispevkov za razumevanje polpretekla zgo- dovine, sodobnemu braicu še veliko več.

Književnik Mile Klopčič je ob sklepu konference poro- čal se o Troyatovi romanizir- ani biografiji o Puškini, pri kateri prevajanje je sode- val z nasveti kot poznavalec Puškina in njegove umetno- sti, ter o delu za prvi zve- zek slovarja slovenskega knjižnega jezika, ki bo v re- dakciji SAZU izšel predvdo- ma konec leta. Pogovor je popestrila razprava o tem, s kakšnimi merili naj bi se- stavljalci besedišča sodili o tem, kateri od novih tujih izrazov se sodojo v slovar in kateri ne.

J. Sn.

Prisilna uprava nad zavodi?

Osnutek zakona bo verjetno kmalu obravnavala slovenska skupščina

Po dosedanjih ustavnih in zakonskih določilih je bila prisilna uprava mogoča samo nad podjetji, ne pa tu- di nad zavodi. Pokazalo pa se je, da tudi v raznih za- vidih včasih prihaja do velikih nepravilnosti. Vendar pa druž- bere politične skupnosti v ta- kih primerih niso imele ustreznih instrumentov, da bi moge učinkovito interve- nirati v primerih, ko bi po- slovanje takega zavoda ogro- žalo družbeno skupnost.

Takšno pravno stanje so spreminili novi ustavni amand- maji k ustavi SR Slovenije. Po teh ustavnih spremem- bah se lahko zdaj začasno postavi pod prisilno upravo tudi delovna organizacija, ki opravlja dejavnost s področ- ja družbenih služb, če s svo- jim poslovanjem hudo ogro- ža družbene koristi. Določeno je tudi, da se ta proble- matika uredi z zakonom.

Republiški sekretariat za zakonodajo je pred kratkim pripravil osnutek takega re- publikanskega zakona. Pred ne- kaj dnevi ga je obravnaval odbor za znanost, kulturo in prosveto pri izvršnem svetu SRS.

Sedanje besedilo zakonske- ga osnutka predvideva, da bi bilo delovno organizacije s področja družbenih služb mogoče postaviti pod prisil- no upravo, če s svojim po- slovanjem hudo ogrožajo druž- bene koristi. Namen postop- ka naj bi bil, da bi se čim- prej odpravili vzroki, zaradi katerih bi bila uvedena pri- silna uprava. Čimprej naj bi omogočila delovnemu ko- lektivu, da zopet prevzame samourpravljanje zavoda v skladu z zakonom in statu- tom zavoda. Osnutek zakona med drugim tudi precizira, kdaj bi bilo mogoče ozro- ma potrebno uvesti prisilno upravo. Z odločbo naj bi v prvevala občinska skupščina, pri zavodih, katerih ustano- vitelj je republika, pa slo- venski izvirni svet. Trajala naj bi največ leto dni; v iz- jemnem primeru bi jo bilo mogoče podaljšati, toda naj- več za eno leto. Osnutek za- kona obravnava še vrsto dru- gih stvari, ki zadevajo to pro- blematiko.

Lahko pričakujemo, da bo- sta osnutek zakona verjetno kmalu obravnavala izvršni svet in skupščina.

J. S.

V. seminar slovenskega jezika, literature in kulture

V ponedeljek, 30. junija, se začne v prostorih Filozofske fakultete pod pokroviteljstvom rektorja ljubljanske univerze štiriurni teden V. seminar slovenskega jezika, literature in kulture za tuje slaviste. Seminar organizira Oddelek za slovenske jezike in književnosti na Filozofski fakulteti od leta 1964 naprej. Namenjen je tujim slavistom, univerzitetnim učiteljem, asistentom, lektorjem, študentom, pa tudi književnikom, prevajalcem, torej vsem, ki se želijo seznaniti s slovensko literaturo, kul- turo, predvsem pa s sloven- skim jezikom. Temu namenu je prilagojen tudi program seminarja, katerega težišče je lektorat slovenskega jezika. Lektorat bo vodilo sedem lektorjev v vzpostavljenih različnih stopnjah znanja sloven- skega jezika. Za vse, ki se bodo posebej zanimali za hi- storično slovnicno slovenste- go jezika, bo potekal pose- ben tečaj, ki ga bosta vodila prof. dr. France Bezlaj in prof. dr. Tine Logar. Poleg lekto- rata se bo v dvanajstih dneh razvilo še dvajset pred- navaj iz območja slovenske kulture, literature in jezika. Prof. dr. Milko Kos bo pre- daval o narodnih mejah Slo- vences nekdaj in danes, Ja- roslav Sasel o razvoju in propadu Emone, prof. dr. France Stelc o zgodovini in uspehih slovenskega slika- rstva, prof. dr. Vilko Novak o območjih ljudske kulture na Slovenskem, dr. Milko Matičetov o slovenski ljudski pravljici, prof. dr. Dragotin Cvetko o a slovenski glasbi in njenem mestu v evrop- skem okviru. Iz slovenske li- terarne zgodovine bodo na programu naslednja predava- nja: Tematska kontinuiteta pri uvajanju novih stilov v slovensko pesništvo od baro- ka do moderne prof. dr. Borisa Paternuja, Problem renesanse in baroka v slo- venski književnosti dr. Jan- ka Kosa, Slovenska roman- tika dr. Lina Legiša, Slovenski realizem prof. dr. Anto- na Slodnjaka, Problem li- terarnih zvrsti med roman- tiko in simbolizmom dr. Franceta Bernika, Značilno- sti slovenske moderne dr. Jože Mahariča in Slovenski ekspressionizem prof. dr. Frana Petreta. O jezikovnih vprašanjih bodo govorili doc. dr. Breda Pogorelec o zgrad- bi stavka v prozi Ivana Cankarja, Franc Jakopin o substantivizaciji pridevnika v slovenščini, prof. dr. Jan- ko Jurančič o slovensko-sr- bohrvaških akcentihski pa- ralelah, prof. dr. France Bez- laj o novejših dogmajih v slovenski toponastiki, dr. Martina Oražen o rabi pas- vja in medija v tekstih 18. stoletja ter doc. dr. Jože To- porič o stavčni intonaciji v slovenskem jeziku.</

V nekaj vrstah

MARIBOR
Perziji — V četrtek je odpotovala iz Maribora z avtobusom v domovino skupina perzijskih državljanov. Druga skupina Perzijcev pa se je odpeljala v München. Oboji so prenočevali v Mariboru.

Hotel — S četrta na petek je v hotelu Slavija prenočevalo 190 gostov, med njimi 70 tujcev.

RADENCI
Plavalni tečaj — V radenskem bazenu se trenutno uri v plavanju 50 učencev petih razredov sosednje kapelske osnovne šole.

PODGRAD
Danes zbor volivcev — Občani bodo na današnjem zboru volivcev razpravljali o delu krajevne skupnosti v preteklem mandatnem obdobju in o urejanju vaških cest.

RAVNE
Razpis posojila — V železarni nameravajo razpisati posojila. S prodajo obveznic želijo pridobiti 4 milijone dinarjev, ki bi jih uporabili za graditev stanovanj članov kolektiva.

MURSKA SOBOTA
Dva piknika za izseljence — Vodstvo podružnice izseljenke matice v Murški Soboti pričakuje te dni prve rojake, ki bodo obiskali staro domovino. V soboto dopoldne bo pristalo na letališču Brnik letalo Alitalia s 145 Prekmurci iz Združenih držav. Manjše skupine izseljencev bodo prihajale vse do konca julija. V Pomurju pripravljajo zanje dva piknika z bogatim kulturnim programom.

Razstava pohištva — Blagovnica »Potrošnik« bo od 10. julija do 14. septembra pripravila v prostorih TVD Partizan razstavo in prodajo pohištva. Kupcem bodo na voljo dnevne sobe, kuhinjsko pohištvo in spalnice.

LENDAVA
Miličniki se bodo selili — Postaja milice se bo drugo leto preselila v nove prostore. Uredili jih bodo v pritličju stanovanjskega bloka, ki ga nameravajo graditi na pomlad. Stal bo ob postopju skupščine.

GORNJA RADGONA
Zaposlovanje — V srednjeročnem programu so predvideli poprečno povečanje števila zaposlenih v gospodarstvu radgonske občine za 0,7 odst. letno, dejansko pa se je povečalo za 2,8 odst. Število zaposlenih se je v treh letih povečalo za 169 ljudi, od tega v zdravilišču Radenci za 69 in v trgovini za 39 ljudi. Na 1000 prebivalcev pride 170,5 zaposlenih.

Znemarnost otroško zdravje — Na seji sveta za zdravstvo in socialno varstvo pri občinski skupščini so ugotovili, da v zadnjih nekaj letih zdravstvene preventivne in obične niso dovolj upoštevali. Poudarili so, da je treba še letos opraviti temeljite sistematizirane zdravniške in zobozdravniške preglede šolarjev.

MARIBOR
Fogrebi danes — Jožefa Damiš, 67 let, posestnika.

Na Pohorju bo letos zrasla nova tovarna

Marles bo tu izdeloval montažne elemente za stanovanjske hiše — Boljša perspektiva zaposlitve

LOVRENC NA POHORJU, 26. jun. V Pušcavi pri Lovrencu so danes začeli graditi tovarno montažnih zgradb. Prostor za novo tovarno so izbrali pri žagar-skem obratu in obsega okoli 4 tisoč kvadratnih metrov. Gradi mariborsko gradbeno podjetje Konstruktor. Novo tovarniško poslopje bo predvidoma dograjeno do konca letošnjega leta. Marles je del strojne opreme že nakupil v tujini, preostale naprave pa bodo nabavili do konca gradnje.

Nova tovarna v Lovrencu bo proizvajala montažne elemente za Marlesove stanovanjske hiše, po katerih je edinec večje povpraševanje na domačem trgu, precejšnje možnosti pa so tudi za izvoz v zahodnoevropske države.

Razvojna služba pri Marlesu je precej izpopolnila način montažne gradnje in prispevala v kooperacijo vrsto domačih podjetij. Poleg montažnih stanovanjskih hiš v različnih izvedbah, bodo v novi tovarni proizvajali tudi montažne elemente za počitniške hišice, montažne garaže, kioske in gostinske objekte.

Nova tovarna bo imela do-

D. VRESNIK

Pri graničarjih od Lendave do Šentilja (III)

Tudi pri graničarjih reforma

V obsejni enoti majorja Jovana Bjedova na območju Murske Sobotice so nas prijazno sprejeli in si prizadevali, da bi nas čim podrobneje in čim bolj vsestransko seznanili z življenjem na meji. Pokazali so nam teren, kjer so postavili objekte te obsejne enote.

Poznal sem ta teren še pred mnogimi leti in sem bil zato še tem bolj presenečen nad spremembami. Na prejšnjem znanem zemljišču so zgradili nove garaže in skladišča. Za ta dela so porabili le okoli 40.000 dinarjev, čeprav je znašala predračunska vrednost za te objekte 460.000 dinarjev. Ni treba biti poseben matematik, da izračuna prihranek.

Zgradili so tudi novi igrišči za odbojko in rokomet. Predvidevajo tudi graditev atletske steze in nekaterih drugih objektov. Modernizirali bodo tudi dve obsejni karavili. Kot vse kaže, bodo tudi do dela opravili v lastni režiji, ker bi v nasprotnem primeru morali odšteti precej več denarja. »Vsak dinar pri nas stokrat obrnemo, pre-

den ga izdamo,« so nam zupali, ko so govorili o svojem prispevku pri uresničevanju reformnih nalog.

V enoti so ponosni na svoje graničarje, ki so odkrili v zadnjih letih nekaj ilegalcev, ki so hoteli prekorati mejo. Vojske vzgajajo v pošte-nosti, skromnosti in tovarištvu. Povedo tudi o graničarju, ki mu je blaginjska na pošti pomotoma izplačala 1120 dinarjev preveč. Ko je pomoto po vrnitvi v enoto odkril, je takoj odšel na pošto in denar vrnil.

Med našim obiskom se je zbrala skupina vojakov okoli dveh harmonikarjev, ki sta s poskočnimi višami kar spodobno vplivala na razpoloženje.

Seznanili so nas tudi z uspehi, ki so jih dosegli pri redresuri psov, ki so stalni

SODOBNI PIVOVARSKI LABORATORIJ — Odprli ga bodo danes v novi pivovarni Tatis v Mariboru skupaj z drugimi prostori.

Obsodba volilnih spletk

Javni opomin komiteja ZKS Ljutomer nosilec škodljivega delovanja

Čeprav so skupščinske volitve že daleč za nami, so v Ljutomerški občini šele pred dnevi na seji občinskega komiteja ZKS povedali odločilno besedo o škodljivih metodah delovanja nekaterih članov Zveze komunistov. Člani komiteja so na podlagi zbranih dokumentov obsodili samovoljne akcije posameznikov, ki so mimo Socialistične zveze izvajali pritisk na volivce.

Na podlagi preverjenih podatkov, ki jih je zbrala posebna komisija za ocenitev predvolilne dejavnosti, je komitej občinske konference ZKS v Ljutomeru izrekel javni opomin Janku Belcu, Dragu Antolincu, Janku Korenu, Stefanu Tompi, inž. Ediju Štermanu in prof. Dragu Novaku.

Velja poudariti, da so nezdružljive pojave ob volitvah obsodili že na nedavnem zasedanju občinske konference ZKS, vendar takrat še ni nihče s prstom pokazal na krivce. Takrat so sklenili, da bo na izredni konferenci občinskega komiteja ZKS opozorili prizadete tovarše na

škodljive posledice njihovega delovanja, ker to slednjič zahtevajo tudi volivci, ki so dovolj seznanjeni z metodami našega volilnega postopka in z nalogami Zveze komunistov.

Tako je občinski komitej po zaslugi temeljite analize predvolilne dejavnosti uresničil ta sklep na nedavni izredni seji, ko je tudi izrekel javni opomin navedenim članom Zveze komunistov.

Ker je komisija zbrala to gradivo ob široki podpori volivcev in družbenopolitičnih organizacij, zasluži po mnenju članov komiteja obsodbo tudi reakcija nekaterih prizadetih tovarišev, ki so ostro ali celo grobo zavrnili utemeljeno kritiko.

Zlasti velja to za Janka Belca, poslanskega kandidata za republiški kulturnoprosvetni zbor, ki se je podobnih metod posluževal že na predzadnjih skupščinskih volitvah. Isti tovarši je v svojem zgovoru na zadnji seji občinskega komiteja ZKS tudi nehoti potrdil, da je ocena o grupštvu in poskusih vsiljevanja lastnega koncepta drovanja povsem točna. Dejaj je namreč, da ni pravično, ker se je znašal v vlogi za-govornika samo ena stran, drugim pa da so prizanešli.

Katera je ta druga stran, člani komiteja niso zvedeli, čeprav ni nobena skrivnost, da gre za nekatere vrjine ljudi, ki pa so jih volivci prav tako pravočasno spoznali in kasneje na neposrednih volitvah prekrizali račune prvim in drugim.

Vrhunec neodgovornega početja posameznikov so bili filmi »Obmeja patrolja« in »Zaseda«. Oba filma uporabljajo kot pripomoček pri

tudi poskusi pridobivanja gl-jakov na ljutomerski gimnaziji. Gimnazijci so na seji Zveze mladine odkrito povedali, da jim taka zakulisna igra z očitno ostjo vsiljevanja kadrovskih rešitev ni prav nič všeč. Nič manj

ostro niso reagirali na poskuse snubljenja volivci na podeželju, kjer so prav zadnje volitve pokazale, da tudi tu prevladujejo zdrave sile, ki so upoštevale samo volilni program Socialistične zveze, osebne programe in obljube posameznikov pa so deželani pravilno ocenili za škodljive spletke in za poskuse vračanja na nezdružavo pot strankarskega delovanja.

BORO BOROVIC

Motorni člani - nadlega na Mariborskem jezeru

Ribiči nasprotujejo hrupu čolnov na Dravi

MARIBOR, 26. jun. Danes je zavod za spomeniško varstvo sklical posvet o brodarjenju po Dravi, kate-rega so se udeležili predstavniki zveze ribiških dru-žin, vodne skupnosti Drava-Mura, turistične zveze in drugi.

Razprava je pokazala, da zavod za spomeniško varstvo nasprotuje vožnji z motornimi člani po Mariborskem jezeru, kjer je rekreacijska co-na. Tudi ribiški so poudarili, da bi morali vožnjo z motor-nimi člani prepovedati. Pose-bej opozorili na erozijo pavanje struge. Udeleženci po-sveta so bili mnenja, da na Mariborskem jezeru ne bi smeli dovoliti vožnje z motor-nimi člani, ker je tukaj ved-ikend hiše, katerih lastniki želijo mir. Dogovorili so se, da bodo s temi ugotovitvami seznanili občinsko skupščino Maribor in njene organe. Omenili so, da tudi drugod

po svetu ne dovoljujejo vožnje z motornimi člani po jezerih, ki nimajo utrjene obale. Vožnja z motornimi člani pa po mnenju udeležencev ogroža tudi varnost kopalcev in jadralcev na jezeru.

M. K.

Kidričeva nagrada za Pakistanca

Shefaul Khandkar je slušatelj Višje tehniške šole v Mariboru

Med letošnjimi nagrajenci Kidričevega sklada za študen-te je tudi Shefaul Khandkar, slušatelj Višje tehniške šole v Mariboru, ki je za svoje diplomsko delo »Transistor-sko oktavno steno«, prejel Kidričovo nagrado prve stop-nje.

Pakistanski študent je svo-je sito načrtoval in izdelal v laboratorijih Zavoda za avtomatizacijo v Ljubljani. Na-mesto znanega pasivnega si-ta je izdelal aktivno sito, ki se uporablja predvsem v aku-stiki (za merjenje hrupa v tovarnah, promet, itd.). Iz-delek je hkrati pomagal pri pocenili, razen tega pa je uspešno rešil vrsto doslej ne-rešenih vprašanj na tem po-dročju elektronike. Njegova naprava je zaenkrat še labo-ratorijski prototip in jo bo za serijsko industrijsko pro-izvodnjo potrebno še nekol-i-ko izpopolniti.

Pomembno dejstvo je, da je stipendist Zavoda SRS za mednarodno tehnično sode-lovanje pri nas uspešno opravi-lil pionirsko delo na določen-em področju elektronike, saj je njegovo sito povsem izvirna zamisel in hkrati praktično uporabno. V stro-kovni literaturi je namreč ze-lo malo podatkov o takšnih in podobnih napravah.

NIKO LAPAJNE

MURSKA SOBOTA

Sodelovanje z Gradiščansko

Predstavniki sobotske ob-činske skupščine, Pomurske turistične zveze in Pokrajn-skega muzeja v Soboti se bodo udeležili otvoritve mu-zeja in gostišča »Burgtaver-na«, ki so jo uredili v delno-restavriranem gradu kneza Batthyány v Glušingu na Gra-diščanskem.

To pa je samo člen v vse-močnejši verigi sodelovanja obmejnih pokrajin. Najhite-je so našli skupen jezik go-stinci, nedavno pa so po Gra-diščanskem in Pomurju po-tovali tudi časniki, ki so zbirali gradivo za skupni tu-ristični prospekt, ki ga bodo septembra natisnili v obeh jezikih in nakladi 200.000 iz-vodov.

N. E.

Preprečili roparski načrt

Kriminalisti prijeli Marjana Jakolina in Stane-ta Kodriča, osumljena velike kraje streliva

LJUBLJANA, 26. jun. Mrak se je že močno spustil nad ljubljansko pokrajino, kjer ima trgovsko podjetje Slovenija-sport svoje skladišče. Kot dve senci sta se do stavbe priplazili dve osebi. Vdrli sta v skladišče in iz njega odnesli nabore in razstrelivo. Kasneje so sodelavci ljubljanske uprave javne varnosti v nezna-nih vilmolih prepoznali 22-letnega Marjana Jakolina in 21-letnega Stane-ta Kodriča iz Ljubljane.

Mlada fanta sta kovala načrte, ki bi jima prinesli de-narja. Nameravala sta »pre-stopiti« pragovalne celjske in mariborske zlatarne. Vendar, ko sta se pripravljala za to akcijo, sta ugotovila, da brez orožja ne moreta storiti ni-česar. Lahko bi se jima kdo postavil v bran?

Imela sta eno samo samo-cato pištolo, a brez streliva. Zato ga je bilo potrebno ne-kje dobiti. Odločila sta se in v noči 27. maja letos so že počila težka vrata skladišča streliva Slovenija-sport. Za vliom v te prostore jima je prišlo na misel, ko sta pred tem gledala strelski troboj na ljubljanskem strelišču.

Sprva sta poskušala priti skozi salonično streho. Toda pristop v notranjost od tod je bil nemogoč. Zato je Ja-kolin z železnim predme-tom vdrl v vrata. Onemel je nad množico streliva in raz-streliva. Pištolo in puško pa je iskal zaman — ni jih bilo. Vzela sta samo zaboj z na-boji in razstrelivo kamniti. Ker ga je bilo toliko, sta ga del razmetala po Golovcu, kakor tudi kamniti. Z ostal-im sta zginila v noč. To pot jima je uspelo, vendar ljub-ljanski kriminalisti po prija-vi vloga niso čakali, temveč so takoj začeli iskati neprid-prava.

Marjana Jakolina so prijeli 19. junija. Stane-ta Kodri-ča pa pet dni kasneje. Osu-mljenja sta vlog že priznala. Sedaj sta v priporu.

Del municije sta skrila v Celju in Mariboru, kjer naj bi vilmola v zlatarni, del pa je bil Kodrič skril v Ljublja-ni. Ne samo v zlatarno, tu-di kak postni vagon sta ime-la v načrtu, da bi ga oropa-la, vendar kot sta dejala, za-to še nista izdelala podrobnega načrta. Miličniki so ta-ko v Celju in Mariboru na-šli približno 1.300 pištolskih

nabojev in 107 komadov lov-ske municije s šibrami, osti-li del pa so dobili v Ljub-ljani.

Skoda v skladišču pa je mnogo večja. Vso municijo je uničil dež, ki je prišel skozi razpoke salonične strehe. Tako vso škodo cenijo na 13.000 dinarjev.

Ustnuženec ljubljanske

javne uprave je tako uspelo ujeti vilmola. Imela sta oro-žje, zato bi lahko prišlo tudi do žrtv. Zadnjo besedo bo do izrekli sodniki.

VASO GASAR

Vsa družina v bolnišnici

V hudi nesreči pri Zida-nem mostu umrl pri kra-ju nesreče sin S. Borko

CELJE, 26. jun. Včeraj ob 18. uri se je v priazelnju Veli-ko širje pri Zidanem mo-stu zgodila hušja prometna nesreča, v kateri je zaradi hudič poškodb umrl otrok Franc Borko, 16, iz Celja.

Do nesreče je prišlo, ko je v smeri proti Celju peljal z osebnim avtomobilom VW Franc Borko iz Celja. Ko je prijel do naselja Veliko širje, ga je zaradi neprim-erne hitrosti zaneslo na desni rob ceste, po katerem je pe-ljal 150 metrov. Nato se je prevrnil po visokem obrež-ju Savinje, treščil ob drevo in obstal v Savinji.

Na kraju nesreče je takoj umrl njegov sin Franc, poškodovani pa so bili voznik, njegova žena Katarina ter si-nova Marjan in Mirko. Vse so prepeljali v celjsko bol-nišnico, kjer so vozniku ob-vezeli kri za preiskavo stop-nje alkohola v krvi. Na avto-bilu je za 15 tisoč dinar-jev škoda.

T. VRABL

Povečana dejavnost komunistov

Medobčinski svet ZK ob-močja Maribor o reorga-nizaciji in delu ZK

MARIBOR, 26. jun. — Si-noči se je sestel medobčinski svet ZK območja Mari-bor in razpravljal o očni dosedanjih rezultatih pri iz-vajanju reorganizacije na območju medobčinskega sveta. Sekretar medobčinskega sveta ZK Ljose Briški je med drugim poudaril, da se je po reorganizaciji poveča-la dejavnost komunistov. Ta ugotovitev pa ne velja za del članstva, ki se še ni znašel v novih pogojih dela. Več kot doslej bo treba storiti za ideološko izobraževanje in za uvajanje novih oblik in metod dela osnovnih or-ganizacij in občinskih komi-teev ZK.

Lani so na območju med-občinskega sveta ZK spre-je-li novoročje 1194 članov v or-ganizacijo ZK. Letos pa so v štirih mesecih sprejeli le 139 članov. Sprejemanje no-vih članov ostane tudi v pri-hodnje stalna skrb osnovnih organizacij in občinskih ko-mitejev. Poudarili so, da bo treba sestanke osnovnih or-ganizacij bolj temeljito pri-praviti in zagotoviti kvalite-no obravnavo posameznih vprašanj. Na seji so sklenili, naj komisija za kulturno in znanost mariborske občinske skupščine. Na seji so sprejeli program dela sveta in prihod-njem obdobju.

M. K.

Seja sveta za kul-turo v mariborski občini

MARIBOR, 26. jun. — Do-poldne se je sestel novo iz-voljeni svet za kulturo in znanost mariborske občinske skupščine. Na seji so sprejeli program dela sveta in prihod-njem obdobju.

Dodatno k temu programu dela so člani sveta tudi skle-nili, da je naloga sveta spre-mljanje na seji poseganje v splošne probleme mesta Ma-ribora, zlasti estetske in ur-banistične podobe mesta. Prav ti problemi so namreč v zadnjem času precej raz-burili meščane, niso pa našli ustreznega odmeva na sejah dosedanjega sveta za kulturo in znanost.

F. S.

OGLAŠUJTE V „DELU“

Nekoč znanci bi bili radi zdaj neznanci

Zapleti v zvezi z ubojem Stevana Markovića so počasi razpletajo

VERSAILLES, 26. jun. (AFP). Skoraj deset ur je včeraj trajalo sočuenje Miše Miloševića, Slovenca s Aleksandrom Markovićem, bratom ubitega Stevana Markovića, Zorko Milošević in šestimi Jugoslavlani, prijatelji ubitega.

Truplo Stevana Markovića so našli 1. oktobra lani v pariškem predmestju.

Sodnik Patard je po tem sočuenju izjavil, da razen nekaterih nepomembnih po-drobnosti včerajšnje sočuenje ni prineslo nič novega. Alek-sander Marković in njegov odvetnik Raymond Dumas pa nasprotno menita, da je bil Miša Milošević prisiljen pre-drugačti prejšnjo izjavo, s katero je skoraj preprečil policijo, da bi Stevanovi smrti ničesar ne ver. Trdil je, da je imel le na redko stike z njim.

Kakor trditva Marković in njegov odvetnik, da je Miša Milošević včeraj na sočuenju priznal, da je bil v lanskem septembru redno po telefo-nu povezan z ubitim, da so ga 21. septembra vabili, naj sodeluje v »velikem podjet-ju«, in da je vedel, da je imel Stevan na dan umora domenek z nekim znanim človekom.

Samomorilca z nebotičnika so prepoznali

LJUBLJANA, 26. jun. Upra-vna javna varnost je sporoči-la, da so ugotovili identite-to toškega, ki je včeraj sko-čil z ljubljanskega nebotič-nika. To je bil Stanley Ba-lich, rojen leta 1879 v Loz-šcu v Dalmaciji, ameriški državljan iz New Yorka, ki je pripotoval v Slovenijo leta 14. junija. Bil je samski in je napravil samomor iz zdrav-stvenih razlogov. Uprava jav-ne varnosti se hkrati zahva-ljuje vsem občanom, ki so nam pomagali pri ugotavlja-nju identite.

Huda nesreča v Bresternici

MARIBOR, 26. jun. — Si-noči ob 21.40 uri je v Brester-nici hudo poškodovan voznik osebnega avtomobila Stanko Jecl in sopotnika Robi Nerat in Edi Novak. Škoda na avto-mobilu je okoli 23.000 di-narjev. Voznik je peljal iz Bresternice proti Mariboru in v blagem ovinku zapeljal čez desno bankino po nasipu v 1,8 metra globok jarek. Tu ga je odbilo čez voznišče v sadovnjak ob Dravi.

N. S.

S poltovornjakom zadel pešca

MARIBOR, 26. jun. — Si-noči ob 21.40 se je pripetila v Gortini prometna nesreča, pri kateri je voznik poltovor-nega avtomobila Friderik Jani-š iz Gortine povzročil pešca Vlada Hermana in Vlada Vr-hovnika. Herman je bil hu-do, Vrhovnik pa laže poško-dovan. Škoda na vozilu je 3500 dinarjev. Janiš je vozil iz Dravograda proti Gortini po sredini ceste ter je pri prehitavanju zadel pešca.

N. S.

Avtobus se je prevrnil

MURSKA SOBOTA, 26. jun. — Včeraj ob 16.30 se je med vasmí Petrovci in Križevci v Prekmurju pripetila huda pro-metna nesreča, ko sta trčila voznik Stefan Karba iz Hodo-ša, ki je vozil avtobus, in Lud-vik Casar iz Markovec, in Lud-vik Casar iz Markovec, ki je vozil osební avto. V nepre-glednem ovinku je pri veli-kej verjetnosti Casar vozil po sredini ceste. Ko je to opazil voznik avtobusa, je zavil na desno bankino, ki se je udra-la in avtobus se je prevrnil. Pri nesreči so bili laže poško-dovani trije potniki, ki so jih pripeljali v sobosko bol-nišnico. Škoda na vozilu je blizu 35.000 dinarjev.

B. B.

Mopedist nepravilno zavijal v levo

SLOVENSKA BISTRICA, 26. jun. Včeraj popoldne je voznik osebnega avtomobila Pavle Blažič iz Zgornje Bi-strice na Trgu svobode v Slovenski Bistrici zadel v mopedista Slavka Brumca iz Klope in ga hudo poško-doval. Mopedist je na Trgu svobode zavijal v levo in za-pri pot vozniku osebnega avtomobila.

N. S.

Izsledili brezvest-nega voznika

SLOVENJ GRADEC, 26. ju-nija — Postaja milice Slovenj Gradec je sporočila, da so izsledili brezvestnega voznika, ki je 19. junija na Legnu s motorjem zadel pešca Manico Kobolt in pobegnil. Ugotovi-li so, da je to storil Mirko Stručnik s Planine pri Vuze-nici. Motorno kolo ni bilo teh-nično pregledano in registra-ro.

N. S.

LJUBLJANA
Cigaletova, Titova 25,
Vojkova, Savsko naselje,
Celovška (pri Rimiži),
Hubadova

NOVO
za ženske
in moške

GOSPODINJE

Globoko hlajena jedila »MIRELITE«

— UVUZ

- mesna jedila
- omake
- sadne kreme

- kostanjev pire
- in druga

Zavitek vsebuje 2 obilna obroka

ENOSTAVNA PRIPRAVA — ODLIČNA KAKOVOST

Na voljo so tudi navodila o uporabi

NIZKE
CENE

ODLIČNA
KVALITETA

Pomenek

Če se umetniške duše odpro

Na isti valovni dolžini: Art Farmer k. g., France Slana, Duško Petrović in Borut Pečar

FARMER: »Včasih pride iznenada, to sovraštvo do vsega, kar je povezano z glasbo. Zaso včasih jaz, zasovražim trobento, vrget bi jo na tla, brez milosti bi teptal po njej, dokler se ne bi kovina upognila, zmaličila. Ležala bi tam razbita, ta moja ljubica in mučiteljica. Pa potem? Olajšanje, obup ali samo praznina?«
SLANA: »Praznina, to vem zagotovo. V tistih najbolj mračnih in malodušnih trenutkih, ko tavam po ateljeju in gledam v te svoje slike, ki vedno enako, nespremenjeno, neprizadeto gledajo vame in se mi celo hladno posmehujejo, se mi vsa ta množica platen zazdi nenadoma prazna, puhla. Divja želja me popade, da bi jih zmetal na kup in jih trgati, rezati, lomiti... Ko se pozneje spominjam, da želje, se mi zdi čudna in nerazumljiva, celo mazohistična. Zakaj uničevati tisto, kar ti je najljubše, brez česar ne moreš živeti? Kam bi z vso energijo, če je ne bi poskrbeli slike?«
PETROVIĆ: »To ni samo vajn problem, niti ni samo problem nas, umetnikov. Tudi meni jazz pomeni vse, pa ga kdaj pa kdaj zasovražim. Pa pustimo umetnost ob strani in bodimo čisto posvtni. Objemaj žensko, ki jo ljubiš, pa čutiš, da jo izgubljaš, izmika se ti. Zaveliš si, da bi jo zadavil, čeprav jo ljubiš.«
PEČAR: »Prosim, Art, zdržite takole vsaj pet minut, drugače bo karikatura figo vredna.«

Takole bo najbolje. Namreč pustiti jim besedo, vsem štirim. Samo povedati moram, za kaj gre.
V ateljeju slikarja France Slana so se zbrali: Art Farmer, priznana jazzovska trobenta, Duško Petrović, vi-brafonist zagrebškega jazz kvinteta, karikaturni Borut Pečar in sam slikar.
Najprej je bil v načrtu samo intervju z Artom Farmerjem. Pa se je izkazalo, da so vprašanja »Ali vam je všeč Jugoslavija?«, »Ali imate radi glasbo?«, »Kdaj boste spet prišli čisto odveč. Bolje je bilo stisniti se v kot in pustiti, da se umetniške duše odpro druga drugo.
Art Farmer in France Slana sta prijatelja. Od tistega jazz festivala na Bledu vrsto let nazaj, ko je Slana razstavjal na Bledu, in so bile Farmerju všeč njegove slike, Francetu pa njegova interpretacija jazz, ko ga je poslušal na festivalu. Farmer je kupil dve njegovi sliki. Od tedaj naprej pa ga Farmer, kadarkoli pride v Jugoslavijo, obišče. Zda je bil prvič v njegovem ljubljanskem ateljeju. France ga je narisal.
»Vseč mi je ta urejen nered. Tako pomirjujoče deluje. Neznansko daleč je od utrjujejočih newyorških komercialnih eteljev, kjer je vse preračunano na okus debelih denarnic. Rad bi dolgo časa sedel tukaj in nič ne bi govoril. Samo sedel bi in bil čisto miren.«

FRANCE SLANA: ART FARMER

Boško Petrović, ki je sploh zloben, ki ne more kaj, da ne bi ugriznil: »No, France ima tega miru gotovo včasih čez glavo in zanesljivo ne bi nasprotovali kvalitetni metli ozirno roki, ki bi vedela, kaj lahko vrže v smeti in česa ne sme.«
Slanin atelje je atelje. Če imaš rad slike, se v njem počutiš približno tako kot riba v vodi. Staro, delno adaptirano podstrešje v se bolj stari hiši na bregu Ljubljanice. Stevilne položne, od starosti zlizane stopnice. Na vrhu vrata, kjer piše preprosto: France Slana.
Petrović pa pritrjuje in vleče pipo.
»Vaša slivovka mi je všeč, prav tako kot vaša delala. In ti France, ki si slikar, vendar te ne zanima denar. Slikaš zato, ker moras, ker te nekaj žene. In slikaš dobro. Vseč so mi tvoje slike. Barve. Iskrenost. Art je ne-navadno toplel.
»Kadiš mi, lahko se jaz malo tebi? V glasbi so podobni problemi kot v slikarstvu. Vsakdo med nami išče svoj lastni izraz. Največja sreča je, če ga najde. V tvoji glasbi je toliko lirike, zato

Plen

Riba velikanka

Dva metra in 46 kg — som pa tak!

V Sidu ne pomnijo, da bi kdo pred Pavlom Stupovskim in Andrijem Turdeljem ujel na trnek tako bogat plen. Oba šidska ribiča sta postala junaka dneva. O njunem podvigu se še vedno pogovarjajo na ulici, v delavnicah in pisarnah.

Ribičarja sta na trnek za taknila drobno ribico in čačala. Nenadoma se je začel trnek tresi. No, to se zgodi dokler trnek ne nista posebej vzemirila. Ko pa je Turdelj poskušal ujeti ribo izveč iz vode, je občutil precejšnjo težo. Bil je som. Ribičarja sta skočila v čoln. Turdelj je držal ribsko palico, som pa ju je vlekel po Donavi, najprej kilo-

meter proti toku, nato pa dva kilometra s tokom. Ribičarja sta morala nehotno na dolg sprehod. Sicer bi se trnek utrgal. Po dvournem sprehodu se je som utrdil. Ko je odprl usta, mu je Turdelj vrzel verigo od čolna. Plen sta ribiča napolnila zvečala v čoln. Som je bil dolg dva metra, torej daljši od ribičev, tehtal pa je 46 kilogramov. E. K.

konkretni. Moja beležka ne služi samo za dekoracijo ateljeja, se oglasim.
»V New Yorku sem bil dvakrat poročen,« pravi Farmer. »Zdaj sem svobodan, tam na Dunaju. Srečen? Ne vem. Poznam ljubezen. Do žene, do sina, do bežne znanke z zagonečnim nasmehom. Seveda ima svoj odmev. Ne enega, veliko. Brez ljubezni bi bila umetnost reven in skromen invalid, brez notranjega ognja in domisljije.«
»Ljubezen?« pravi Slana. »Seveda. Kakršnakoli. Ni nujno, da je fizična, ni nujno, da je sploh predmetna. To je tista nujna, gonilna sila, zakopana nekje globoko.«
»Ljubica, morda poznata kakšnega dobrega psihologa,« se vmeša Boško, ki si pravkar ogleduje konja: France ga je naslikal tako mojstrsko, da ti nehotno zagomazi po telesu: Vojna — lakota — zakaj smo mi tu, siti, zadovoljni, zmorni pogovarjati se o nečem abstraktnem, o impulzu, »vdetih, spodbudah, naveličanosti, uspehih?«
»Ljubica, morda poznata kakšnega dobrega psihologa,« se vmeša Boško, ki si pravkar ogleduje konja: France ga je naslikal tako mojstrsko, da ti nehotno zagomazi po telesu: Vojna — lakota — zakaj smo mi tu, siti, zadovoljni, zmorni pogovarjati se o nečem abstraktnem, o impulzu, »vdetih, spodbudah, naveličanosti, uspehih?«
»Ljubica, morda poznata kakšnega dobrega psihologa,« se vmeša Boško, ki si pravkar ogleduje konja: France ga je naslikal tako mojstrsko, da ti nehotno zagomazi po telesu: Vojna — lakota — zakaj smo mi tu, siti, zadovoljni, zmorni pogovarjati se o nečem abstraktnem, o impulzu, »vdetih, spodbudah, naveličanosti, uspehih?«

BORUT PEČAR: ART FARMER

»Lahko te priporočim svojem,« je ustrežljiv France, ki prijatelja na cedilu nikoli ne bi pustil.
»Če tebi ni mogel pomagati, tudi meni ne bo,« se znajde Boško.
»Ne vem, zakaj se obeluduje?« Boško, zakaj se vno-mer vtišča vmes? se oglasil Pečar, ki skuša ostati na trdnih tleh. Pa še mudi se mu. Spodbuja Slana, naj najde tisto presneto »falso slivovke«, ki jo je namenil Artu in bi morala biti »tule nekje.«
Slana išče. »A, tole je. Ne, pa ni. Najbrž je terpentini. Prekleti nered. Ti tole diši

»Seveda, viskija je še dosti,« piči Boško. »Zdaj je pa prejšnji čas za obed kot pa za globokoumno filozofiranje. Kako si že rekel, da se piše tvoj psihater, France? Po tej pogovorni urici soče ne more biti prida. Kje je pa najbližja spodobna gostilna?«
Tako se je nehal tudi pogovor.
»Za konec samo še zadnji stavek iz beležke: vprašati Franceta Slana, če ni morda prišlo sporočilo z Dunaja, da se Art Farmer zdravi v bolnišnici zaradi zastupitve s terpentinom.«
MARINA DRASČIĆ

SLOBODISTE — Bakla na holmu padlih partizanov

Slavospjev

Tempelj svobode in sonca

Kruševsko Slobodište, arena, v kateri dobi beseda pridvignjen pomen

Pred štirimi leti, 19. junija 1965, je arhitekt Bogdan Bogdanović iz prsti, trave in sončnega neba ustvaril pri Kruševcu spomenik spomnu, svobodi in lepoti. V tem zelenem templju — Slobodištu — je odletel vsako leto sedemdesetno »Slavje svobode«. To so priveditve v čast človekove svobode in smrti vseh tistih, ki so zanjo dali svoje življenje.

Za začetek slavja so izbrali 28. junij, ker je tega dne leta 1389 odšla iz Kruševca glavna srbska vojska na Kosovo, da bi branila svobodo. 29. junija pa so prav na mestu, kjer je sedaj Slobodište, leta 1943 ustrelili fašisti stotine borcev in simpatizerjev NOB.

Slobodišti ni mogoče gledati od daleč. Narejeno in zamišljeno je tako, da ga gleda od blizu, da se mu približate, stopite vanj. To je veliki simbol, ki človeka priteguje in bolj in bolj vleče v svoje globine.

Vrata sonca

V Slobodištu stopite skozi Vrata sonca. Krožna oblika vrat spominja na sončno oblo, ki je nad nami. Pravijo tudi, da je krog kot geometrijska lik z eno prvih človekovih abstrakcij in prva potrditev njegovega razuma.

Na sredi Slobodišta je velik krožen prostor. To je gledališče Slobodišta v dneh »Slavja svobode«. Tu nastopajo najbolj znani ansambli in umetniki iz Jugoslavije. Sam ambliot pripomore, da umetniške stvaritve zazivajo kot nikjer drugje. Tako je na primer med predstavo Njegovega Gorskega venca v izvedbi Titogradskega pozorišta narava stopila na sceno s temnimi oblaki, bliski in grmenjem. Veliki pesnik je odzivel kot nikoli dotlej.

Prvi dan Slavja svobode gre velika množica ljudi iz mesta, od spomenika kosovskih junakov do Vrat sonca, kjer nemo govori napli: »Kruh in svoboda nam pomenita enako. Tu v imenu živih počastijo spomin partizanov, komunistov, rodoljubov, vseh padlih borcev in žrtev nemških okupatorjev ter izdajalcev. Približajo se v belo oblečeni fantje in dekleta — baklonosi. Pri gomilah padlih borcev in rodoljubov prižgo partizanske in prometejske

ognje, ki gorijo vseh sedem dni, dokler traja Slavje svobode. Tedaj iz njihovih rok zletijo golubi, glasniki miru. Začenja se prva predstava slavja. Prometejeva pesem. Zadnji dan slavja se ogni pogasijo, kajti: Prometejsko in partizanski plameni gorijo zdaj v gledalcih.

Prometejska bakla

V petih letih kar obstaja, je Slobodište v času Slavja svobode sprejelo v svojem amfiteatru sto tisoč gledalcev in gostilo najvidnejše gledališke hiše ter ansamble iz raznih krajev. Doslej so v njem nastopili: Jugoslovansko dramsko pozorišče s Pomozi svobode in Odkritji Dobrice Čosića, zbor kulturno umetniškega društva Branko Krstanović z repertoarjem revolucionarnih, črnih in drugih pesmi, simfončni orkester Beogradske filharmonije s Beethovnovim deveto simfonijo, Zagrebško dramsko

Maščevanje

Da bi se maščeval svoji nezvesti ženi Fatimi, je delavec Rasim Mujkić v Zavidovičih s pomočjo prijateljev porušil svojo lastno hišo. Medtem ko je šla Fatima po miličnike, je bila hiša že do tal porušena. Maščevalni akti ji je prisostvovalo štiristo vaščanov.

Motike nikar

Kmečki zadrugi v Baču primanjkuje sezonske delovne moči, pa so zato povabili na okopavanje kornje 89 nezaposlenih delavcev, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje.

Povabili se je odzval en sam. Koruzo so pomagali okopavati uslužbenci in delavci strojne delavnice.

Reveži

Občinski odbor Rdečega križa v Rumi je imel svoje letniške na Jadranskem morju. Tam so leta in leta brezplačno tetavali tudi nekateri rumski občinski mošje.

Znano je, da Rdeči križ pomaga predvsem revežem. V Rumi so reveži očitno občinski mošje.

BB

Pravijo, da se bo francoska filmska zvezda (v zatoni) Brigitte Bardot prav gotovo udeležila otvoritve novega hotela »Jugoslavija«, če bo le sezidan do 1. julija.

Ce se bodo dela zamudila, je malo verjetnosti, da bo BB utegnila priti v Beograd.

Ljudje, kaj ste pozabili na slavne udarniške dni?

Šest let

Četverke dražje kot štirje otroci

Pred šolo: aktualen dialog z Ivanom Atelškom, očetom mariborskih četverek

»Najrečnejša bi vsekakor bila, ko bi lahko sama vzdrževala najine četverke, za kar bi potrebovala okrog 3000 dinarjev. Po klasifikaciji Zavoda za socialno varstvo v Mariboru pa so moji dohodki takšni, da smo ogrožena družina, zato so se tudi odločili, da bodo plačevali vrtec za moje hčerke. Ljudje pa so prepričani, da se spleča imeti četverke! Takšne govorice so se razširile v Mariboru, češ — z družbeno pomočjo je lažje vzdrževati četverke kot če sam vzdržuješ enega otroka.«

● Kolikšni so prava prava vaši dohodki, Ivan Atelšek? »Moji osebni dohodki so približno 1.250 dinarjev. Nujno bi bilo, da bi delala oba z ženo, ker so materialni stroški šestčlanske družine veliki. Računala pa sva in ugotovila, da je bolj koristno njeno delo v gospodinjstvu. Pogledajte! Za toliko denarja, kolikor stane konfekcijska otroška obleka, lahko kupim blago za vse štiri deklice. Z zaslužkom se težko prebi-jeva skozi mesec, toda če bi kupovala vse, bi bili otroci ali podhranjeni ali strgani. Tako sva kupovala samo perilo in čevlje, medtem ko je vse drugo napravila žena.«

● Irena, Anka, Branka in Danijela bodo 3. avgusta pravnomočno šesti rojstni dan. Ali se bojite prihodnje jeseni, ko se bodo vpisale v osnovno šolo? »Res je, da bo začetek njihovega šolanja povzročil nove in navedeno neresljive probleme, zato ne skrivava bojazni. Stroški za šolanje so izredno visoki, a naša družina bo morala prihodnjo jesen pripraviti vse potrebno kar za štiri šolarke.«

● V zmoti se torej tisti, ki menijo, da je prehraniti štiri otroke ali četverke isto? »Vsekakor! Ali si lahko zamislite, koliko problemov bo prihodnjo jesen? V družini, ki ima štiri otroke, je mnogo možnosti za kombiniranje, postopno nakupovanje oblek in šolskih potrebščin, njihovo skupno uporabljanje skozi več let, medtem ko bova z ženo vse skupaj morala pripraviti do naslednje jeseni. Zares ne vem, kako bova to zmogla...«

● Ali ste zadovoljni s svojim stanovanjem v novem bloku na Kamniški cesti 52, ki je obdan z zelenjem? »Zares je sreča, da sva doblila novo stanovanje v tem koncu Maribora, kjer je mnogo zelenih površin. Sreča je tudi, da so četverke od 7.30 do 12.30 ure v vzgojno-varstvenem zavodu, ki ima svojo podružnico prav v našem bloku.«

● Se res jemate zaradi zavistnih govoric o veliki družbeni pomoči? »Nimam namena ničesar skrivati! Hvaležen sem. Zena ne bo izgubila slušbenih let, ker šest let plačujejo sajno socialno zavarovanje, do bili smo stanovanjem center za socialno delo je zagotovil deklicam otroško varstvo, da ne niso povsem izolirane. Vse druge govorice pa so izmišljene. Občasne pomoči ob rojstnem dnevu ali novem le-

Samouk

Brovčev, vodni hlapec

Ko so skale ogrozile iznajditeljevo domačijo v Koritnici

Ivana Brovča, še krepkega sedemdesetletnika, smo našli na dvorišču njegove domačije, kjer je s sinom, z velikega lesenega vretena odmotaval za palec debelo jekleno žico. V Matjaževem robu nad hišo namreč grozita dve skali velikanki, da se odtrgata od stene in zvalita prek ceste na Brovčevo domačijo in hlev. Z žico, ki jo je dobil od občinskega štaba proti naravnim katastrofom, bo priklenil skali.

Nedvomno, da bo delo dobro opravil, saj je iznajditelj tehničnih izboljšav in čitnih naprav na vodni pogon, ki mu lajšajo življenje in delo. O njegovih imenitnih iznajdbah je Mako Sajko posnel dokumentarni film in ga poslavil daleč po svetu, saj se zanj zanimajo tudi v Nemčiji in drugih državah. Narava v Bakli gradi in okoliških hribov pa ljudi silijo razmišljanju in ukrepanju, da bi lažje živeli na skopi zemlji. Tako je nenehno spodbujala k ustvarjanju tudi bratnega Brovča. Dolina, po kateri teče Bača s svojimi pritoki in hudourniki, je stisnjena, Senožeti, njivice in la-

žljal kolena v strmine s košem na hrbtu.

Pod svojo domačijo v Koritnici je Brovč ob rečici postavil leseno kolo z lopaticami in njegove osi povezal z zobčastimi vreteni, skripi in žičnimi vrvmi. Iz česar je nastal vodni, vsestransko uporaben robot. S pritiskom na posamezne vzvode mo stee slamozeznica, domača žaga in brusni kamen. Gnoj iz hleva zapelje v gnojno jamo ali pa kar na strmo njivo v Trebišću. Žičnica na vodni pogon mu tu vleče še plug. Pličje strašilo pa tako ropota, da bi se še medved prestrašil, ne samo vsiljivi vrabci, srake, vrane in šoje. Sedaj snuje načrte, kako bi s raznimi priključki še bolj izkoristil svojega originalnega robota, ki ga imenuje vodni hlapec. Tudi nekateri drugi kmetje že poskušajo sami vpreči potoke in rečice za pogon raznih strojev.

JUST PERAT

BROVČEV ATA — Ob svojem robotu. Foto: J. Perat

KAJ JE REKEL BRAT MIKLAVŽ GORBIČ - IZTOK ŠUŠTERŠIČ

43. »Zakaj ne maraš, da bi ti kaj dal, da bi ti pomagal? Saj sem ti brat!« je rekel Peter. »Sam sem hotel zrasti,« je odvrnil Rajko. »To Rajko... Take stvari niso bistvene,« je dejal Peter. »Tudi ti, Peter, si sam zrasel,« je rekel Rajko. »Sam si se izsolal. Majhen sem bil, vendar se dobro spominim. Mama... Mama je bila takrat še živa... Mama ti ni mogla nič dati, ti pa si veselo govoril: Ne skrbi, mama! Nikogar ne bom nič prosil, pa se bom vseeno prebil! Človek se ne sme pustiti pestovati, si govoril. Ne sme se pustiti, razen če je otrok. Tako si govoril, Peter. Vidim, nistem več otrok. Ne maram se pestovati. Tudi ti si tako ravnal, Peter!«

Rajkov obraz je bil srečen, ko je videl, kako ga brat Peter prijazno gleda in kako se mu vidi, da bi bil rad rekel dobro, spodbudno, pohvalno besedo. »Vendar bi mi lahko povedal po pravici,« je naposled rekel Peter. »Saj sem tvoj brat!«

»Majhen sem se bil,« je dejal Rajko. »Zelo majhen. Se pa dobro spominim, kako si govoril pokojni mami. Človek se ne sme obkavati, si dejal. Če človek kaj naredi zaradi tega, da bi se potem občudoval ali pa obkavaval, potem tisto dejanje ni nič vredno.«

»Vendar, Rajko,« je počasi, z nizkim, a mehkim glasom rekel starejši brat, »kako se preživljaš?«

»Delam,« je kratko rekel Rajko.

»Saj vendar hodiš v šolo,« je dejal starejši brat.

»In delam,« je rekel Rajko.

Vrtimo globus

MANILA — V mestu Coru-
era na Filipinih je doslej
umrlo za kolero 17 ljudi.
Zdravstvene oblasti skušajo
z raznimi ukrepi preprečiti
širjenje bolezni.

TOKIO — Japonski znan-
stveniki so izpolnili novo
metodo za izboljšanje ura-
na iz morske vode. Upora-
bili so železov hidroksid, po-
mešan z aktivnim ogljem.

WASHINGTON — V glavnem
mestu ZDA so uradno
napovedali televizijski prenos
tistega trenutka, ko bo astro-
navt Neil Armstrong postavil
na Luni ameriško zastavo.
Posnetke z Lune bo prestrle-
gel radioteleskop v Avstrali-
ji, od koder jih bodo prene-
sil v ZDA, ki jih bodo po-
sredovale vsemu svetu.

PARIZ — Na avtomobilski
cesti kakih 120 km južno od
Pariza sta trčila dva avtomobi-
la. Na kraju nesreče je iz-
dihnilo pet ljudi.

TOKIO — V Hirošimi je
umrla 17-letna Takako Okuna.
Njeni starši so bili izpostavljeni
radiokativnim žarkom
ob eksploziji atomske bombe
leta 1945.

MADRID — Nad petsto pro-
stovoljcev, ki so pomagali po-
licijskim enotam, je v špan-
ski provinci Caceres sodelova-
lo pri lovu na leva, pobegle-
ga iz potujočega cirkusa. Zver
je ubila konja in nekaj psov.

NEW YORK — V starosti
62 let je umrl za srčno kapjo
ameriški raketni strokovnjak
nemškega rodu Willy Ley. V
dneh pred nedavno smrtjo se
je pripravil na pot v Hous-
ton, kjer bi spremljal izstre-
litev vesoljske ladje »Apol-
lo 11«.

RIM — Konec letošnjega
septembra bodo lahko potni-
ki med vožnjo z vlakom tele-
fonirali znancom v raznih ita-
lijanskih mestih. Za zdaj pre-
izkušajo železnice novost na
progi Rim-Napoli.

ZENEVA — Zdravniki oce-
njujejo kajenje takole: zmer-
ni kadilci pokadijo na dan
pet cigaret, srednji deset ali
dve, tretji 20 ali več, četrti
ali štiri cigare, zelo strast-
ni pa nad 20 cigaret ali nad
štiri cigare. Kajenje pipe je
najmanj škodljivo.

BUKARESTA — V bližini
romunskega kraja Afumati je
strela udarila v lopo na po-
lju, kamor se je med neur-
jem zatekel 34 ljudi. Strela
je ubila šest kmetijskih de-
lavcev.

WASHINGTON — Za opise
vesoljskih poletov bodo ame-
riški vesoljci letos dobili več
honorarjev in skupnem zne-
sku milijon dolarjev. Avtor-
ske pravice je kupila revija
»Life«. Po pogodbi bodo ho-
noriarji razdeljeni med 55
astronavtov in osem vdov po-
kojnih vesoljcev.

LONDON — Ljudje, ki pri-
dejo v Gloucester, v prihod-
nje ne bodo več mogli ob-
iskovati 90 let stare podze-
mnejske grobnice, ker so se
tam zelo radi zbirali mladi
zaljubljeni.

MILANO — Starejši ljudje,
ki bodo preživljali oddih v
Italiji po turistični sezoni,
bodo deležni posebnega po-
pusta, ki bo najvišji v zim-
skih mesecih, ko bo znašal
30 odstotkov.

STUTTGART — V knjigi,
v katero naj bi gostje neke-
ga južnoevropskega hotela vpis-
ovali pritožbe in pohvale, je
tudi tale pripomba neke ame-
riške turistke: »Tu sem bila
s svojim možem zelo zado-
voljna.«

Vroča voda mori v rekah Svetovni problem odpadne vode bo mogoče rešiti le s skupnimi močmi

BALTIMORE — Vroča voda, ki teče iz industrijskih
naprav v reke in jezera, dodatno ogroža živalsko in
rastlinsko življenje tam, kjer ga še niso povsem uni-
čile kemične snovi v odpadki. Z graditvijo atomskih
central se bodo v bližnji prihodnosti po krivdi človeka
še povečale motnje v naravnem okolju. Takšnega
mnenja je bilo okoli dvesto znanstvenikov iz šestih
dežel na nedavnem strokovnem posvetu o terminalnih
problemih na univerzi Maryland.

Voda v neki reki na seve-
rovzhodu v ZDA se je zaradi
vročega dotoka iz industrijskih
naprav že tako segrela, da
se je njena temperatura v
povprečju dvignila na 60
stopinj Celzija, kar pome-
ni smrt za večino vodnih ži-
vih bitij.

Leta 1947 so našli raz-
iskovalci ob spodnjem toku
Labe 130.000 organizmov in
mikroorganizmov v kubnem
metru rečne vode. Že leta
1953, ko so ponovno prei-
skovali na istem mestu, nede-
lež od Hamburga, ni bilo v re-
čni vodi niti sledu življenja.

Fodobno se je zgodilo z
mnogimi potoki, rekami in
jezeri. Zaradi industrijske od-
pake se je njihova voda
spremenila v smrtno mlačo
brez kisika. Razne kemi-
čne snovi od pralnih prakov
in umetnih gnojil do sredstev
za zatiranje rastlinskih škod-
ljivcev so prispevale vsaka po
svoje, da je na industrijskih
področjih zastrupljena malo-
ne vsa sladka voda in da je
zamrlo v njej vse življenje
tja do pravih. Mnoga jeze-
ra so mrtva, pa naj se zdi
njihova voda še tako sveža
in čista.

Medtem ko se znanost in
tehnika še na kongresih tr-
dita, da bi s podatki pripra-
vili pristojne oblasti do
ukrepov proti takšnemu sta-
nju, popriema odplivno obli-
ko že druga nevarnost: mno-
ge elektrarne spuščajo vročo
vodo v reke in jezera. Neka-
tera podjetja sicer poskibi-
jo, da se med proizvodnim
postopkom močno segreti
voda spet ohladi na 15 sto-
pinj Celzija in je potem po-
novno uporabna, vendar je
pride v mnoge reke in jeze-
ra dovolj, da ogroža živalski
in rastlinski svet.

Javnost je marsikje ravno-
dušna do zamiranja žive-
nja v vodah, nevarnost segre-
tih s toplotno energijo iz in-
dustrije, drugače pa bo, ko
se bodo izrazile pokazale
posledice, na primer v cest-
nem prometu. Zaradi višje
temperature izhlapi več vo-
de, zato je meglja pogostejša.
Tudi ta okolščina je za in-

terje, da je na industrijskih
področjih zastrupljena malo-
ne vsa sladka voda in da je
zamrlo v njej vse življenje
tja do pravih. Mnoga jeze-
ra so mrtva, pa naj se zdi
njihova voda še tako sveža
in čista.

Operacije z zaklopko Tudi za bodoče mamice

CAPETOWN — Kirurg ca-
petownski bolnišnice Karl
Bremer dr. Pieter Bernard
izjavljal na tiskovni konferenci,
da so izdelali novo umetno
srčno zaklopko, primerno tu-
di za ženske, ki si želijo na-
raščaj. Zenskam, ki so jim
na operacijski mizi vcepljali
dosedanje srčne zaklopke, so
svetovali, naj se izogibljajo
nosečnosti, ker je bila nevar-
nost komplikacij.

Po Bernardovih »besedah
prihaja nova zaklopka v po-
stev tudi pri ženskah, ki že-
lijo imeti otroke. Doslej je pre-
jelo takšno zaklopko dvajset
pacientov, izmed katerih jih
je 17 zdravih.

Na tiskovni konferenci, na
kateri je dr. Bernard opisal
novo srčno zaklopko, je bila
tudi 19-letna Afričanka Mo-
mise Xingwene z otrokom.
Starim mesec dni. Mionise je
prva ženska v Južni Afriki, ki
je postala mati po operaciji,
med katero so ji vceplili srčno
zaklopko nove vrste.

Lepotičenje pa ni edino,
kar počne Pariz, da bi bil
turistom bolj všeč. V načrtu
je graditev osmih velikih ho-
telov, ki bodo vredni vsi sku-
paj nad milijardo frankov.
Eden izmed njih bo stal na
seinskem bregu blizu orsay-
ske postaje. Za Pariz pome-
ni izvedba tega načrta do

leta 1973 nad 6.000 novih ho-
telovskih sob.

Nedavna letalska razstava
na letališču Le Bourget je
pravočasno opozorila, da se
je treba turistično pripraviti
na velika potniška letala, ki
bodo v dogledni prihodnosti
dovajala čez Atlantik in od
drugod precej več turistov
kot doslej.

Kakor v drugih velemedstih
je tudi v osrednjem delu Pa-
riza čedalje manj prebiva-
cev. Iz mestnega središča se
odseli vsako leto v obrobne
četrti okoli 33.000 ljudi. Vsa-
kdanjost v cityju je čedalje
hrupnejša, manj in manj
udobna, zrak pa slabši zara-
di izpušnih plinov. Avtomobi-
list je pred kratkim gledal
na uro: v mreži najbolj pro-
metnih ulic je potreboval za
1200 m dolgo pot dve uri in
še tretje pol.

V Parizu ne manjka prire-
ditev, ki naj bi privabile tu-
riste. Med posebnosti sodi
nenavadna parada na Elizejs-
kih poljanah. Tam so se
pred kratkim zbrala dekleta
iz vse Francije. Potegovala
so se za naslov »dekle z naj-
daljšimi lasmi v deželi. Zmagala
je 18-letna Marie-
Odile Lefebvre iz Strasbour-
ga. Njeni lasje so bili skoraj
22 trideset centimetrov dal-
jši, kot jih ima Francozinja
iz Nantesa, ki je zasedla dru-
go mesto.

Kot v drugih velemedstih
je tudi v osrednjem delu Pa-
riza čedalje manj prebiva-
cev. Iz mestnega središča se
odseli vsako leto v obrobne
četrti okoli 33.000 ljudi. Vsa-
kdanjost v cityju je čedalje
hrupnejša, manj in manj
udobna, zrak pa slabši zara-
di izpušnih plinov. Avtomobi-
list je pred kratkim gledal
na uro: v mreži najbolj pro-
metnih ulic je potreboval za
1200 m dolgo pot dve uri in
še tretje pol.

V Parizu ne manjka prire-
ditev, ki naj bi privabile tu-
riste. Med posebnosti sodi
nenavadna parada na Elizejs-
kih poljanah. Tam so se
pred kratkim zbrala dekleta
iz vse Francije. Potegovala
so se za naslov »dekle z naj-
daljšimi lasmi v deželi. Zmagala
je 18-letna Marie-
Odile Lefebvre iz Strasbour-
ga. Njeni lasje so bili skoraj
22 trideset centimetrov dal-
jši, kot jih ima Francozinja
iz Nantesa, ki je zasedla dru-
go mesto.

Kot v drugih velemedstih
je tudi v osrednjem delu Pa-
riza čedalje manj prebiva-
cev. Iz mestnega središča se
odseli vsako leto v obrobne
četrti okoli 33.000 ljudi. Vsa-
kdanjost v cityju je čedalje
hrupnejša, manj in manj
udobna, zrak pa slabši zara-
di izpušnih plinov. Avtomobi-
list je pred kratkim gledal
na uro: v mreži najbolj pro-
metnih ulic je potreboval za
1200 m dolgo pot dve uri in
še tretje pol.

Obveznosti do narave

Švedi za vodo in zrak

STOCKHOLM — Knjiga
»Švedska jutri, ki jo je iz-
dala zveza inženirjev in ar-
hitektov, vsebuje med dru-
gim podatke, da bi potrebo-
vali okoli sedem milijard
švedskih kron, če naj bi v
prihodnjih petih letih izbolj-
šali naravno okolje v vsej
deželi. Sestavljajci pravijo, da
zadavne raziskave še niso za-
ključene in da želijo z vse-
bino knjige spodbuditi k šir-
šim razpravam o varstvu na-
rave.

K celotni vsoti sedmih mi-
liard je treba pristeti vsako
leto še 300 milijonov za
zmanjševanje nevarnosti av-
tomobilskih izpušnih plinov
in 200 milijonov za odstranje-
vanje žvepla iz nafte, razen
tega pa se bodo stroški v
kmetijstvu povečali za 100
milijonov švedskih kron, če
bo dolgoročno prepovedano
uporabljati kemična sredstva
za zatiranje rastlinskih škod-
ljivcev.

»Če hočemo uskladiti nuj-
nost gospodarske rasti in
skrb za čisto naravno oko-
lje,« pravijo pisci knjige, »mo-
ramo izboljšati sistem, ki
bo onemogočil nepravilne od-
ločitve tako na tem kakor na
onem področju.« Predlagajo
lahko dostopen centralni in-
formacijski register za vsa
področja, na katerih izveden-
ci snujejo načrte za prihod-
nost.

Užitne konzervne škatle

Ali že v dogledni prihod-
nosti ne bo več konzervnih
škatel iz pločevine? V Pa-
rizu so se pojavile prve kon-
servne škatle iz snovi, pri-
dobljenih iz sojinega semena.
Gre za izum skupine ameriš-
kih strokovnjakov. Brž ko
je takšna konzerva prazna,
jo je mogoče pojesti. Poprej
jo je treba politi s toplim
mlekom.

Velik ribnik za nekaj let

Mato spet riževo polje

BUDIMPEŠTA — Na neka-
terih madžarskih kmetijskih
področjih so se spomnili sta-
re kitajske metode, ki je
znana tudi ponekod v Fran-
ciji. Za tri ali štiri leta spre-
minjajo manj rodovitne nji-
ve v umetne ribnike.

Ribniki, ki so globoki pri-
bližno meter in ki jih izkop-
ljejo z buldozerji, zavzemajo
površino nekajkrat po de-
set, največji med njimi pa
celo nekaj sto hektarov.
Madžari gojijo v njih raze,
krape in jergule, ki naglo
rastejo in prinašajo lep iz-
kupček.

Cez čas ribnike izsušijo
ter jih preuredijo v riževo
polje ali pa posejejo korenje.
Hektarski donos je baje za
15 do 20 odstotkov višji od
tistega na najbolj bogati
zemlji.

Druge prednost začasnih
ribnikov: v njih vzredi Ma-
džarska 80 odstotkov svojega
ribjega ulova, okoli 30.000
ton. Ribe izvaža v zahodno-
evropske dežele, zlasti v
Francijo in v Italijo, in sicer
iz leta v leto več jegulj.

Slej ko prej časopis

Za večino prebivalcev ZR
Nemčije je časopis najpo-
memnejše informativno
sredstvo. Anketa je pokazala,
da bi se 59 odstotkov
ljudi nazadnje odpovedalo
časopisu kot viru informa-
cij. Petina anketirancev se
je odločila za televizijo, 11
odstotkov za radio, vsak de-
seti pa bi izbral ilustrirano
revijo, če bi se moral odlo-
čiti za en sam vir infor-
macij.

HELEN REILLY
Stopnišče 4
48. nadaljevanje
17

Tony Van Ness je prinesel bisere nazaj.
Pogled, ki ga je Gabrielle prestregla,
prestrašen in bliskovit, je bil pogled, s ka-
terim je Susan ošinila moža. Ko so John
in Brenda in Phil Bond in Amoryjeva na-
posled odšli, čeprav je trajalo celo več-
nost — Gabrielle je prosila Susan in Tony-
ja, naj ostaneta — se je počasi vrnila v
dnevno sobo.

Susan je v hipu umolknila, ko je prišla
Gabrielle. Pod bakreno rdečimi kodri je
bil njen obraz zaprt vase... Gabrielle je
upadel pogum. Poznala je ta znani izraz na
njenem licu. Prav tako kot Tyrell Amory
je bila Susan včasih trmasta kot mulla —
in v sebi je imela dosti več moči, kakor
so ji pripisovali. Tony se je naslanjal na
bravo kaveja in si nadvse skrbno natakala pi-
jaco.

Brez besed je Gabrielle vzela okoli tules
iz zelenega usnja iz svoje torbice in ga
začela obračati med prsti. Potem je mirno
dejala: »Sue, povej mi, prosim. Moram ve-
deti.«

Susan se je sunkoma obrnila na stolu
in Gabrielle je pomislila: »Ne poznam je
več. Od poroke se je spremenila.« Nadalje-
vala je: »Sue — prosim!«

Susan se je vdala. To je storila izaviralno
in z dobršno mero grenkobe. »Biseri si do-
bila nazaj, Gabrielle, čemu sprašuješ? O,
Tony je ravnal napak, vem, tudi sam ve,
toda misli je name in na otroke...«

Tony Van Ness se ni še nikoli tako od-
rekal kakor to pot. Popolnoma ni se ni iz-
mikal in je grobo prekinil Susan. »Nisem
mislim nate, Susan, mislim sem nase. Od za-
četka do kraja je bila moja napaka. Nobe-
nega opravičila ni bilo. Naredil sem račun
in ga nisem hotel poravnati... K vragu s
tem. Gabrielle mora vedeti...«

Povedal ji je brez oledjevanja. Tistega
dne, ko je Mark umrl, je šel v hotel De-
von, ker je vedel, da namerava Mark ko-
siti z njo tam. »Da bi ga prosil za denar,«
je dejal z brezbarvnim glasom, »da bi do-
bil od njega posojilo... Da, ne bom zani-
kal. Izgubil sem od zadnjega centa vse od
Borahovega čeka in še več...«

Ko je prišel od Devona, se je Gabrielle
odpeljala, Mark pa je stal pod plateno
streho in čakal na taksi. Mark je dal To-
nyju bisere in ga prosil, naj jih nese k dra-
guljarju, da bi popravil zaponko.

Ko sta odšla in je Susan oživela, vsa
olajšana, je Gabrielle sedla na stol pri pi-
salni mizi, odprla škatlico in pogledala bi-
sere. Dobila jih je od Marka, toda nikoli
jih ne bo nosila. Preveč nesreče je
držalo teh biservov in dneva, ko so bili kup-
ljeni. Fomezije jih bo dala Susan.

Dvignila je malo ogrlico, da so ji glad-
ki in hladni kamni zdrsnili med prsti. Za-
ponko bo treba dati v popravilo. Raztres-
no je odprla majčkino zaponko, poseja-
no s diamanti — in negibno obledela.

Nepremično je zrla navzdol in vedno
znova pritiskala na vzmet zaponke. Roke so
ji omahile ob telesu, kakor da so biseri
postali pretežki in jih ne more več držati.

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

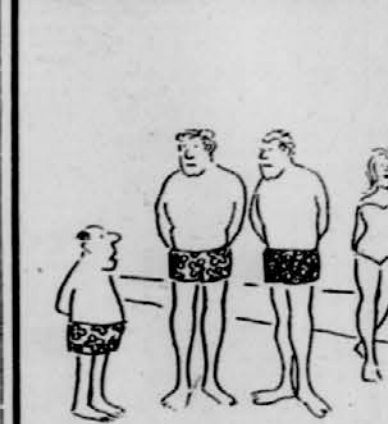
Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Tony ni nesel biservov k draguljarju in
ogrlica je bila v zastavljalnici, dokler ni
prišla nazaj v Markovo stanovanje. Zaponka
je bila prava takšna, kakor je bila tiste-
ga dne v hotelu Devon. In zaponka ni bila
prav nič pokvarjena. Nič ni bilo narobe
z njo. Zakaj je Mark dejal, da je pokvarje-
na? Zakaj jo je prevaral?

Za dobro voljo

»Jaz se kopljem samo med oseko...«

PREIZKUS DALEKOMETNIH TOPOV — Enota podpolkovnika Vlasta Pavlovića je v sredo na Krasu praktično preizkusila dalekometne topove kalibra 155 mm, ki lahko streljajo 24 kilometrov daleč ter predstavljajo učinkovito orožje sodobnih armad. Rezultati poskusnega streljanja so bili nadvse zadovoljivi.

ODLIKOVANJA ZA DELO Z MLADIMI — V klubu poslancev so včeraj podelili 31 zlatih značk in priznanj sodelavcem zveze prijateljev mladine Slovenije. Priznanja je podelila predsednica ZPM Slovenije Stanka Sagadin, za poživitev slovesnosti izrazil svoje spoštovanje do pokojne igralke, ki si je v svoji dolgoletni karieri pridobila veliki Kurški ključ, prejema zlato značko za svoj trud.

SLOVO OD JUDY GARLAND — Krsto s posmrtnimi ostanki igralke in pevke Judy Garland, ki je v nedeljo umrla v Londonu, so včeraj prepeljali z letalom v New York. Od priljubljene igralke se je v pogrebni hiši na Manhattanu poslovilo na tisoče Newyorčanov, s čimer so se zadnjikrat izrazili svoje spoštovanje do pokojne igralke, ki si je v svoji dolgoletni karieri pridobila veliki Kurški ključ. Na sliki: krsto nesejo z letala v pogrebni avtomobil. Telefoto: VFI

Nadaljevanje s prve strani

Kako je s sklepi o bilanci federacije

ph jasno rečeno, da se realizirajo do leta 1970 v so razmerju s prilivom sredstev, razlika pa se proučevala po letu 1970. V skladu s tem, ki financirajo posamezne posle, podaljšati dinamiko izgradnje ali pa angažirati del lastnih sredstev. Nesprejemljivo je stališče, da bi skušali kljub jasni sklepi v celoti zadržati dinamiko investiranja in zahtevati za to dodatna sredstva zunaj postav, ugotovljenih z bilanco federacije, je dejal Joško Struželj.

Na seji republiškega in gospodarskega zbora so posamezni postavili še vrsto novih vprašanj. Med njimi je posebej zanimivo vprašanje Zdenka Roterja, kako ocenjuje IS odnos med cerkvijo in državo ter kako presoja IS položaj v arondaciji zemljišč. Nanju bodo odgovorili na prihodnji seji zbora.

Zbora sta na današnjih sejah obravnavala več zakonskih predlogov in osnutkov predlogov za izdajo zakonov. Oba zbora menita, da posebnega republiškega zakona, s katerim bo določili, katerega politična hiša ima lastništvo stanovanj, ni treba sprejeti. Republiški zbor je sprejel predlog sprememb in dopolnitev zakona o borskem dodatku v drugem besedilu kot včeraj socialno-zdravstveni zbor. Ni sprejel namreč amandmaja skupščinske komisije za vprašanja borocev. Tako kot včeraj prosvetno-kulturni in socialno-zdravstveni zbor pa sta danes še republiški in gospodarski izobila skupno komisijo vseh zborov za ustavno vprašanje, katere predsednik je Sergej Kraiger, podpredsednik pa dr. Jože Brišelj. Komisija ima 50 članov. Poslanci so po sejah zborov ustanovili poslovni klub ter izvolili upravni odbor kluba. Predsednik je Marjan Jenko. Obširnejši poročili o današnjih sejah objavljamo na 2. strani.

Širok odziv
nih držav na vrhu, kadar jo bodo organizirali. Tudi Dahomej je odgovoril, da se ne bo udeležil posvetovalne seje sestanka, vendar pa ga pozdravlja.

Na vprašanje novinarjev, kdo bo na posvetovalnem zboru vodil jugoslovansko delegacijo, je Vukica dejal, da o tem še niso formalno sklopili. Osebo domneva, da bi jo utegnil voditi državni sekretar za zunanje zadeve.

Vprašali so ga tudi, kakšne so možnosti za razširitev seznama udeležencev, ki je bil zasnovan na drugi konferenci neuvrčenih držav v Kairu. Predstavnik sekretariata je dejal: »O tem poteka po posvetovalni, toda morda, ali je prav zdej treba povečati število udeležencev, so različna.«

»Nemci naj začno od sedanjosti«
»Die Zeit«, opisuje Schütz vtise z nedavne poti po Poljski in poudarja, da »Nemci ne morejo začeti nikjer druge kakor od sedanjosti.«

Ko pojasnjuje, zakaj Poljska zahteva, da bi njene zahodne meje priznala tudi zvezna republika, ko je že Nemška DR priznala dokončnost teh meja, piše Schütz, da »Poljaki želijo jasno, da vseh Nemcev, in ne samo od tretjine, ker so doživeli vojno in barbarstvo vsega nemškega raja in ne samo tistega dela, ki je zdaj Nemška DR.«

Schütz opozarja, da so neuresničljive sanje o vrnitvi ozemlja vzhodno od Odra in Nise, in pripominja, da so

Še en bolgarski napad

Beograd, Peking in Tirano so glavni dobavitelji propagande proti SZ

SOFIJA, 26. jun. (Tanjug). Tu je te dni v prodaji brošura »Bolgarsko-sovjetsko prijateljstvo, gonila sila našega družbenega razvoja«, ki je ponekod protislovna s pogostimi uradnimi prepričavanji o želji, da bi se normalizirali odnosi z Jugoslavijo. V vrsti neutemeljenih trditve očita Jugoslaviji protisovjetskim in klevetanjem Bolgarje ter bolgarsko-sovjetskega prijateljstva. Trdijo na primer, da je Beograd hkrati s Pekingom in Tirano postal glavni dobavitelj protisovjetske propagande za imperialistično propagando in diverzantska sredstva. Našemu tisku očitajo, da priporočila »italijanskega filma« Preseljani iz Kozmari in kapitalistično skupno evropsko tržišče kot rešitve jugoslovanskega socializma.

V brošuri, ki jo je izdala založniško podjetje bolgarske KP, je tudi izjavljeno, kakor »jugoslovanski revizionisti priporočajo socialističnim državam usmeritev njihovih gospodarstev na zahod in prekinitev stikov s SZ.

Smrt v italijanskem parlamentu
RIM, 26. jun. (Tanjug). Italijanskega generala Giorgia Manesa je sinoči nenadoma zadela kap, ko je v parlamentu pred preiskovalno komisijo govoril kot glavna prič v znanji aferi de Lorenza o zlorabi v italijanski protivojevovalni službi leta 1964. Kmalu zatem je v bolnišnici izdihnil.

Postaja bo v Mlinski ulici
Seja mariborskega občinskega sveta za komunalno gospodarstvo — Denar za cese

MARIBOR, 26. jun. Danes je svet za komunalno gospodarstvo mariborske občinske skupščine potrdil enoglasen sklep vseh zainteresiranih podjetij in ustanov, da se nova avtobusna postaja zgradi v Mlinski ulici. To pomeni, da ne bodo začasno uredili postaje pri glavnem kolodvoru, kot je bilo predvideno. Na novi lokaciji v Mlinski ulici bo stanovanjsko podjetje ne glede na sklep letos porušilo pet starih stanovanjskih stavb.

Tako bodo na prostoru od servisa Peromoto do benedicte črpalke Petrola dobili večji prostor, na katerem bo lahko stalo 63 avtobusov. Prednost lokacije v Mlinski ulici je med drugim tudi v tem, da bodo lahko novo avtobusno postajo gradili v etapah.

Na seji so sklenili, da bo pri Cestnem podjetju naročili programsko študijo za modernizacijo cest 3. reda za prihodnjih 5 let. Predlagali so, naj bi občinska skupščina zahtevala pri republiškem cestnem skladu denar za modernizacijo mostu v Duplexu ter cest Petkovo sedlo — železničarski most na Pohorju, Ruta — Lovrenc in okoli Sladkega vrha, za nadaljevanje modernizacije ceste Miklavž — Dobrovič —

IZUMITELJI, NOVATORJI IN RACIONALIZATORJI
Zakaj ne bi tudi vi prispevali k temu, da bi z integracijo uma in sodobne industrijske tehnologije napravili konec celovitega v industriji?
Ali ste premišljevali o načinu, kako boste realizirali vaše izume in zamisli?
JUTRI: NOVA VPRAŠANJA IN SPOROČILA

Jugoslavija na berlinskem festivalu

Spremna festivalska prireditve je posvečena mladim Jugoslovancem

OD NASE POROČEVALKE

BERLIN, 26. jun. (po telefonu). Na 19. mednarodnem filmskem festivalu v Berlinu, ki se je začel sinoči, je kljub širokemu krogu udeležencev iz 15 držav udeležba vendarle precej enostranska. Na prireditvi, ki se odpira predvsem mladim avtorjem in sodobni filmski problematiki, je opazna odsotnost filmov iz vzhodnoevropskih držav. Edina socialistična delala, ki na njej sodeluje, je Jugoslavija, kateri je to pot v programu pripadlo vidno mesto: poleg Zlatkovega igranega filma »Zgodnja dela« in Džarkovičevega kratkega filma »Preseljani iz Kozmari« in kapitalistično skupno evropsko tržišče kot rešitve jugoslovanskega socializma.

Poudaril je, da sta KP Kitajske in KP Albanije zavržali vsako vabilo. Zaradi ne udeležbe manjšega števila partij pa so različni in bi bilo »zelo napeno«, če bi jih strpali vse v en koš.

Bolgarski minister v Beogradu
BEOGRAD, 26. jun. (Tanjug). Danes popoldne je v Beogradu dopotoval bolgarski finančni minister Dimitar Popov, predsednik bolgarskega dela jugoslovansko-bolgarske mešane komisije za gospodarsko, trgovsko in znanstveno-tehnično sodelovanje, ki bo vodil bolgarsko delegacijo na jutrišnji sedmi seji te komisije.

Topovi grme na Krasu
Na položaju, 26. jun. — Včeraj naveščajemo, da so na Krasu zagrmeli topovi. Enota podpolkovnika Vlasta Pavlovića je praktično preizkusila največje dalekometno artilerijsko orožje, s katerim so oborožene sodobne armade. To so topovi kalibra 155 mm, težki okrog 15 ton (skupaj z vlečnim goseničarjem), njihov domot pa znaša 24 kilometrov. Vsaka granata velja okrog 150.000 starih dinarjev.

V Bifri kritično
ZENEVA, 26. jun. (AFP). V sporočilu mednarodnega združenja za človekove pravice, ki ga je objavila Rdeča križica, je rečeno, da so se v Bifri po slabših življenjskih pogoji za civilno prebivalstvo. Zaloge hrane so pošle, v enem tednu pa bodo bolnišnice brez zdravil. Odbor RK se je po vrnitvi v Bifro in Nigerijo, da bi našli pot za nadaljnjo pomoč.

O diverziji v Kinu
KNIN, 26. jun. (Tanjug). Sodobni okrožnega sodišča v Šibeniku Vojo Cvijetić, sicer preiskovalni sodnik ob sodni diverziji v Kinu 17. junija, se je danes sestel s skupino novinarjev. V pogovoru je potrdil prejšnje domneve, da je bila eksplozija v straniščni občinski skupščini v Kinu diverzantsko dejanje ter da gre za močnejši eksplozivni mehanizem, ki ga organi jugoslovanske varnostne službe že dobro poznajo. Se vedno ni vesti, ali so v Kinu že koga aretirali, vendar pa kaže, da lahko kmalu pričakujemo epilog diverzije.

Iz včerajšnje zadnje izdaje

Gomulka o moskovskem posvetovanju

V svojem govoru je tendenciozno prikazal politiko neuvrčenosti

VARŠAVA, 25. jun. (Tanjug). Tretji plenem CK PZDP je sprejel danes poročilo delegacije PZDP na mednarodnem posvetovanju komunističnih in delavskih partij v Moskvi. Poročilo je imel prvi sekretar Wladislaw Gomulka. Plenum je sprejel tudi dokumente, ki so jih sprejeli na tem posvetovanju kot ameriškega vodstva KP Kitajske. Gomulka je prav tako dejal, da so nekatere partije na posvetovanju, ko se je opravljeno govorilo o medsebojnem odnosu nacionalnih posebnosti in splošnih načelih marksizma-leninizma, navzlic vsemu tem posebnostim dale prevelik pomen. S tem v zvezi je omenil diskusijo Berlinguera in predstavila romunske partije. Poljska partija cenil pomen različnih pogojev, je dejal Gomulka, — kar zahteva različno taktiko. Vendar se dejstvo centraliziranih sil in še posebno razcep v gibanju ne more razložiti z nacionalnimi posebnostmi. Po mišljenju Gomulke je nacionalizem ideološka primes teh deintegracijskih in razbičajskih tendenc, ki se povezujejo z desnim socialdemokratskim revizionizmom in levičnim avanturizmom. V nekaterih evropskih državah ljudske demokracije, je dejal Gomulka, se revizionizem v praksi kaže v protisovjetskosti in kompozitizmu do kapitalističnega Zahoda.

Napad na Bavarskem na Bavarskem
MÜNCHEN, 25. jun. (UPI). — Dva dni po eksploziji železniškega vagona z municijo v Hannoveru so saboterji danes poskušali preprečiti potniški vlak v Bavarski. Na vlak so tudi streljali. Vlak, ki je vozil na stregi München — Holzkirchen v južni Bavarski, se je zaletel v pregrado, ki je bila postavljena preko tračnic, in jo vlekci za seboj nekaj deset metrov. Toda do nesreče ni prišlo. V tem trenutku so izstrelili na vlak nekaj streliv.

Izrael grozi s kazenskimi akcijami
TEL AVIV, 25. jun. (Reuters). Izraelski minister za informacije Galili je danes zagrozil arabskim državam, da bo izraelska armada v prihodnosti lahko krepkeje udarila, da bi zavrla povečane arabske akcije na linijah ustavitve ognja. Dejaj, da bi lahko prišlo do izraelskih »kazenskih akcij« vzdolž Sueskega prekopa in linije ustavitve ognja proti Jordaniji. Dejaj, da mora biti izrael pripravljen na povečani politični pritisk od zunaj.

Delegacija ZSJ se je vrnila iz ZDA
BEOGRAD, 25. jun. (Tanjug). — Danes se je v Beograd vrnila iz ZDA delegacija Zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo je vodil član predsedstva sveta ZSJ Dušan Bogdanov. Jugoslovanska sindikalna delegacija je odpotovala v Ameriko na povabilo sindikata avtomobilskih delavcev in s tem vrnila obisk. To je bil prvi uradni obisk predstavnikov jugoslovanskih sindikatov v ZDA.

Telegrami

MEDNARODNI KOLOKVIJ — BUKARESTA

BUKAREŠTA, 26. jun. — V Bukarešti se je včeraj začelo tridnevno mednarodno srečanje, na katerem razpravljajo o razvoju sodelovanja med evropskimi državami kot pogoj za mir in varnost v Evropi. Kolokvij se udeležuje nad 50 delegatov iz evropskih in drugih držav. Med njimi so tudi Janez Stanovnik, Dimče Belovski in dr. Ranko Petković.

IZMENJAVA DARIL — BUKAREŠTA

Kulturni ataše jugoslovanskega veleposlaništva v Bukarešti Djordje Popović je izročil katedri za srbskohrvatski jezik filozofske fakultete univerze v Bukarešti komplet knjig jugoslovanskih pisateljev, ki ji ga je poklonila sarajevska univerza in se s tem oddolžila za podobno darilo bukreštanske univerze v začetku tega leta.

SPORAZUM — KUALA LUMPUR
Jugoslavija in Malezija sta podpisali trgovski sporazum, ki določa razširitev trgovinske izmenjave. Za povečanje jugoslovansko-malezijske trgovine so velike možnosti. Lanj je Jugoslavija kupila v Maleziji za nad tri milijone, Malezija pa v Jugoslaviji za 200 tisoč funtov šterlingov blaga.

KATASTROFALNO NEURJE — TOKIO
Siloviti nalivi in viharji vetrovi so terjali precej človeških žrtev in veliko materialno škodo na japonskih otokih. Na otoku Honšu je padlo nad 25 cm dežja na kvadratni meter. Štirje ljudje so izginili v valovih. V Tokiu je pihal veter s hitrostjo nad 150 km na uro in raval drevesa.

POVODNJI — KALKUTA
V indijski državi Assam je zaradi povodnj ostalo brez strehe najmanj 100.000 ljudi. Pod vodo so številna mesta in naselja v tej državi.

MONSUNSKI VIHAR — TOKIO
Nad zahodno Japonsko se je razbjesnel monsunski vihar, ki je terjal vsaj štiri človeške žrtve. V nekaterih krajih zahodne in jugovzhodne Japonske je poplavljenih več kot 9000 hiš.

TOVORNAK V VLAK — BUDIMPEŠTA
V županiji Somogy nedaleč od Blatnega jezera je kamion, ki je prevažal več potnikov, trčil v potniški vlak na železniškem prelazu. Življenje je izgubilo šest ljudi, dva pa sta bila hudo ranjena.

ČETVERCKI — ÖREBRO
V Švedskem mestu Örebro je neka 35-letna žena v sredo rodila četverčke — dva sinova in dve hčerki. Ena deklica je včeraj umrla, medtem ko je eden izmed četverčkov še v kritičnem stanju.

ZRTVE KOLERE — DŽAKARTA

Indonezijsko ministrstvo za zdravstvo je sporočilo, da je kolera na otoku Celebesu pobrala 84 ljudi. Doselej je v Indoneziji umrlo za to nevarno boleznijo 199 ljudi. Mesto Makasar in druge kraje na Celebesu so razglasili za ogrožena področja.

SPET PRISILNI PRISTANEK — LOS ANGELES
Potniško letalo ameriške civilne letalske družbe »DC-8« z 58 potniki in člani posadke, ki je letelo iz Los Angelesa v New York, je moralo sredi poleta spremeniti smer in zaviti proti Kubi. To se je zgodilo 16 minut po vzletu z losangeškega letališča. To je letos že 31. letalo, ki je prisilno pristalo na Kubi.

KONEC STAVKE — RIM
Včeraj je nehalo stavkatih kakih 250.000 italijanskih državnih uslužbencev. Predstavniki sindikatov in vlade so namreč po pogajanjih, ki so trajala vsa noč, ob zori dosegli sporazum. Tri sindikalne centrale so pogajanja odločile popolnoma v svojo korist.

ZAHVALA SOVJETSKEGA AKADEMIKA — MOSKVA
Sovjetski akademik Nikolaj Bogoljubov je poslal ameriški nacionalni akademiji znanosti brožavko, v kateri se zahvaljuje, ker so ga izvolili za zunanjega člana te akademije. Akademik Bogoljubov, dobitnik Lennove nagrade in heroj socialističnega dela, je direktor znanstvenega inštituta za atomsko raziskave v Dubnu pri Moskvi.

POSLOJLO — DŽAKARTA
Velika Britanija je dala Indoneziji brezobrestno posojilo v znesku pol milijona funtov šterlingov za dobo 25 let, in sicer za nakup britanskega blaga. Indonezija bo začela odplačevati posojilo čez sedem let. S tem se je britanska gospodarska pomoč Indoneziji povzpela na 1,7 milijona funtov šterlingov.

KONFERENCA O ČLOVEKOVIH PRAVICAH — NIKOZIJA
Na Nikoziji na Cipru se je včeraj začela konferenca o človekovih pravicah v željah v razvoju. Konferenca se udeležuje več kot 150 delegatov iz raznih držav, generalnega sekretarja OZN pa zastopa dr. Marc Schreiber.

Pa še to:

PREDLOG — Analiza lanskeletnih zaključnih računov je pokazala, da so od vseh devetnajstih papirnic v naši državi rentabilne samo tiste, ki so bile zgrajene še pred drugo svetovno vojno.

Ugotovitev vsiljuje predlog: gradimo samo — stare papirnice!

SONCE

vide 4.11

zaide 19.55

LUNA

vide 17.53

zaide 01.22

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 27. VI. 1969 ob 0,7. uri

kraj	vreme	ob 7 uri	°C	vreme	ob 13 uri	°C
Ljubljana	oblačno	13	oblačno	19		
Plzeň	oblačno	9	oblačno	13		
Bratislava	oblačno	12	oblačno	17		
Kredence	poloblačno	0	oblačno	10		
Maribor	oblačno	13	oblačno	18		
St. Gradec	oblačno	12	oblačno	17		
Celje	oblačno	13	—	—		
Novo mesto	oblačno	13	nevihta	19		
Koror	poloblačno	30	oblačno	22		
Reka	poloblačno	12	oblačno	22		
Pril	poloblačno	20	sončno	34		
Štval	poloblačno	21	oblačno	34		
Dubrovnik	poloblačno	17	sončno	23		
Zagreb	dežuje	14	oblačno	17		
Beograd	oblačno	16	oblačno	17		
Sarajevo	poloblačno	14	oblačno	17		
Tiograd	poloblačno	21	—	—		
Skopje	poloblačno	11	grm	18		
Celovec	oblačno	12	oblačno	18		
Gradec	oblačno	12	oblačno	17		
Dunaj	dežuje	14	dežuje	17		
Beneška	—	—	—	—		
Milano	—	—	—	—		
Genova	sončno	17	sončno	27		
München	oblačno	10	dežuje	11		
Zürich	oblačno	13	oblačno	13		
Rim	sončno	15	oblačno	23		
Pariz	dežuje	12	sončno	21		
Berlin	dežuje	14	oblačno	21		
Stockholm	jasno	16	—	—		
Moskva	dežuje	8	oblačno	13		
Stip	poloblačno	22	nevihta	21		

Napoved za danes

SLOVENIJA

Spremenljivo oblačno bo, predvsem popoldne krajevne plohe ali nevihte. V Primorju bo precej oblačno. Nočne temperature bodo okoli 10, v Primorju 16, najvišje dnevne okoli 22 stopinj C.

V soboto bo deloma sončno, popoldne le še posamezne nevihte.

JUGOSLAVIJA

Ob Jadranu bo precej sončno, v notranosti spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami.

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami, Balkanom in Panonsko nižino je jedro hladnega zraka, ki povzroča sveže in nestalno vreme. Hkrati se od zahoda širi proti srednji Evropi greben visokega zračnega pritiska.

Temperature morja (včeraj popoldne)

Koper 24, Ljubljana 23, Vise in Hvar 22, Šibenik 21.

V nekaj vrstah

MARIBOR
Perziji — V četrtki je odpotovala iz Maribora s avtobusom v domovino skupina perzijskih državljanov. Druga skupina Perzijscev pa se je odpeljala v München. Oboji so prenočevali v Mariboru.

Hotel — S četrtka na petek je v hotelu Slavija prenočevalo 190 gostov, med njimi 70 tujcev.

RADENCI
Plavalni tečaj — V radenskem bazenu se trenutno uri v plavanju 50 učencev petih razredov sosednje kapelske osnovne šole.

PODGRAD
Danes zbor volivcev — Občani bodo na današnjem zboru volivcev razpravljali o delu krajevnih skupnosti v preteklem mandatsnem obdobju in o urejanju vaskih cest.

RAVNE
Razpis posojila — V železnici nameravajo razpisati posojila. S prodajo obveznic želijo pridobiti 4 milijone dinarjev, ki bi jih uporabili za graditev stanovanj članov kolektiva.

MURSKA SOBOTA
Dva piknika za izseljence — Vodstvo podružnice izseljenke matice v Murški Soboti pričakuje te dni dve rojake, ki bodo obiskali staro domovino. V soboto dopoldne bo pristalo na letališču Brnik letalo Alitije s 143 Prekmurci iz Združenih držav. Manjše skupine izseljencev bodo prihajale vse do konca julija. V Pomurju pripravljajo zanje dva piknika z bogatim kulturnim programom.

Razstava pohištva — Blagovnica »Potrošnica« bo od 10. julija do 14. septembra pripravila v prostorih TVD Partizan razstavo in prodajo pohištva. Kupcem bodo na voljo dnevne sobe, kuhinjsko pohištvo in spalnice.

LENDAVA
Miličniki se bodo selili — Postaja milice se bo drugo leto preselila v nove prostore. Uredili jih bodo v pritličju stanovanjskega bloka, ki ga nameravajo graditi na pomlad. Stal bo ob postopju skupščine.

Zaposlovanje — V srednjeročnem programu so predvideli poprečno povečanje števila zaposlenih v gospodarstvu radganske občine za 0,7 odst. letno, dejanska pa se je povečala za 2,8 odst. Število zaposlenih se je v treh letih povečalo za 169 ljudi, od tega v zdravstveni Radečni za 69 in v trgovini za 39 ljudi. Na 1000 prebivalcev pride 170,5 zaposlenih.

Zamernarjeno otroško zdravje — Na seji sveta za zdravstvo in socialno varstvo pri občinski skupščini so ugotovili, da v zadnjih nekaj letih zdravstvene preventivne v občini niso dovolj upoštevali. Roudarili so, da je treba še letos opraviti temeljite sistematizirane zdravstvene in zobozdravniške preglede šolarjev.

MARIBOR
Pogrebi danes — Jozefa Damiš, 67 let, posestnika.

Na Pohorju bo letos zrasla nova tovarna

Marles bo tu izdeloval montažne elemente za stanovanjske hiše — Boljša perspektiva zaposlitve

LOVRENC NA POHORJU, 26. jun. V Pušavi pri Lovrencu so danes začeli graditi tovarno montažnih zgradb. Prostor za novo tovarno so izbrali pri žagarškem obratu in obsega okoli 4 tisoč kvadratnih metrov. Gradi mariborsko gradbeno podjetje Konstruktor. Novo tovarniško poslopje bo predvidoma dograjeno do konca letošnjega leta. Marles je del strojne opreme že nakupil v tujini, preostale naprave pa bodo dobavili do konca gradnje.

Nova tovarna v Lovrencu bo proizvajala montažne elemente za Marlesove stanovanjske hiše, po katerih je čedalje večje povpraševanje na domačem trgu, precejšnje možnosti pa so tudi za izvoz v zahodnoevropske države.

Razvojna služba pri Marlesu je precej izpopolnila način montažne gradnje in pritegnila v kooperacijo vrsto domačih podjetij. Poleg montažnih stanovanjskih hiš v različnih izvedbah, bodo v novi tovarni proizvajali tudi montažne elemente za počitniške hišice, montažne garaže, kioske in gostinske objekte.

Nova tovarna bo imela dovolj surovine v neposrednem zaledju Pohorja. Marles bo pri Lovrencu ukinil en žagarški obrat in sedanje improvizirane prostore za izdelavo montažnih elementov. Obdržali in modernizirali pa bodo drugi žagarški obrat, ki bo v celoti razrezoval les, za potrebe nove tovarne. Na ta način se bo lesna predelava na tem območju Pohorja v celoti usmerila v vrednejše končne proizvode. Nova tovarna bo zagotovila tudi trajnejšo perspektivo zaposlovanja na tem pohorskem območju, kjer ima lesna predelava že več kot stoletno tradicijo.

D. VRESNIK

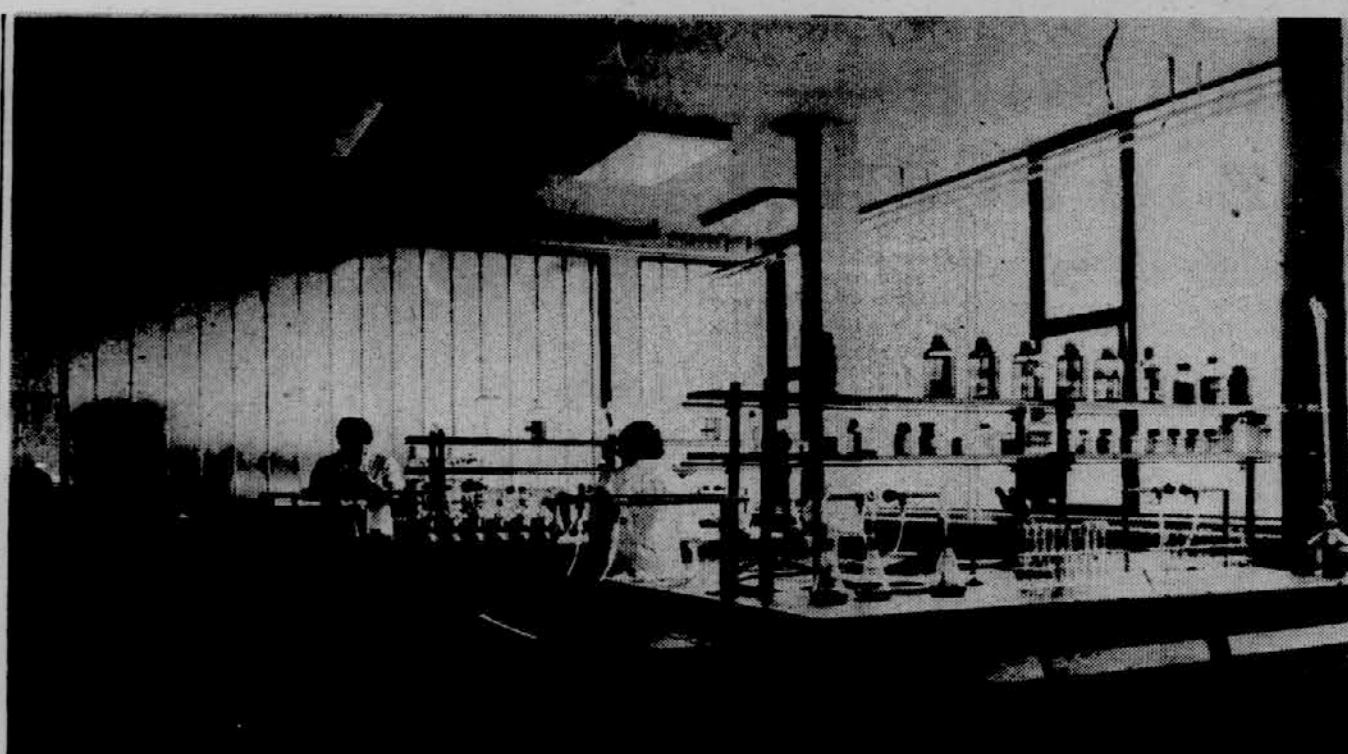
MURSKA SOBOTA

Sodelovanje v Gradišansko

Predstavnik soboške občinske skupščine, Pokrajnisti turistične zveze in Pokrajnisti muzeja v Soboti se bodo udeležili otvoritve muzeja in gostišča »Burgtaverna«, ki so jo uredili v delno restavriranem gradu kneza Batyányja v Glušini na Gradiškanskem.

To pa je samo člen v vse močnejši verigi sodelovanja obmojnih pokrajin. Najhitreje so našli skupen jezik goščine, nedavno pa so po Gradiškanskem in Pomurju potovali tudi častniki, ki so zbirali gradivo za skupni turistični prospekt, ki ga bodo septembra natiskali v obliki letaka in nakladi 200.000 izvodov.

N. E.

SODOBNI PIVOVARSKI LABORATORIJ — Odprli ga bodo danes v novi pivovarni Talis v Mariboru skupaj z drugimi prostori.

Samoupravljanje in kadri

Posvetovanje sekretarjev ZK in direktorjev podjetij v Celju

CELJE, 26. jun. Danes dopoldne je bil v Celju posvet sekretarjev organizacij in oddelkov ZK v občini ter sekretarjev delovnih organizacij. Z prvim pogled je zastopal, da se posveta niso udeležili vsi vabljeni, da so bili med navzočimi direktorji v manjšini in da so jih nadomestovali drugi ljudje, med temi najbrž taki, ki so imeli ravno čas.

Ceravnje je bila v istem času v Celju obrambna vaja, dvomimo, da bi bilo letam neizogibno navzočih toliko celjskih direktorjev. Tisti, ki so bili navzoči, so bili s posvetom zelo zadovoljni in bili v glavnem mnenja, da bi se vodilni delavci v sklicani sestavi morali pogostejše dobiti.

Na posvetu je najprej sekretar sekretariata CK ZKS inž. Andrej Marino govoril o nalogah komunistov, zlasti se vodilnih, pri nadaljnjem razvijanju samoupravljanja. Govoril je o stališčih, ki so bila sprejeta na 6. seji CK ZKS, ki naj pripomorejo k uspešnejšemu delovanju ZK za utrjevanje in izpolnjevanje samoupravljanja v naši družbi.

Navzočim je predložil katezo, ki vsebuje, upoštevaje vredne in katere so lažne dileme okoli uveljavljanja samoupravljanja, ki ni in ne more biti le fikcija, le ideološka konstrukcija, marveč je v naši družbi integralni del proizvodnih sil, je ekonomska kategorija, da pa se tega premalo zavedamo. Nadejal je govoril se o organizaciji dela, o tem, da mnogi ljudje zavestno ali pa nehoti vztrajajo na pozicijah obla-

stvi nad ljudmi, kar je s samoupravnim sistemom nezdružljivo. Ko je govoril o sistemu nagajevanja po delu, je dejal, da sistem sam po sebi vsebuje nasprotja, da pa je naloga komunistov razlike in nasprotja čim bolj se da omiliti z objektiviziranjem dela. Tovarš Marino je govoril se o vprašanju odgovornosti, vprašanju izobraževanja in informiranosti in končno o vprašanju, ki jih odpira 15. ustavni amandman.

V drugem delu posveta je politični sekretar komiteja Stefan Korosec posredoval stališča, ki jih je pred dnevi sprejela občinska konferenca ZKS na osmi seji, ko so bila na rešetju vprašanja okoli kadrovske politike. S tem je bil narejen prvi korak pri urenitvi razprav o tem, ki je bila zelo živahna in plodna.

Sekretar medobčinskega sveta ZK Janez Zahradnik je v svoji razpravi kritiziral odnos mnogih vabljenih na vprašanje, ki so bila na dnevnem redu. Slaba udeležba najodgovornejših po njegovih besedah dokazuje, da obstaja

določeno omalovaževanje političnega dela in da o letem velja razpravljati v vrstah ZK. Opozoril je še na bližnje dopustniško obdobje, ko spet grozi nevarnost, da bodo na političnih tleh odgovornost, pristojnost in se mnogi drugi elementi normalnega poslovanja.

JURE KRAŠOVEC

DANES V CELJU

KINO:

Union: ameriško-jugoslovanski barvni film »Kletev zveste žene«.

Metropol: francoski barvni film »Prof. Santa Coste«.

Dom: italijanski barvni film »Branceleoneva vojska«.

Sila: Zaprt.

GLASBA: Evropa, Koper.

MUZEJA: Pokrajnisti muzej in muzej revolucije sta odprta od 9. do 12. ure, popoldne samo za večje skupine.

KNJIŽNICE: Studijska je odprta od 7.30 do 19. ure, mestna in v Gaberju od 12. do 18. ur, pionirska od 12. do 18. ur.

DEŽURNA LEKARNA: Nova lekarna, Tomšičev trg št. 11.

RADIO CELJE: Turistična oddaja, za vsakogar nekaj.

Preprečili roparski načrt

Kriminalisti prijeli Marjana Jakolina in Staneta Kodriča, osumljena velike kraje streliva

LJUBLJANA, 26. jun. Mrak se je že močno spustil nad ljubljansko strelišče, kjer ima trgovsko podjetje Slovenija—šport svoje skladišče. Kot dve senci sta se do stavbe priplazili dve osebi. Vdrli sta v skladišče in iz njega odnesli naboj in razstrelivo. Kasneje so sodelavci ljubljanske uprave javne varnosti v neznanih vromilnih prepornih 22-letnega Marjana Jakolina in 21-letnega Staneta Kodriča iz Ljubljane.

Mlada fanta sta kovala načrte, ki bi jima prinesli denarja. Nameravala sta sprostitev pravega celjske in mariborske zlatarne. Vendar, ko sta se pripravljala za to akcijo, sta ugotovila, da brez orožja ne moreta storiti ničesar. Lahko bi se jima kdo postavil v bran?

Imela sta eno samo samostojno pištolo, a brez streliva. Zato ga je bilo potrebno neke dobiti. Odločila sta se, da v noči 27. maja letos so se počila težka vrata skladišča streliva Slovenija—šport. Za vrom v te prostore jima je prišlo na misel, ko sta pred tem gledala strelski troboj na ljubljanskem strelišču.

Sprva sta poskušala priti skozi salonitno streho. Toda pristop v notranjost od tod je bil nemogoč. Zato je Jakolin z železnim predmetom odprl vrata. Onemel je nad množico streliva in razstreliva. Pištolo in puške pa je iskal zaman — ni jih bilo.

Vzela sta samo zabojo z naboji in razstrelivo kamniti. Ker ga je bilo toliko, sta ga del razmetala po Golovcu, kakor tudi kamniti. Z ostalim sta zginila v noč. To pot jima je uspelo, vendar ljubljanski kriminalisti po prijavi vroma niso čakali, temveč so takoj začeli iskati nepridiprava.

Marjana Jakolina so prijeli 19. junija, Staneta Kodriča pa pet dni kasneje. Osumljena sta vrom že priznala. Sedaj sta v priporu.

VASO GASAR

Nekoč znanci

bi bili radi

zdej neznanci

Zapleti v zvezi z ubojem Stevana Markovića se počasi razpletajo

VERSAILLES, 26. jun. (AFP). Skoraj deset ur je včeraj trajalo sojenje Misa Milosevića — Slovenca z Aleksandrom Markovićem, bratom ubitega Stevana Markovića, Zorko Milosević in šestimi jugoslovanskimi prijatelji ubitega.

Truplo Stevana Markovića so našli 1. oktobra lani v pariškem predmestju. Sodnik Patard je po tem sočenju izjavil, da razen nekaterih nepomembnih podrobnosti včerajšnje sočenje ni prineslo nič novega. Aleksander Marković in njegov odvetnik Raymond Dumas pa nasprotno menita, da je bil Misa Milosević prisiljen predrugačiti prejšnjo izjavo, s katero je skoraj prepiral policijo, da so Stevanovi smrti ničesar ne ve. Trdil je, da je imel le na redko stike z njim.

Kakor trdi Marković in njegov odvetnik, pa je Misa Milosević včeraj na sočenju priznal, da je bil v lanskem septembru redno po telefonu povezan z ubitim, da so ga 21. septembra vabili, naj sodeluje v velikem podjetju, in da je vedel, da je imel Stevan na dan umora domenek z nekim znanim človekom.

Huda nesreča v Bresternici

MARIBOR, 26. jun. — Si- noči ob 21.40 se je v Bresternici hudo poškodoval voznik osebnega avtomobila Stanko Jec in sopotnika Robi Nerat in Edi Novak. Škoda na avtomobilu je okoli 23.000 dinarjev. Voznik je peljal iz Bresterne proti Mariboru in v blagem ovinku zapeljal čez desno bankino po nasipu v 1,8 metra globok jarek. Tu ga je odbilo čez voznišče v sadovnjak ob Dravi.

N. S.

Vsa družina

v bolnišnici

V hudji nesreči pri Zidanem mostu umrl na kraju nesreče sin S. Borko

CELJE, 26. jun. Včeraj ob 18. uri se je v naselju Veliko Sirje pri Zidanem mostu zgodila hujša prometna nesreča, v kateri je zaradi hudih poškodb umrl otrok Franc Borko, 16, iz Celja.

Do nesreče je prišlo, ko je v smeri proti Celju peljal z osebnim avtomobilom VW Franc Borko iz Celja. Ko je pripeljal do naselja Veliko Sirje, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na desni rob ceste, po katerem je peljal 150 metrov. Nato se je prevrnil po visokem obzvoju Savinje, treščil ob drevo in obstal v Savinji.

Na kraju nesreče je takoj umrl njegov sin Franc, poškodovani pa so bili voznik, njegova žena Katarina ter sinova Marjan in Mirko. Vse so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so vozniku odvezli kri za preiskavo stopnje alkohola v krvi. Na avtomobilu je za 15 tisoč dinarjev škoda.

T. VRABL

Pri trčenju si je zlomil nogo

CELJE, 26. jun. — Voznik osebnega avtomobila Janez Selevšek je v sredo pripeljal z dvorišča na cesto Savinjske ceste v Zalcu. Pri tem je zapeljal na avtomobilu, ki je pripeljal po Obilniški ulici. Pred križiščem se je ustavil in prepiral, če je cesta prosta.

Ko je bil že sredi ceste, je po Kersnikovi ulici iz smeri Dolgega polja pripeljal motorist Bečir Memić, ki je po izjavi priča vozil brez luči. Na prehodu za pešce v Obilniški ulici nasproti bolnišnice je prišlo do trčenja, kjer je motorista vrglo preko avtomobila. Nato se je še dvakrat prevrnil z motorjem, udaril v glavo ob rob pločnika, kjer je obležal v nezavesti.

T. V.

Voznik Jager je takoj pokrbel, da so Memića prepravili v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je v kritičnem stanju.

T. V.

Samomorilca z nebotičniki so prepoznali

LJUBLJANA, 26. jun. Uprava javne varnosti je sporočila, da so ugotovili identiteto moškega, ki je včeraj skočil z ljubljanskega nebotičnika. To je bil Stanley Balich, rojen leta 1897 v Ložici v Dalmaciji, ameriški državljani iz New Yorka, ki je pripotoval v Slovenijo leta 14. junija. Bil je samski in je napravil samomor iz zdravstvenih razlogov. Uprava javne varnosti se hkrati zahvaljuje vsem občanom, ki so nam pomagali pri ugotavljanju identitete.

B. BOROVITO

Čez dve leti dve novi šoli

Celjska gimnazija bo imela poslej petdnevni pouk

CELJE, 26. junija. Na prvi seji v novi mandatni dobi je svet za šolstvo občinske skupščine sprejel predlog gimnazije o uvedbi petdnevnega delovnega tednika ter razpravljal o svojem delovnem programu, o vzgoji in izobraževanju in o pripravih za graditev nekaterih šolskih objektov.

Celjska gimnazija bo tako prvi učno vzgojni zavod v regiji, ki bo z novim šolskim letom po zgledu nekaterih zavodov v Ljubljani in Mariboru imela proste sobote. To pa pomeni, da se bo šolsko leto podaljšalo in se bo pouk pričel 1. septembra ter se bo za vse dijake, razen za maturante, končal 20. junija. Predlog o tem je na osnovi ankete med dijaki pripravila posebna komisija profesorjev in predstavnikov staršev.

Svet za šolstvo je v tej zvezi menil, da velja sprejeti pozitivne izkušnje drugih šol, ki že imajo petdnevni delovnik (v splošnem boljši učni uspeh, sicer pa večja

diferenciacija med dijaki, ki jemljejo učenje resno in takimi, ki ga zanemarijo), vendar je pri tem dodal, da bo treba doledno upoštevati šolski kolektor in izpolnjevati učni načrt.

V nadaljevanju se je svet obravnaval nekatera vprašanja vzgoje in izobraževanja, ki bi morala najti mesto v dopoljenem občinskem statusu in imenovali komisijo, ki bi pripravila vsebinski osnutek posameznih členov. To bodo med drugim opredelili tudi vprašanje srednjega šolstva, čeprav je republika prevzela njegovo financiranje, kajti to financiranje se omejuje le na osnovno dejavnost, razvoj šolstva pa mora biti stvar občine, ki mu bo morala v odnosih z drugimi občinskimi zagotoviti določeno perspektivo. Prav tako naj bi v občinskem statusu podrobneje uskladili študijsko politiko in njene oblike.

Člani sveta so ob koncu razpravljali o pripravih na graditev nekaterih šolskih objektov, kot jo predvideva razvojni program do leta 1972. V tem času bi morali zgraditi novo posebno in peto osnovno šolo, dograditi prizidka osnovnim šolam na Poluhah in Vojniku, zgraditi več telovadnic in športnih objektov itd. Vsega tega pa seveda ne bo mogoče uresničiti, saj bo samo graditev posebne in pete osnovne šole veljala več kot 10 milijonov din (brez republiškega kredita za posebno šolo in brez opreme za peto osnovno šolo). Svet je izrazil mnenje, da smeta obe šoli prednost, pri čemer pa je

podprl tudi prizadevanja vodstva tehniške srednje šole, da se predvsem s pomočjo gospodarstva in drugih občin loti graditve novega poslopja. Medtem, ko ima posebna šola sredstva za graditev v glavnem zagotovljena, odprto pa je še vprašanje sofinanciranja občine, pa denarja za graditve pete osnovne šole ni in bi ga lahko zagotovili le s samoprispevkom oziroma, za kar se bo bolj ogrevalo, z večjo obremenitvijo prispevkov. S tem bi letno dobili od 3 do 4 milijone din, kolikor bi bilo potrebno.

DRAGO HRIBAR

Zlasti velja to za Janko Belca, poslanskega kandidata za republikli kulturnoprosvetni zbor, ki se je podobnih metod posluževal že na predzadnjih skupščinskih volitvah. Isti tovariš je v svojem govoru na zadnji seji občinskega komiteja ZKS tudi nehoti potrdil, da je ocena o grupstvu in poskusih vsiljevanja lastnega koncepta kadriranja povsem točna. Dejal je namreč, da ni pravično, ker se je znašal v vlogi zagovornika samo ena stran, drugim pa da so priznali.

Katera je ta druga stran, člani komiteja niso zvedeli, čeprav ni nobena skrivnost, da gre za nekatere vrtnjene ljudi, ki pa so jih volilci prav tako pravočasno spoznali in kasneje na neposrednih volitvah prekržili račune prvim in drugim.

Vrhunec neodgovornega početja posameznikov so bili tudi poskusi pridobivanja dijakov na ljubtomerski gimnaziji. Gimnazijci so na seji

Čeprav so skupščinske volitve že daleč za nami, so v ljubtomerski občini šele pred dnevi na seji občinskega komiteja ZKS povedali odločno besedo o škodljivih metodah delovanja nekaterih članov Zveze komunistov. Člani komiteja so na podlagi zbranih dokumentov obsodili samovoljne akcije posameznikov, ki so nismo Socialistične zveze izvajali pritisk na volivce.

Na podlagi preverjenih podatkov, ki jih je zbrala posebna komisija za ocenitev predvolilne dejavnosti, je komitej občinske konference ZKS v Ljutomeru izrekel javni opomin Janku Belcu, Dragu Antolcu, Janku Korenu, Stefanu Tompi, inž. Ediju Stermanu in prof. Dragu Novaku.

Velja poudariti, da so nezdružljive pojave ob volitvah, ki so jih na nedavnem zasedanju občinske konference ZKS, vendar takrat se ni nihče s pristom pokazal na krivice. Takrat so sklenili, da boče na izredni konferenci občinskega komiteja ZKS opozorili prizadete tovariše na škodljive posledice njihovega delovanja, ker to slednji zahtevajo tudi volilci, ki so dovolj seznanjeni z metodami našega volilnega postopka in z nalogami Zveze komunistov.

Tako je občinski komitej zahteval temeljite analize predvolilne dejavnosti uresničitelja sklep na nedavni izredni seji, ko je tudi izrekel javni opomin navednim članom Zveze komunistov.

Ker je komisija zbrala to gradivo ob široki podpori volivcev in družbenopolitičnih organizacij, zasluži po mnenju članov komiteja obsodbo tudi reakcija nekaterih prizadetih tovarišev, ki so ostro ali celo grozljivo utemeljeno kritiko.

Zlasti velja to za Janko Belca, poslanskega kandidata za republikli kulturnoprosvetni zbor, ki se je podobnih metod posluževal že na predzadnjih skupščinskih volitvah. Isti tovariš je v svojem govoru na zadnji seji občinskega komiteja ZKS tudi nehoti potrdil, da je ocena o grupstvu in poskusih vsiljevanja lastnega koncepta kadriranja povsem točna. Dejal je namreč, da ni pravično, ker se je znašal v vlogi zagovornika samo ena stran, drugim pa da so priznali.

Katera je ta druga stran, člani komiteja niso zvedeli, čeprav ni nobena skrivnost, da gre za nekatere vrtnjene ljudi, ki pa so jih volilci prav tako pravočasno spoznali in kasneje na neposrednih volitvah prekržili račune prvim in drugim.

Vrhunec neodgovornega početja posameznikov so bili tudi poskusi pridobivanja dijakov na ljubtomerski gimnaziji. Gimnazijci so na seji

Obsodba volilnih spletk

Javni opomin komiteja ZKS Ljutomer nosilec škodljivega delovanja

ki so upoštevale samo volilni program Socialistične zveze, osebne programe in obljube posameznikov in ga izločili pravilno ocenili za škodljive spletke in za poskušne vračanje na nezdružljivo pot strankarskega delovanja.

B. BOROVITO

SLOV. BISTRICA

Stanovanja za trg

V bistrski občini v letošnjem letu predvidevajo sedemst odstotno rast v gradnji proizvodnih. K temu sta mnogo pripomogla dva stanovanjska objekta, ki ju še gradijo.

V Vojškovici ulici v Slovenski Bistrici bodo koncem julija končali z deli na stanovanjskem bloku in ga izročili novim stanovanjem. Zal pa zaradi pomanjkanja železa moči prebivalstva in delovnih organizacij polovico stanovanj še niso prodali.

Podoben je pri bloku, ki ga gradi in investira gradbeno podjetje Granit. Blok bo zgrajen ob koncu leta, vendar za več kot polovico stanovanj v tem bloku še nimajo kupev.

B. H.

OGLAŠUJE V

„DELU“

F. S.

Razveseljive perspektive

Gospodarstvo v konjiški občini je premagalo številne težave

SLOV. KONJICE, 26. jun. Četudi so sprejeli nekaj pomembnih odločitev s področja družbenih služb, zatem odlok o ustanovitvi sklada za reševanje stanovanjskih vprašanj udeležencev NOB, je imela današnja seja občinske skupščine Slov. Konjice vendarle močno gospodarsko obelodetje.

To ne velja le za odlok o najvišjih maloprodajnih cenah za vse vrste mesa, ki je znova odkril zelo pisano problematiko in hkrati pripeljal do odločitve, da naj v Konjicah začne delati klavnica domače kmetijske zadruge, marveč tudi za informacijo o gospodarskih gibanjih v občini. V tej zvezi so ugotovili, da je večina gospodarskih delovnih organizacij, predvsem pa industrija, uspešno zaključila lansko leto in da so tudi letošnji rezultati zelo spodbudni. Kmetijski so navzlic

težkim pogojem premagali vse težave in se dobro vključili v reformna prizadevanja. Ta ugotovitve je značilna tembolj, ker pri izplačilu osebnih dohodkov še vedno močno zaostajajo za republikanskim poprečjem in ker gospodarstvo v občini ni bilo deležno večjih dolgoročnih kreditov.

Izredno zanimiva razprava je bila o razvoju kmetijskega gospodarstva. To velja tudi za kmetijsko industrijo v Zrečah, zlasti pa za Konus, za Lip in druge kolektive.

Izredno zanimiva razprava

Mimogrede

Na otvoritveni slovesnosti nove asfaltna baze cestnega podjetja Celje je spregovoril tudi predsednik cestnega sklada Slovenije Alojz Zokali. Seveda tudi ob tej priložnosti ni mogel mimo tega, da ne bi spomnil graditeljev cest na kakovost in cene. Napočil je elavnosti trenutno, ko bi moral prerezati se trak, razpet med dvema železnima nosilnima stebromi. Alojz Zokali je tedaj nastavljal razprte škarje na trak, se za trenutno obrnil k direktorju cestnega podjetja Stanetu Divjaku rekoč: — kvaliteta in cena — in prerazel trak.

F. K.

Globoko hlajena jedila »MIRELITE«

— uvoz

- mesna jedila
- omake
- sadne kreme

BOVEC SPREJEMA GOSTE — Prvi turisti so prišli v Bovec že v sredini maja in zdaj imajo v hotelu 120 stalnih gostov. Največ je Nizozemcev, za njimi so Nemci, pa tudi Francozi radi pridejo predvsem na ribolov v bovške vode. V Bovecu tudi opažajo, da so domači gostje spet številnejši in se struktura gostov približuje predreformnim časom, ko je bilo v Bovecu vedno polovico domačih in polovico inozemskih gostov. Na sliki: prvi znanilci poletja pred bovško kavarnico. Foto: Edi Selhaus

V nekaj vrstah

KOPER

Vodovod za Miljske hribe in Ankaran — Gradnja vodovoda po Miljskih hribih, ki bo rešil skrb za pitno vodo vsa naselja od Ankarana do Debelega rtiča, dobro napreduje. Ze letošnje poletje se bodo ti kraji napajali po starem cevovodu in višinskem napajališču. Močna plima — Ze več dni morje zaradi visoke plime vsako popoldne preplavi cesto iz Kopra v Smedelo in jo zapre za promet. Razstava ptic — V sredo je bila v prostorih osnovne šole Janika Premra-Vojka razstava ptic, ki so jo pripravili ljubitelji iz Slovenije.

IZOLA

Ugodni pogoji za divjad — Vse bujnejše zelenje na obronkih nad Izolo ugodno vpliva na razmnoževanje divjadi. Našli so nekaj srnjadi, precej poljskih zajcev in veliko fazanov. Lovska družina je začela gojiti tudi jerebice. Vse bolj številna divjad ustvarja možnosti za razvoj lovškega turizma.

Ob neprimernem času — Te dni obnovljajo pročelje poslopja, v katerem sta italijanska osnovna šola in gimnazija. Tik ob poslopju je restavracija, ki ima mize na prostem. Zidarski odri in mize z gosti se ne ujemajo posebno, zlasti če zapiha močnejši veter. Gradbeniki bi lahko storili svoje že spomladi.

Naš pogovor

Še več gostišč v občini

V ajdovski občini terciarne dejavnosti močno zaostajajo

Podatki o gibanju gospodarstva v ajdovski občini v zadnjih dveh letih kažejo ugodne rezultate, zlasti pri pristih delovnih organizacijah, ki so z modernizacijo obratov in uvajanjem sodobne tehnologije povečale produktivnost. Kljub sorazmerno ugodnim rezultatom pa so še vedno nekateri primeri zaostajanja zlasti v manjših delovnih organizacijah. To velja zlasti za terciarne dejavnosti, ki so v ajdovski občini dosegale najmanjši napredek. O tem smo se pogovarjali z Jožetom Pračkom, načelnikom oddelka za gospodarstvo in družbene službe skupščine občine Ajdovščina.

»Se strinjate z ugotovitvijo glede terciarnih dejavnosti v ajdovski občini?«

»Če velja za Slovenijo, da

sedanja struktura našega gospodarstva ne ustreza sodobni ekonomski, ker je težakša na primarni in sekundarni strukturi, si moramo tudi v naši občini prizadevati, da čim hitreje približamo sekundarni terciarno strukturo, za katere razvoj imamo vse pogoje. V zadnjem času smo sicer že dosegli določen napredek v trgovini na drobno in v modernizaciji cestnega omrežja. Prodajni prostori so se v zadnjih dveh letih skoraj podvojili in veliko cest je moderniziranih.

»Kaj je treba ukreniti, da bi terciarne dejavnosti hitreje razvijali?«

»Nujno je čimprej začeti širiti gostinske zmogljivosti v občini. Občina ima tudi neomejene možnosti za razvoj turizma, zlasti tranzitnega. Res je, da terciarnih dejavnosti v povojnem času nismo podpirali z družbenim denarjem.

Obisk iz Tribena na obali

KOPER, 26. jun. — Jutri bo prišla na obisk na slovensko obalo 26-članska delegacija komunistične partije Italije iz Tribena. Vodil jo bo sekretar federacije Biagio Vergili, ki je ob enem pokrajinski svetovalec. V soboto bodo gostje obiskali tovarno Tomos in bodo imeli razgovore s predstavniki upravnega odbora, delavskega sveta in uprave podjetja ter organizacije Zveze komunistov. Podobne razgovore bodo imeli tudi s predstavniki Luke Koper in Intervetrop. Popoldne si bodo ogledali mladinsko okrevališče na Debelem rtiču. A. K.

Ob prvi številki »Obale«

KOPER, 26. jun. — Ob prvi številki revije za družbeno gospodarska vprašanja in kulturo »Obale« je bila dopoldne v Kopru tiskovna konferenca. V imenu ustanovitelja — Obalne konference Socialistične zveze — se je predsednik zahvalil udeležencem odboru in vsem sodelavcem za vložen trud, hkrati pa je tudi poudaril, da je že prva številka na dobri poti uresničevanja osnovnega programskega koncepta, da bi nadrobno predstavili tujakega človeka z vsemi njegovimi problemi in delovanjem. L. O.

Portorož in Piran brez limon

PORTOROŽ, 26. jun. — Ze deset dni v prodajalnah zelenjave in sadja v Portorožu, Piranu in Luciji ni limon, kar tukajšnjim prebivalcem, turistom in gostinskim organizacijam povzroča precejšnjo težavo. V takem položaju imajo največ koristi tjaški prodajalci limon, ker morajo Pirančani in Portorožani nakupovati ta pomemben prehranski artikel v Trstu. Z. S.

IZOLA

Pastorek zaradi nerazumevanja?

V Izoli deluje že vrsto let krajevna skupnost. Po obsegu dejavnosti, kot tudi po njenih prizadevanjih ustvari, ne organizacijsko, temveč vsebinsko skupnost prebivalcev, je bila več let med najboljšimi krajevnimi skupnostmi mestnih naselij.

Take sodeve je lahko dosegla tudi zaradi dobre organiziranosti. Vsega njenega dela seveda niso zmogli člani sveta in komisij. Zato je imela krajevna skupnost zaposlenega tajnika. Kdor se je nekoliko poglubil v delo skupnosti, je videl, da je za tako obširno delovanje nujno potrebna tudi kontinuirana organizacijska povezanost. Ze nekajkrat pa so v Izoli načenjali vprašanje, ali ne bi bilo mogoče vsega tega dela opraviti brez stalno zaposlenega tajnika. Pri tem so kazali na sosednje občine, češ, v Kopru in Piranu krajevni skupnosti nimata nikogar, ki bi profesionalno skrbel za administrativno organizacijsko pripravljenost gradiva, pa vendar krajevni skupnosti žive.

Svet za splošno upravo in notranje zadeve izolske občine je na zadnji seji obravnaval pristojnosti, naloge, delo, potrebe in obseg krajevnih skupnosti. To je vsega priznanja vredno, saj marsikje skupščine in njihova telesa le redko dajejo na dnevni red delovanje teh oblik neposredne samouprave. Dvoje stališče tega sveta pa ne kotik preseneča. Prvo stališče, ki dokazuje veliko nejasnost, kaj je prava prava krajevna skupnost, priporoča, naj preusmeri ta svoja dejavnost na tista področja, na katerih ne delujejo druge organizacije in organi. Drugo priporočilo pa izražajo v smotnost porabe sredstev, češ, da gre preveč za stroške administrativnega poslovanja.

Stvar občanov vsakega naselja ali kraja je, kako si bodo uredili svojo neposredno samoupravo. Njihova praksa je, da se odločajo za njeno, bolj ali manj organizirano delovanje. Skoda pa je, če bi se v kakem kraju, kot n.p.r. v Izoli, morala neposredna samouprava, ki je dosegla nekdo raven, omejiti na skromnejše oblike. Stališče, ki jih je v zadnjem času slišati v Izoli, napoveduje, da se bo tudi izolska krajevna skupnost kakor v Kopru in Piranu, ob takih zamislih znašla v slepi ulici in bo stopicala le v mestu. Prav v Izoli, s precejšnjo samoupravno tradicijo, pa bi bila ne formalna, temveč dejanska neposredna krajevna samouprava močno potrebna.

GUSTAV GUZEJ

IVAN SUČUR

Na Nanosu

tudi letos

velika proslava

VIPAVA, 26. jun. — Krajevna organizacija ZZZ NOV v Vipavi bo ob 4. juliju, dnevu borov, priredila tradicionalno osrednjo proslavo na Nanosu, na kraju, kjer je bila 18. aprila pred 27. leti prva bitka med primorskimi partizani in italijanskimi fašisti. Na slovesnosti bo gostil eden od prvih komandantov primorskih partizanov in udeleženec slavne bitke Martin Grauf-Budni.

V kulturnem programu bodo sodelovali ajdovski moški pevski zbor »Srečko Kosovel«, recitatorji vipavske garnizije in učenci vipavske osnovne šole. Priložnostni recital, ki ga bodo izvajali, je pripravil Rudi Rebek iz Ajdovščine. Udeležencem slovesnosti bodo pričarali ozračje nanoške bitke z glasbenimi efekti in s posebnim njez topovskega streljanja. Menijo, da se bo slovesnost na Nanosu udeležilo več tisoč prebivalcev Vipavske doline in okolice. Če bo slabo vreme, bo slovesnost dvajseti junija. I. SUČUR

Ob industriji bo potreben še turizem

Cerkljska občina je po izvozu na prebivalca prva v Sloveniji

Občinska konferenca Zveze komunistov v Cerklji je te dni razpravljala o družbeno-ekonomskih razmerah v občini in sprejela smernice za nadaljnji razvoj. Celotni dohodek je zadnji dve leti poprej narasla za 18 odstotkov, lani celo za 27. Lanski narodni dohodek na prebivalca je bil 7.650 dinarjev, povprečni osebni dohodek pa se je povečal na 919 dinarjev. Cerkljska občina je po izvozu na prebivalca prva v Sloveniji. Hitrejši razvoj zavirajo nerazvita področja, posebno območje Vidovske in Bloške planote. Presežno delovno silo iz teh krajev naj bi zaposlovali v centrih, vzporedno pa razvijali kmetijstvo, povezano z domačo obrtjo in turizmom. Usmeritev v turistično in dopolnilne dejavnosti je nujna, ker industrija ne bo bistveno pomnožila zaposlenih. S pomočjo domačega in tujega kapitala bi turizem kaj hitro postavili na noge. Dotaknili so se tudi občinske komunale, ki se zaradi izredno razpršene naselitve (na področju 48.254 hektarov živi v 122 naseljih 14.380 ljudi) otepa s hudimi ovirami. Govorili so tudi o novih oblikah in vsebini samoupravljanja v podjetjih in o političnih problemih v gozdarskih in kmetijskih organizacijah, kjer samoupravljanje še niso določili pravega mesta. V republiško konferenco Zveze komunistov Slovenije so izvolili Toneta Gornika. F. S.

Nov hotel v Luciji

pri Portorožu

PORTOROŽ, 26. jun. — Slovenska otvoritev novega hotela Marita bo v torek, 1. julija. Novi hotel, ki spada h gostinskemu podjetju Metropol v Luciji, ima 68 sob s 136 ležali, s čimer je Metropol dvignil svoje skupne posteljne kapacitete na 556. Novi hotel Marita je že v celoti rezerviran za celo letošnje sezono. Z. S.

Preprečili roparski načrt

Kriminalisti prijeli Marjana Jakolina in Staneta Kodriča, osumljena velike kraje streliva

LJUBLJANA, 26. jun. Mrak se je že močno spustil nad ljubljansko strelišče, kjer ima trgovsko podjetje Slovenija—sport svoje skladišče. Kot dve senci sta se do stavbe priplazili dve osebi. Vdrti sta v skladišče in iz njega odnesli naboje in razstrelivo. Kasneje so sodelavci ljubljanske uprave javne varnosti v neznanih vlomilcih prepoznali 22-letnega Marjana Jakolina in 21-letnega Staneta Kodriča iz Ljubljane. Mlada fanta sta kovala načrte, ki bi jima prinesli denarja. Nameravala sta »prestopiti« prago celjske in mariborske zlatarne. Vendar, ko sta se pripravljala za to akcijo, sta ugotovila, da brez orožja ne moreta storiti ničesar. Lahko bi se jima kdo postavil v bran? Imela sta eno samo samceto pištolo, a brez streliva. Zato ga je bilo potrebno ne kje dobiti. Odločila sta se in v noči 27. maja letos so že počila težka vrata skladišča streliva Slovenija—sport. Za vlom v te prostore jima je prišlo na misel, ko sta pred tem gledala strelski troboj na ljubljanskem strelišču. Sprva sta poskušala priti skozi samotno streho. Toda pristop v notranost od tod je bil nemogoč. Zato je Jakolin z železnim predmetom »odprl« vrata. Onemel je nad množico streliva in razstreliva. Pištolo in puške pa je iskal zaman — ni jih bilo. Vzela sta samo zaboj z na-

boji in razstrelivo kamniti. Ker ga je bilo toliko, sta ga del razmetala po Golovcu, kakor tudi kamniti. Z ostalim sta zginila v noč. To pot jima je uspelo, vendar ljubljanski kriminalisti po prijavi vzloma niso čakali, temveč so takoj začeli iskati nepridmarja. Marjana Jakolina so prijeli 19. junija, Staneta Kodriča pa pet dni kasneje. Osumljena sta vidi že priznala. Sedaj sta v priporu. Del munice sta skrila v Celju in Mariboru, kjer naj bi vzloma v zlatarni, del pa jo je Kodrič skrival v Ljubljani. Ne samo v zlatarno, tu di kak poštni vagon sta imela v načrtu, da bi ga oropala, vendar kot sta dejala, zato se nista izdela podrobnega načrta. Munice sta oropali približno 1.300 pištolskih nabojev in 107 komadov lovskih municije s šibrami, ostali del pa so dobili v Ljubljani. Skoda v skladišču pa je mnogo večja. Vso municijo je uničil dež, ki je prišel skozi razpoke samotne strehe. Tako vso škodo cenijo na 13.000 dinarjev.

Uslužbenec ljubljanske javne uprave je tako uspelo ujeti vlomilca. Imela sta orožje, zato bi lahko prišlo tudi do žrtev. Zadnjo besedo bodo izrekli sodniki. VASO GASAR

Žirovcem bo krojila usodo Škofia Loka

V sredo so škofjelški občinski odborniki poslušali poročilo o poteku referendumu, s katerim so se Žirovcem odločili, da jim bo odselek krojila usodo in rezala kruh škofjelška občina. Odločitev mora s posebnim odlokom potrditi še republiška skupščina. Formalno-pravno se bodo odborniki preselili v nove klopi z novim ležanjem, zaradi manj bolečega postopka pa se bodo kudrovskih vprašanj, ki so nastala s priključitvijo, kakor tudi prenosa upravnih zadev, lotili že jeseni.

A. I.

TOLMINSKE RAVNE

Cesto bodo odprli za promet

V nedeljo bo za prebivalce gorske vasice Tolminske Rave velik praznik. Uradno bodo odprli za promet stiri in pol kilometrov dolgo cesto, ki bo povezovala vas s središčem. Pri gradnji ceste so domačini zelo veliki pomagali. Nadvse se je izkazala tudi mladina, na pomoč pa so jim prišle delovne organizacije tolminske občine, sosednje krajevne skupnosti, pa tudi člani raznih drugih organizacij s prostovoljnimi deli. Del materialne podpore je prispevala občinska skupščina Tolmin iz sklada za skupne družbene potrebe. Zaslonno so sestvo v Tolminske Rave odprli že ob letošnjem občinskem prazniku 25. maja. V nedeljo pa bo v vasi veselica, izkupišč se s srečovanjem pa bodo namenili za nepravne stroške. S. J.

KOPER

Seminar za prosvetne delavce

KOPER, 26. junija — Delavci univerza Koper je v sodelovanju z obalnim sindikatnim svetom in zavodom za prosvetno pedagoško službo Koper danes dopoldne organiziral seminar za prosvetne delavce, ki poučujejo na osnovnih šolah v koprski občini. Udeleženci so poslušali predavanje o perspektivnem programu dolgoročnega razvoja obale in o mladinskem prestopništvu ter naloge šole v tej zvezi. S. M.

AVTOBUS

se je prevrnil

MURSKA SOBOTA, 26. jun. — Včeraj ob 16.30 se je med vasi Petrovci in Krizivci v Prekmurju pripetila huda prometna nesreča, ko sta trčila voznik Štefan Karba iz Hodoča, ki je vozil avto, in avtomobil Marka Trubare. Domnevajo, da mopedist zaradi dežja ni videl avtomobila. Druga nesreča se je primela v središču mesta, ko se je motorist Anton Horvat z dvema sopotnikoma zaletel v parkirano prikolico tovarnjaka. Najhujeje poškodbe je dobil sopotnik Ivan Viker, ki je še vedno v šok sobi, a tudi voznika in drugega sopotnika so zadržali na zdravljenju v bolnišnici.

OGLAŠUJE V DELU

SEST OTROK ODRAŠČA V BUNKERJU

— Pred nenavadno planinsko gostino »Enik Anica« v Lednahu, pod 1006 metrov visoko Sivko, se ustavlja veliko motoriziranih turistov. Domačini jo imenujejo kaverna, ker je urejena v nekdanjem italijanskem bunkerju iz druge svetovne vojne. V njem si je uredila gostilničarka tudi stanovanje. Poročena je z idrijskim rudarjem, v zakonu pa se jima je rodilo šest otrok, od katerih ima najstarejša hčerka Dorica 17 let, najmlajši sin Sergej pa tri leta. Četudi rastejo med betonskimi stenami, so vsi zdravi. Najmlajša člana družine (na sliki) sta se zvedavo postavila pred fotografski aparat. Foto: Just Perat

Nekoč znanci bi bili radi zdaj neznanci

Zapleti v zvezi z ubojem Stevana Markovića se počasi razpletajo

VERSAILLES, 26. jun. (AFP). Skoraž deset ur je včeraj trajalo soodenje Miše Miloševića. Slovenca z Aleksandrom Markovićem, bratom ubitega Stevana Markovića, Zorko Milošević in šestimi Jugoslavlani, prijatelji ubitega. Truplo Stevana Markovića so našli 1. oktobra lani v pariškem predmestju. Sodnik Patard je po tem soodenju izjavil, da razen nekaterih nepomembnih podrobnosti včerajšnje soodenje ni prineslo nič novega. Aleksander Marković in njegov odvjetnik Raymond Dumas pa nasprotno menita, da je bil Miša Milošević prisiljen preudeti prejšnjo izjavo, s katero je skoraj prepričal policijo, da no Stevanovi smrti ničesar ne vea. Trdil je, da je imel le pa redko stike z njim.

Kakor trditla Marković in njegov odvjetnik, pa je Miša Milošević včeraj na soodenju priznal, da je bil v lanskem septembru redno po telefonu povezan z ubitim, da so ga 21. septembra vabili, naj sodeluje v »velikem podjetju«, in da je vedel, da je imel Stevan na dan umora domenek z nekim znanim človekom.

Vsa družina v bolnišnici

V hudi nesreči pri Zidanem mostu umrl na kraju nesreče sin S. Borko

CELJE, 26. jun. Včeraj ob 13. uri se je v naselju Veliko Sirje pri Zidanem mostu zgodila hujša prometna nesreča, v kateri je zaradi hudih poškodb umrl otrok Franc Borko, 16, iz Celja. Do nesreče je prišlo, ko je v smeri proti Celju peljal z osebnim avtomobilom VW Franc Borko iz Celja. Ko je pripeljal do naselja Veliko Sirje, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na desni rob ceste, po katerem je peljal 150 metrov. Nato se je prevrnil po visokem obzidju Savinje, treščil ob drevo in obstal v Savinji. Na kraju nesreče je takoj umrl njegov sin Franc, poškodovan pa so bili voznik, njegova žena Katarina ter sinova Marjan in Mirko. Vse so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so vozniku odvezli kri za preiskavo stopnje alkohola v krvi. Na avtomobilu je za 15 tisoč dinarjev škoda. T. VRABL

Samomorilnica z nebotičniki so prepoznali

LJUBLJANA, 26. jun. Uprava javne varnosti je sporočila, da so ugotovili identiteto moškega, ki je včeraj skočil z ljubljanskega nebotičnika. To je bil Stanley Balich, rojen leta 1897 v Ložici v Dalmaciji, ameriški državljani iz New Yorka, ki je pripotoval v Slovenijo letos 14. junija. Bil je samski in je napravil samomor iz zdravstvenih razlogov. Uprava javne varnosti se hkrati zahvaljuje vsem občanom, ki so nam pomagali pri ugotavljanju identitete.

Rojaki izpod Snežnika

V Knežaku postavljajo spomenik Tomšiču, Vilharju in Valenčiču

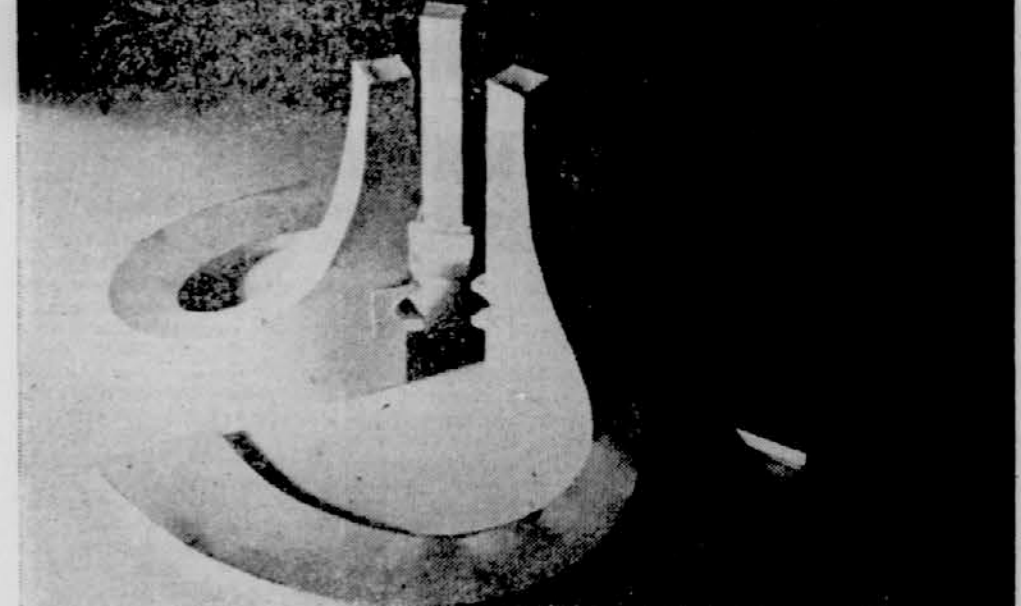
Iz Ilirske Bistrice in okolice, kakor iz mnogih drugih krajev, so se pred davnimi leti izselili rojaki, ki živijo v ZDA, v državah Latinske Amerike in drugod po svetu. Več rojakov iz Ilirske Bistrice in okolice prihaja na obisk v svoj rojstni kraj, med njimi je bil večkrat tudi Jack Tomšič, rojak iz Bač. Ko je bil v rojstnem kraju, se je seznanil z zgodovino teh ljudi med okupacijo in NOV.

Tu je tudi videl, da občina Ilirske Bistrice zbira s krajevnim samoprispevkom denar za gradnjo nove osnovne šole v Knežaku in za popravilo nekaterih drugih šol. Utrnila se mu je misel, da bi morali rojaki — izseljenci kaj prispevati, da bi se v lastnem rojstnem kraju še bolj ohranila zgodovina tega časa. Ko se je vrnil iz misel, med rojaki širiti to misel.

Rojaki v ZDA naj bi zbrali denar za spomenik Toneu Tomšiču, Miroslavu Vilharju in Alojzu Valenčiču, ki so svoj čas živeli v tem kraju. Zamisel je objavil v »Prosveti«. Ustanovil je tudi odbor za zbiranje prispevkov. Rojaki so se številno odzvali in do danes v ta namen zbrali 3.000 dolarjev.

V Ilirski Bistrici in na Pivki, kjer bo stal spomenik, so začeli uresničevati zamisel. Ustanovili so odbor, izdelali so že načrt za spomenik in določili mesto, kje naj stoji.

Po načrtu, ki ga je izdelal ing. arh. Ziva Baraga, bo spomenik sestavljen iz treh elementov, ki bodo tvorili celoto, a bo vsak zase zaključen. Elementi se bodo spirali.

MAKETA SPOMENIKA V KNEŽAKU — Rojaki — izseljenci, ki živijo v ZDA, bodo v tem kraju postavili spomenik Toneu Tomšiču, Miroslavu Vilharju in Alojzu Valenčiču. Spomenik bo stal pri novi šoli.

MARKET

LJUBLJANA
Cigaletova, Titova 25,
Vojkova, Savsko naselje,
Celovška (pri Remizi),
Hubadova

NOVOST
za ženske
in moške

GOSPODINJE

Globoko hlajena jedila »MIRELITE«
— uvoz

- mesna jedila
- omake
- sadne kreme
- kostanjev pire in druga

Zavitek vsebuje 2 obilna obroka

ENOSTAVNA PRIPRAVA - ODLIČNA KAKOVOST

Na voljo so tudi navodila o uporabi

NIZKE CENE

ODLIČNA KVALITETA

V nekaj vrstah

NOVO MESTO
Šoferski izpiti bodo — Govorice, da kandidati za voznike motornih vozil v bodoče ne bodo mogli več opravljati izpitov, ker mesto nima križišča s semaforji, so odveč. Zagotovljeno je, da bo mesto še letos dobilo semaforstvo ureduveto na križišču pred industrijo obutve in bencinsko postajo Petrola.

Preimenovanje Šole — Dosedanje Poklono kovinarsko in avtomobilsko šolo so v skladu z občinsko skupščino preimenovali v Šolski center za kovinarsko stroko. Razen predstavnikov občinskega sveta za prosveto in kulturo ter dijaškega doma Majde Silc bosta pri upravljanju centra sodelovali tudi Industrija motornih vozil in Kovinar.

GABRIJE
Imenovanje ulic se letos — Do konca leta naj bi uredili imenovanje ulic in oštevilčenje novih hiš. Predlogov stanovalcev iz 1967, nekaj je bilo tudi neprimernih, posebno za ulice v novih stanovanjskih soseskah, namreč svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve ni sprejel.

Neverjetno toda resnično — Skupni znesek za komunalno je v letošnjem proračunu manjši kot je bil v letu 1964, čeprav so potrebe mesta zaradi razširitve in višjih cen znatno večje. Za vzdrževanje mesta so namenili 605.000 dinarjev, od tega so pozimi že porabili 117.500 din. Ostalo je nekaj nad 487.000 dinarjev pogodbeni znesek za komunalno vzdrževanje mesta pa predvideva skoraj 600.000 dinarjev.

Krajinski samoprispevek — Vaščani Gabrije na Gorjancih so se odločili za samoprispevek. Plačevali ga bodo 4 leta, denar pa porabili za ureditve komunalne, kulturno-prosvetne ter socialne dejavnosti po načrtih, ki jih je sprejela krajevna skupnost.

SEMIC
V vodi je preveč klor — Potrošniki semiškega vodovoda opazajo, da je zjutraj voda močno klorirana. Domnevajo, da gre za napako v razkuževalni napravi.

ČRNOMELJ
Premila izterjava davkov — Davčna uprava je ugotovila, da je iz leta 1968 ostalo še precej dolžnikov. Kmetje dolgujejo 596.750 dinarjev, obrtniki so dolžni 60.000 dinarjev in ljudje s samostojnimi poklici 187.200 dinarjev. Občinska skupščina je sklenila lanske zaostanke izterjati.

Vse stranske ceste so slabe — Avtomobilisti, ki zavije z belokranjske magistrale, povsod naleti na slab makadam. Ceste so močno obremenjene, denarja za vzdrževanje pa ni. Letos so za vzdrževanje cest IV. reda v črnomeljki občini namenili samo 150.000 dinarjev.

METLIKA
Gasilski dom je zgrajen — Gasilski dom je pod streho. V šoli so ga zgradili s samoprispevkom občanov in s pomočjo delovnih organizacij. Te dni urejajo še okoliščne stave, da bo do srede avgusta, ko Metličani proslavljajo 100-letnico gasilstva, že zraslo nekaj trave in rož.

GROSUPLE
Jurčičeva nagrada — Odbojnica Hilda Lučevnik je predlagala občinski skupščini, naj bi v občini uvedli posebno priznanje zaslužnim kulturno-prosvetnim delavcem. Priznanje naj bi se imenovalo Jurčičeva nagrada.

Novo sodno poslopje — Tu gradijo novo sodno poslopje. Občinsko sodišče bo verjetno lahko pričelo z rednim delom v novih prostorih že konec leta.

RIBNICA
Zanimiva bejnska seja — Občinska skupščina bo v soboto imela seja, na kateri bo med drugim odločala o ustanovitvi posebne šole.

Tečaj za vodilne pri Inles — Delavska univerza »Boris Kidrič« iz Ljubljane je na prošnjo Inles Ribnica priredila petdnevni seminar za vodilne delavce podjetja Inles. Seminarji se bodo z obnovami sklepanja pogodb v gospodarstvu.

Še boljša spričevala

Za kočevskimi šolarji je uspešno šolsko leto

KOČEVJE, 26. jun. Včeraj so dobili učenci kočevske osemletke spričevala. Razrede je izdelalo 84,35 odstotka učencev ali nad 2 odstotka več kot lani.

Kočevsko osemletko je v minulem šolskem letu obiskovalo 1654 učencev. Izmed teh trije niso bili ocenjeni. 296 je bilo odličnjakov, 367 prav dobrih, 529 dobrih, 166 zadostnih; 43 učencev 2. do 4. razreda bo napredovalo z eno nezadostno oceno, 147 učencev od 5. do 8. razreda ima popravne izpite, 109 jih pa ni izdelalo.

Odličniki so dobili tudi posebne pisemne pohvale. Popravni izpiti bodo 29. in 30. avgusta. Računajo, da jih bo uspešno opravilo nad polovico učencev izmed 147, kolikor jih ima popravni izpit.

Učni uspehi učencev kočevske osemletke se iz leta v leto izboljšujejo povprečno za okoli 2,5 odstotka. Direktorica šole Tinka Korošček meni, da so boljši učni uspehi posledica boljše kadrovske sestave učnega osebja, uvedene dodatne pomoči za učence, ki se slabše uče, dobrih stikov učnega osebja s starši učencev in tudi novih šolskih prostorov.

Vendar pa z doseženimi uspehi še niso zadovoljni. Šole, ki imajo uvedeno podaljšano ali celodnevno bivanje učencev v šoli, dosegajo še boljše uspehe. Jeseni, z novim šolskim letom bodo tudi na kočevski osemletki prvič uvedli podaljšano bivanje učencev v šoli, se pravi, da bodo nudili pomoč učencem, ki jim gre učenje bolj slabo. Zai pa bodo zaradi pomanjkanja denarja lahko odprli le en oddelček. Za 30 učencev, čeprav je učencev, ki bi najraje rabili tako pomoč pri učenju 300 (ti imajo ob zaključku šolskega leta slabe ocene), se pravi, da jih je za deset oddelkov.

Zaradi pomanjkanja denarja pa si vodstvo šole sploh ne upa pomisliti na uvedbo celodnevnega varstva učencev, se pravi, da bi bili otroci v šoli od jutra do večera (prok učence, hrana, razvedrilo), kar pa imajo urede šole v občinah, kjer ni takih težav z denarjem. Učenci takih šol zato tudi lahko dosegajo boljše učne uspehe. Vendar pa

VINICA Z ZUPANČICEVO ROJSTNO HIŠO — Odkar je zgrajena asfaltna cesta, je Vinica zelo obiskan turistični kraj. Okoli 7000 gostov pa pričakujejo na Vinici 28. in 29. junija, ko bo na kampu ob Kolpi srečanje dolenjskih izselencev.

Veselo „Dolenjsko poletje“

V zdravilišču Šmarješke Toplice nastop solistov ljubljanske Opere — V Šentjerneju pa bodo konjske dirke

NOVO MESTO, 26. jun. Pisan in razgiban je spored letošnjih prireditev, ki jih pripravljajo turistična društva v občini skupaj z Zavodom za kulturno dejavnost in njegovo poslovalnico za kulturne prireditve v Novem mestu.

Na Otočcu, pri Miklavžu, vrh Gorjancev, v Dolenjskih Toplicah, v Novem mestu, Šmarjeških Toplicah in v Šentjerneju bo do prvih septembrskih dni vrsta kulturnih, športnih in različnih zabavnih prireditev, pri katerih bo sodelovalo 12 društev, zavodov in gostinskih ter drugih delovnih organizacij.

S komornim koncertom, posvečenim spominu skladatelja Marjana Kozine, so prejeli

Sonja Hočevar, Marjet Ostas, Ladko Korošček in Rajko Koritnik ter pianistka Zdenka Lukec.

Zanimive konjske dirke v Šentjerneju bodo v nedeljo popoldne ob 14. uri, medtem ko bo 5. julija zvečer nastopil v gradu Otočec na Krki pevski zbor Zvon in folklorna skupina iz holandskega Heerlena. 12. julija bomo na dvorišču gradu Otočec slišali Donizettijev komično opero »Don Pasquale«, teden dni kasneje pa bodo člani SNG iz Celja gostovali z »Desetim bratoma« na dvorišču Grm v Novem mestu. Spored obeta nato revijo modernih in standardnih plesov ter balet, kresno nč »Janeza Trdine med dolenjskimi ogledarji« na vrhu Gorjancev, več komornih koncertov, pomenke konjske dirke 24. avgusta v Šentjerneju, pa vrsto razstav v Dolenjski galeriji, Dolenjskem muzeju in študijski knjižnici »Mirana Jarcas«. Pripravili bodo tudi več filmskih revij.

Novo mesto: na mnogobojno 140 rumenih ruti

NOVO MESTO, 26. jun. — Danes popoldne se je v Smetu začel republiški mnogoboj medvedkov in čebelic, najmlajših članov slovenske taborniške organizacije. Po žrebanju tekmovalnih ekip in slovesni otvoritvi mnogoboja v internatu Majde Silc, so mladi tekmovalci z rumenimi rutami okoli vratu, takoj začeli tekmovali v lokostrelstvu, teku čez ovire in igri med dvema ognjema.

Na mnogobojno sodeluje 145 medvedkov in čebelic z vodniki. Pravico do udeležbe na republiškem mnogoboju so si ekipe priborile na medobinskih tekmovaljih, ki so bila zadnja dva meseca po vsej Sloveniji. V petek in soboto bodo tekmovali še v orientacijskem pohodu, lovu na lisico, kurjenju ognjev, risanju in šaljivih točkah, v nedeljo pa v posebnem tekmovalju za nagrado Pionirskega lista. Te dni si bodo ogledali tudi pionirske knjižnice in kulturno-zgodovinske znamenitosti v večji mesta, obiskali bodo partizanske spomenike na Bazi 20 na Rogu in dolino gradov ter kartuzijo Pletierje pod Gorjanci. Pokrovitelj mnogoboja je novomeška tovarna zdravi Krka. M. M.

RIBNICA

Pocenili so samo hrenovke

Tudi v ribniški občini so podražili meso. Govedina tretje vrste velja 10 dinarjev, druge 11,40, prve 14, meso brez kosti pa 13 dinarjev kilogram. Tretjino prodajo po 13 in 16 dinarjev, brez kosti pa velja 22 dinarjev. Podražila se je tudi svinina. Kilogram brez kosti velja 18 dinarjev, z dodatkom kosti pa morate odšteti 16,14 ali 10 dinarjev. Za eno do dva dinarja so podražili tudi del salame, kranjske klobase, mast pa za en dinar. Pocenili so samo hrenovke. Za kilogram hrenovk morate odšteti 16 dinarjev, to je dinar manj kot prej.

Dve podjetji iz enega

Na seji za družbeni nadzor pri občinski skupščini Ribnica so predlagali, da se od stanovanjskega komunalnega podjetja odcepi enota Komunalna. Odcepitev, oziroma ustanovitev nove delovne organizacije, ki bo začela poslovati s prvim julijem, je kolektiv že odobril. Šlo je torej samo za formalno potrditev, oziroma ustanovitev.

Razpravljali so tudi o predlogu, po katerem bi se od stanovanjskega podjetja odcepila tudi enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in poslovnimi prostori. Vendar so se zedinili, da naj do prvega januarja ostane po starem, kasneje pa bi stanovanjska enota dobila status samostojne enote v sklopu podjetja, torej enote, ki samostojno odloča o uporabi sredstev iz stanovanjskega dela. Podjetje so na novo uredili zato, da se v bodoče ne bi več prelivala sredstva iz ene enote v drugo.

Obdobje so razpravljali še o gradnji zasebnih stanovanj in o enakem plačevanju pri rezu lesa za zasebni in družbeni sektor.

Občanova nemoč

Kam naj se še obrnemo?

V Delu smo lanske jesen pisali o smrdeči vodi, ki prideva v kleti dveh hiš na cesti Komandanta Staneta v Črnomlju. Pisali smo, koliko je bilo na kraju »strokovnih« ogledov, koliko napisanih zapisnikov in določnih rokov za popravilo, brali tudi pojasnito in določeno stanovanjskega podjetja Črnomelj, da bo zaleda v kratkem urejena. V našem seznamu smo posredovali tudi mnenje gradbenega inšpektorja o škodi, ki jo povzroča zamakanje v obeh poslopijih in posledicah, ki bi zaradi tega lahko nastale pozimi.

Vse pa je danes ostalo nespremenjeno. Dvorišče obeh stavb je temeljito razkopano že od lanskega decembra dalje. Starejši ženski, solastnici ene od hiš, vsak dan zajemata v zbiralniku kleti smrdečo vodo in jo v vedru nosita v kanal. Koliko veder na dan? Deset, petnajst, različno. Tudi ponoči, sicer bi se lahko voda razlila po vseh kletnih prostorih. Tudi v drugi stavbi je klet razkopana in mokra.

Prisadete solastnice teh stavb so se obrnile domala na vse forume, ki so se jih spominile, naj vendar nekaj ukrepejo, da bi zadevo uredili in preprečili nadaljnje propadanje poslopij. Nič in nič! Stanovanjsko podjetje ne upošteva želja in zahtev solastnikov, pa niti rokov sanitarne inšpekcije ne! V Črnomlju vedo povedati, da je gradbeno podjetje Beograd ponudilo, da za 5.000 din uredi zadevo z jamstvom, da bo delo v redu opravljeno. Stanovanjsko podjetje na to ne pristane. »Kam naj se še sploh obrnemo, da bo kaj zaleglo,« se sprašuje prisadete!

PETER ROMANIC

GROSUPLJE

Pravdarstvo

Slovenci smo sicer miroljubni, dobrodušni ljudje, vendar nas kazi »lepota napa«, ki jo imenujemo »pravdarstvo«. Napaka, ki smo jo podedovali od naših prednikov, prevelika občutljivost za čast, dobro ime, bolec obutek za lastnino. Vse to sicer mirne in dobre sosedje kaj rado privede na sodišče...

Pravdarstvo so obravnavali mnogi naši pisatelji od Jurčica (Sosedov sin) do Finžgarja (Veriga). Najpogostejše se ljudje tožarijo za prav nesmiselne zadeve, s tem pa hočejo dokazati svoj prav, svojo moč in veljavo ali pa tudi trmo. Seveda ko lažje sodišče se enakomerno vrli dalje in neusmiljeno meje, melje ter pošira težke denarje, ki bi jih špirt stranke lahko pametneje porabile doma.

Pravdarstvo razjeda mnoge vaše skupnosti. Občutijo ga tudi v grosupljski občini. Problem je star, kot rečeno — podedovan od občutljivih prednikov. Grosupljskemu sodišču sicer uspe med postopkom poravnati okrog 60 odstotkov sporov, vseh žarišč napetosti pa seveda ne morejo pogasiti z obravnavami.

Tožarjenje zaradi tožarjenja ima vedno škodljivo posledico, saj pravičanje izrpa v ekonomsko moč družin, vaška skupnost pa se razdeli ali opredeli za eno ali drugo stran, nasprotja se še poglabljajo, skrb za skupne interese v vasi slabi, pogosto pa se napetost sprosti tudi v fizičnih spopadih, nemalokrat tudi med posvsem nepriljubljenimi občani, ki so se opredelili za tožeče sosed!

Kako zavreti in zaustaviti drveči vzor pravdarstva? Vsekakor je nujna večja angažiranost družbeno političnih organizacij, krajevnih skupnosti in njenih organov in pa — seveda — zavest ljudi, kako nesmiselno je tožarjenje.

Ob pomoči navedenih bi bili tudi poravnalni poskusi sodišča lahko veliko uspešnejši. Vloga krajevnih skupnosti je namreč lahko tredo pomembna pri urejanju sporov in iskanju mirne rešitve, obsoja pa na nevarnost, da se nasprotja še poglabijo, kadar skupna krajevna skupnost nastopi kot oblastni organ.

Potreben je premislek in trezen razum.

FRANC GRIVEC

Preprečili roparski načrt

Kriminalisti prijeli Marjana Jakolina in Staneta Kodriča, osumljena velike kraje streliva

LJUBLJANA, 26. jun. Mrak se je že močno spustil nad ljubljansko strelišče, kjer ima trgovsko podjetje Slovenija—Sport svoje skladišče. Kot dve senci sta se do stavbe priplazili dve osebi. Vdrli sta v skladišče in iz njega odnesli nabojne in razstrelivo. Kasneje so sodelavci ljubljanske uprave javne varnosti v neznašli vlomilcih prepoznali 22-letnega Marjana Jakolina in 21-letnega Staneta Kodriča iz Ljubljane.

Mlada fanta sta kovala načrte, ki bi jima prinesli denarja. Nameravala sta »prestopiti« prago celjske in mariborske zlatarne. Vendar, ko sta se pripravljala za to akcijo, sta ugotovila, da brez orožja ne moreta storiti ničesar. Lahko bi se jima kdo postavil v bran?

Imela sta eno samo samcatno pištolo, a brez streliva. Zato pa je bilo potrebno neke dobiti. Odločila sta se in v noči 27. maja letos so se počila težka vrata skladišča streliva Slovenija—Sport. Za vplom v te prostore jima je prišlo na misel, ko sta pred tem gledala strelski troboj na ljubljanskem strelišču.

Sperva sta poskušala priti skozi samotno streho. Toda pristop v notranjost od tod je bil nemogoč. Zato je Jakolin z železnim predmetom »odprla« vrata. Onemel je nad množico streliva in razstreliva. Pištolo in puške pa je iskal zaman — ni jih bilo. Vzela sta samo zabojo z naboji in razstrelivo kamniti. Ker ga je bilo toliko, sta ga del razmetala po Golovcu, kamor tudi kamniti. Z ostalim streljem v noč. To pot jima je uspelo, vendar ljubljanski kriminalisti po prijavi vloga niso čakali, temveč so takoj začeli iskati nepridiprava.

Marjana Jakolina so prijeli 19. junija, Staneta Kodriča pa pet dni kasneje. Osumljena sta vlog že priznala. Sedaj sta v priporu.

Del municije sta skrila v Celju in Mariboru, kjer naj bi vlomila v zlatarno, del pa je Kodrič skrnil v Ljubljani. Ne samo v zlatarno, tu

Dve hudi nesreči v Koprivnici

KOPRIVNICA, 26. jun. (Tanjung) — Na Bjelovarski cesti iz mesta proti Virovitici se je smrtno ponesrečil zidar Stjepan Vandija, ki se je z mopedom zaletel v avtomobil Marka Trubarca. Domnevajo, da mopedist zaradi dežja ni videl avtomobila. Druga nesreča se je primela v središču mesta, ko se je motorist Anton Horvat z dvema sopotnikoma zaletel v parkirano priklopo tovornjaka. Najhujeje poškodbe je dobil sopotnik Ivan Viker, ki je še vedno v šok sobi, a tudi voznika in drugega

Vozil je brez luči

CELJE, 26. jun. — V sredo zvečer je prišlo v križišču Kersnikove in Oblakove ceste v Celju do hujše prometne nesreče. Voznik osebnega avtomobila Stanko Jager je pripeljal po Oblakovi ulici, pred križiščem se je ustavil in prepračil, če je cesta prosta.

Ko je bil že sredi ceste, je po Kersnikovi ulici iz smeri Dolgega polja pripeljal motorist Bečir Memić, ki je po izjavi priča vozil brez luči. Na prehodu za pešce v Oblakovi ulici nastala bolnišnica je prišlo do trčenja, kjer je motorista vrglo preko avtomobila. Nato se je še dvakrat prevrnil z motorjem, udaril je glavo ob rob pločnika, kjer je obležal v nezvesti.

Voznik Jager je takoj pokrbel, da so Memića prepravili v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je v kritičnem stanju.

T. V.

Vsa družina v bolnišnici

V hudi nesreči pri Zidanem mostu umrl sin S. Borko

CELJE, 26. jun. Včeraj ob 18. uri se je v naselju Veliko Sirje pri Zidanem mostu zgodila hujša prometna nesreča, v kateri je zaradi hudih poškodb umrl otrok Franc Borko, 16, iz Celja.

Do nesreče je prišlo, ko je v smeri proti Celju peljal z osebnim avtomobilom VW Franc Borko iz Celja. Ko je pripeljal do naselja Veliko Sirje, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na desni rob ceste, po katerem je peljal 150 metrov. Nato se je prevrnil po visokem obrzju Savinje, tresel ob drevo in obstal v Savinji.

Na kraju nesreče je takoj umrl njegov sin Franc, poškodovan pa so bili voznik, njegova žena Katarina ter sinova Marjan in Mirko. Vse so prepravili v celjsko bolnišnico, kjer so vozniku odvezli kri za preiskavo stopnje alkohola v krvi. Na avtomobilu je za 15 tisoč dinarjev škoda. T. VRABL

Alkohol je glavni krivec

V Grosupljem v ospredju prometni prekrški

Javno tožilstvo je lani dobilo z območja občine Grosuplje 181 ovadb zoper polnoletne znane storilce in pet ovadb zoper neznane storilce. Pri občinskem sodišču pa so obtožili lani 105 oseb za 120 kaznivih dejanj.

Največ kaznivih dejanj — skoraj tretjina — odpade na ogrožanje javnega prometa. Vzrok za to je, da je skozi občno speljana avtomobilska cesta, na kateri se je zgodilo 13 prometnih nesreč. Od 31 nesreč na cesti so jih 11 povzročili vinjeni vozniki, do drugih pa je prišlo zaradi neupoštevanja prednosti in nepravilnega prehitvevanja.

Zaradi povzročenja telesnih poškodb (24 dejanj) je bilo lani obsojenih 27 storilcev. Kar devet dejanj je bilo storjenih v gostinskih lokalih, zanimivo pa je, da pretežno niso mladi, pač pa dozorli ljudje, saj so bili le štirje stari pdo 25 let. Najpogostejše pretepači v pretepu uporabljajo nož, stol in pepelnik.

Tatvin je bilo 20, storilcev pa 21. Največ — devet — je bilo obtoženih delavcev, štirje so bili kvalificirani delavci, drugi tatovi pa so iz drugih poklicev. Za tatvino je bila obtožena le v enem primeru ženska, sicer pa je moški, ki so, razen treh, vsi starejši od 25 let. Kradih so le denar, seno, orodje, kure, seme in podobno. Zaradi tatvine sta bila obtožena le dva Cigani.

Pogosto se pojavlja alkohol, kot vzrok najrazličnejšim prestopkom, ne le prometnim. Tri osebe so bile obtožene zaradi kaznivega dejanja zanemarjanja in grdega ravnanja z mladoletniki, vsi trije pa so to storili zaradi kroničnega alkoholizma. Posebno vprašanje je tudi, če družina kaj doseže z obsojenimi ljudmi, ki grodo ravna jo z mladoletniki. Socialna delavka pri skupščini občine Grosuplje v svojem poročilu trdi prav nasprotno; obtoženi in obsojeni so potem do mladoletnikov še bolj surovi. Pogosto so to celo starši ali zakonci.

F. G.

Nekoč znanci

bi bili radi

zdej neznanci

Zapleti v zvezi z ubojem Stevana Markovića se počasi razpletajo

VERSAILLES, 26. jun. (AFP). Skoraj deset ur je bilo obtoženih delavcev, štirje so bili kvalificirani delavci, drugi tatovi pa so iz drugih poklicev. Za tatvino je bila obtožena le v enem primeru ženska, sicer pa je moški, ki so, razen treh, vsi starejši od 25 let. Kradih so le denar, seno, orodje, kure, seme in podobno. Zaradi tatvine sta bila obtožena le dva Cigani.

Pogosto se pojavlja alkohol, kot vzrok najrazličnejšim prestopkom, ne le prometnim. Tri osebe so bile obtožene zaradi kaznivega

Samomorilca z nebotičnika so prepoznali

LJUBLJANA, 26. jun. Uprava javne varnosti je sporočila, da so ugotovili identiteto moškega, ki je včeraj skočil z ljubljanskega nebotičnika. To je bil Stanley Balich, rojen leta 1897 v Ložici v Dalmaciji, ameriški državljani iz New Yorka, ki je pripotoval v Slovenijo letos 14. junija. Bil je samaki in je napravil samomor iz zdravstvenih razlogov. Uprava javne varnosti se hkrati zahvaljuje vsem občanom, ki so nam pomagali pri ugotavljanju identitete.

SODOBNO EKSPRESNO GOSTIŠČE ureja novomeški hotel »Metropole« v podaljšku svoje kavarne na avtobusni postaji na Novem trgu že od začetka letošnjega leta. Lokal, v katerem bodo postregli s turško kavo, hladnimi in toplimi pijačami ter z jedili, bo predvidoma urejen še v tej sezoni. Hkrati bo to ena najpomembnejših gostinskih in turističnih pridobitev zadnjih let v Novem mestu. Foto: Ivan Zoran

MARKET

LJUBLJANA
Cigaletova, Titova 25,
Vojkova, Savsko naselje,
Celovška (pri Remizi),
Hubadova

NOVOST
za ženske
in moške

GOSPODINJE

Globoko hlajena jedila »MIRELITE«

— UVOZ

- mesna jedila
- omake
- sadne kreme

Zavitek vsebuje 2 obilna obroka

ENOSTAVNA PRIPRAVA — ODLIČNA KAKOVOST

Na voljo so tudi navodila o uporabi

NIZKE
CENE

ODLIČNA
KVALITETA

Ukrepi za boljšo preskrbo z mesom (3. stran) — Četverke dražje kot štirje otroci (7. stran)

Tepavac na obisku v Švici

Včeraj je prispel v Zürich — Danes se začne uradni pogovori

BERN, 26. jun. (Tanjug, UPI) — Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac je danes prispel v Beograd na tridnevni uradni obisk v Švico. Jutri se bodo začeli uradni razgovori med njim in članom zveznega sveta švicarske konfederacije ter šefom političnega departmaja Willyjem Spühlerjem.

MIRKO TEPAVAC

Z Mirkom Tepavcem sta odšla na obisk v Švico pomočnik državnega sekretarja Mitja Vošnjak in načelnik politične uprave za zahodno Evropo v DSZZ Nikola Mandić. Med obiskom bodo naši predstavniki razpravljali s švicarskimi o političnih vprašanjih.

Tepavac se je danes sestal z zastopniki jugoslovanskih državljanih, ki delajo v Švici, ogledal pa si je tudi nekaj znamenitosti.

Med političnimi razgovori bodo obdelali predvsem akcije, ki bi prispevale k evropski varnosti in sodelovanju. Nekaj časa bodo prajkone posvetili tudi gospodarski menjava, ki dosega letno vrednost 70 milijonov dolarjev.

Gabriel Stupica novi rektor ALU

LJUBLJANA, 26. junija. — Akademski svet Akademije za likovno umetnost v Ljubljani je na današnji seji izvolil za novega rektorja Gabriela Stupica, za prorektorja pa Franceta Miheliča.

Thieu „odpira“ v levo

Dvomisljiva ponudba »komunistom« — Boji za oporišče Ben

SAIGON, 26. jun. (Reuters). Saigonska policija je sporočila, da je odkrila in preprečila nameravani atentat na predsednika Thieuja in premiera Huanga. Odkrila je tudi načrt za diverzije, ki bi jih morale enote FNO izvesti iz tois v Saigonu.

Thieu je ponovno potrdil, da se je pripravljen pogovarjati s komunisti o volitvah v Južnem Vietnamu. Izjava sovpada z današnjimi razgovori v Parizu; v saigonskem tisku so ji dali velik poudarek.

Na današnji 23. seji na avnenij Kleber je bil prisoten tudi šef ameriške delegacije Lodge, ki se je včeraj vrnil iz Washingtona; rekel je, da so razgovori o miru v Vietnamu najvažnejši problemi za ZDA. Šef delegacije FNO in zunanja ministrica začasne južnovietnamske vlade Thi Binh pa je izjavila, da »Nixonove pobude v zvezi z Vietnamom niso odprle poti k miru. ZDA je obtožila za eskalacijo: Američani so minulo soboto opravili več kot 5.000 poletov.

Bitka za oporišče ameriških specialnih enot Ben Het se nadaljuje; 2.000 borcev FNO ga oblaže že 50 dni.

IBT
INVESTICIJSKI
BIROJI
TRBOVLJE
tel. 80 402
ENGINEERING

Kako je s sklepi o bilanci federacije

Seji republiškega in gospodarskega zbora — Stališče IS do predlogov ZIS o kritju primanjkljajev federacije

LJUBLJANA, 26. jun. Sklepi zvezne skupščine ob lanskim razpravi o bilanci federacije so povsem jasni in jih je treba kot politični dogovor uresničevati, je dejal član izvršnega sveta Jožko Strukelj v odgovoru na vprašanje poslanca Ivana Krefta na današnji seji republiškega zbora, v katerem je razložil stališče republiškega izvršnega sveta do ponovnega dfeicita v bilanci federacije.

Poslanec je namreč vprašal, ali je prejšnji ZIS, ki je odgovoren za tak položaj, konsultiral slovenski IS o tem, kako pokriti primanjkljaj in kakšno stališče je zavzel slovenski izvršni svet.

Primanjkljaj v bilanci federacije znaša za leto 1968 77 milijonov dinarjev, za leto 1969 pa 972 milijonov primanjkljaja, skupaj 1049 milijonov dinarjev. Manjši pristi sredstev od predvidenega povzroča pri izpolnjevanju obveznosti federacije znatne težave. Zato je zvezni sekretariat za finance pripravil predloge, kako bi to vprašanje rešili.

Ti so: prvič z dodatnim angažiranjem dinarskega depozita federacije pri Narodni banki iz kreditov, odobrenih v letu 1969 s strani Italije in ZR Nemčije ter še nekaterih drugih držav v znesku 700 milijonov dinarjev; drugič, z zmanjšanjem trans za nekatere objekte, ki jih financira federacija, v znesku 200 milijonov dinarjev; tretjič, z najetjem kredita s strani federacije pri Jugoslovanski investicijski banki v znesku 150 milijonov dinarjev.

Izvršni svet Slovenije, ki je bil konsultiran o tem, se s predlogi ni strinjal. Prvič se ni strinjal zato, ker je letos v gospodarstvu jasno vidna tendenca k nestabilnosti in inflaciji ter bi dodatna sredstva odnose še poslabšala. Drugič zato, ker so bili sklepi ob lanskoletnem sprejemu bilance federacije povsem jasni ter jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Po njih je treba do leta 1970 iz realizirane priliva v celoti pokriti obveznosti federacije do tujih posojil, ki zapadejo v tem obdobju, in do sklada za financiranje razvoja manj razvitih republik in krajev. Za ostale obveznosti federacije, ki se nanašajo predvsem na financiranje investicij, pri katerih je s sredstvi udeležena federacija, in za kreditiranje izvoza opreme pa je v sklepih jasno, da jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Na njih je treba do leta 1970 iz realizirane priliva v celoti pokriti obveznosti federacije do tujih posojil, ki zapadejo v tem obdobju, in do sklada za financiranje razvoja manj razvitih republik in krajev. Za ostale obveznosti federacije, ki se nanašajo predvsem na financiranje investicij, pri katerih je s sredstvi udeležena federacija, in za kreditiranje izvoza opreme pa je v sklepih jasno, da jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Poslanec je namreč vprašal, ali je prejšnji ZIS, ki je odgovoren za tak položaj, konsultiral slovenski IS o tem, kako pokriti primanjkljaj in kakšno stališče je zavzel slovenski izvršni svet. Primanjkljaj v bilanci federacije znaša za leto 1968 77 milijonov dinarjev, za leto 1969 pa 972 milijonov primanjkljaja, skupaj 1049 milijonov dinarjev. Manjši pristi sredstev od predvidenega povzroča pri izpolnjevanju obveznosti federacije znatne težave. Zato je zvezni sekretariat za finance pripravil predloge, kako bi to vprašanje rešili.

Ti so: prvič z dodatnim angažiranjem dinarskega depozita federacije pri Narodni banki iz kreditov, odobrenih v letu 1969 s strani Italije in ZR Nemčije ter še nekaterih drugih držav v znesku 700 milijonov dinarjev; drugič, z zmanjšanjem trans za nekatere objekte, ki jih financira federacija, v znesku 200 milijonov dinarjev; tretjič, z najetjem kredita s strani federacije pri Jugoslovanski investicijski banki v znesku 150 milijonov dinarjev.

Izvršni svet Slovenije, ki je bil konsultiran o tem, se s predlogi ni strinjal. Prvič se ni strinjal zato, ker je letos v gospodarstvu jasno vidna tendenca k nestabilnosti in inflaciji ter bi dodatna sredstva odnose še poslabšala. Drugič zato, ker so bili sklepi ob lanskoletnem sprejemu bilance federacije povsem jasni ter jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Na njih je treba do leta 1970 iz realizirane priliva v celoti pokriti obveznosti federacije do tujih posojil, ki zapadejo v tem obdobju, in do sklada za financiranje razvoja manj razvitih republik in krajev. Za ostale obveznosti federacije, ki se nanašajo predvsem na financiranje investicij, pri katerih je s sredstvi udeležena federacija, in za kreditiranje izvoza opreme pa je v sklepih jasno, da jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Poslanec je namreč vprašal, ali je prejšnji ZIS, ki je odgovoren za tak položaj, konsultiral slovenski IS o tem, kako pokriti primanjkljaj in kakšno stališče je zavzel slovenski izvršni svet. Primanjkljaj v bilanci federacije znaša za leto 1968 77 milijonov dinarjev, za leto 1969 pa 972 milijonov primanjkljaja, skupaj 1049 milijonov dinarjev. Manjši pristi sredstev od predvidenega povzroča pri izpolnjevanju obveznosti federacije znatne težave. Zato je zvezni sekretariat za finance pripravil predloge, kako bi to vprašanje rešili.

Ti so: prvič z dodatnim angažiranjem dinarskega depozita federacije pri Narodni banki iz kreditov, odobrenih v letu 1969 s strani Italije in ZR Nemčije ter še nekaterih drugih držav v znesku 700 milijonov dinarjev; drugič, z zmanjšanjem trans za nekatere objekte, ki jih financira federacija, v znesku 200 milijonov dinarjev; tretjič, z najetjem kredita s strani federacije pri Jugoslovanski investicijski banki v znesku 150 milijonov dinarjev.

Izvršni svet Slovenije, ki je bil konsultiran o tem, se s predlogi ni strinjal. Prvič se ni strinjal zato, ker je letos v gospodarstvu jasno vidna tendenca k nestabilnosti in inflaciji ter bi dodatna sredstva odnose še poslabšala. Drugič zato, ker so bili sklepi ob lanskoletnem sprejemu bilance federacije povsem jasni ter jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

Na njih je treba do leta 1970 iz realizirane priliva v celoti pokriti obveznosti federacije do tujih posojil, ki zapadejo v tem obdobju, in do sklada za financiranje razvoja manj razvitih republik in krajev. Za ostale obveznosti federacije, ki se nanašajo predvsem na financiranje investicij, pri katerih je s sredstvi udeležena federacija, in za kreditiranje izvoza opreme pa je v sklepih jasno, da jih je treba kot politični dogovor dosledno uresničevati.

POCASTITEV MRTVIH, OPOZORILO ŽIVIM — Skupina ameriških kvekerjev se vsako sredo zbere pred poslopjem ameriškega Kongresa, kjer preberejo imena padlih v Vietnamu. Včeraj so med branjem razdeljevali tudi zadnjo številko revije Life, kjer so bile objavljene fotografije padlih vojakov. Telefoto: UPI

Nevezanost in hitrejši razvoj

Sporočilo o obisku sinagorskega zunanjega ministra Radžaratnama

BEograd, 26. junija (Tanjug) — V Beogradu so danes objavili sporočilo o obisku zunanjega ministra republike Singapura Sinatambija Radžaratnama. V sporočilu je rečeno med drugim, da sta državni sekretar Tepavac in zunanji minister Radžaratnama v pogovoru potrdila, da politika nevrščeneosti, ki je dandanes izredno pomemben činitelj v mednarodnih odnosih, najbolj verno izražajo težnje narodov in držav, da si zagotovijo mir, neodvisnost, hitrejši in vsestranski razvoj.

Poglabljanje prepada med razvitimi državami in državami v razvoju zbujajo vedno večjo zaskrbljenost. Ministra sta se strinjala v tem, da si je treba, še naprej prizadevati, da bi prebrodili te razlike, v prid vsej mednarodni skupnosti. Jugoslavija in Singapur bosta še nadalje tesno sodelovala na tem področju, in sicer tako v okviru OZN in skupine 77 kakor tudi v vseh drugih mednarodnih forumih.

Razložila sta drug drugemu stališča svojih vlad glede najnovejšega položaja na Srednjem vzhodu in soglasala v mnenju, da je nujno treba poiskati miroljubno rešitev, ki bi zagotovila trajen in pravičen mir v tem delu sveta, na podlagi resolucije varnostnega sveta iz leta 1967.

Z zadovoljstvom sta ugotovila, da se gledišča obeh držav ujemajo v vseh glavnih vprašanjih, ki sta jih obravnavala.

Minister Radžaratnama je povabil Mirko Tepavca na uradni obisk v Singapur. Tepavac je povabil z zadovoljstvom sprejel. Datum obiska bodo določili pozneje.

delovnega programa mestne organizacije ZKS.

Na mestni konferenci so danes izmed 38 kandidatov za konferenco ZKS Slovenije izvolili 29 članov.

Delmasov program

Francoski premier je napovedal zvestobo atlantski zvezi, prijateljstvo z ZDA, sodelovanje s SZ in graditev Evrope

PARIZ, 26. jun. (AFP). Novi francoski premier Jacques Chaban Delmas je danes objavil v parlamentu deklaracijo, v kateri je razgrnil smernice francoske politike. Značilnost mednarodnih odnosov Francije bo v »kontinuiteti in odpiranju navzven«. Franciji je do tega, da ostane svobodna in prizadevanjih za sporazumevanje, popuščanje in sodelovanje na svetu.

Ostala bo zvesta svojemu zavezništvu, posebno pa zavezništvu v atlantski zvezi. Prav tako jo bo še naprej vezalo zvesto prijateljstvo z ZDA. Na nedavnem potovanju v Washingtonu se je premier prepričal, da je mogoče imeti veliko zaupanje v prihodnost francosko-ameriških odnosov.

»S Sovjetsko zvezo kakor tudi z vzhodnimi državami bomo nadaljevali politiko sodelovanja, ki je bila v svesti svoje vloge.

O razširitvi zahodnoevropskega skupnega trga z novimi članmi, predvsem s Veliko Britanijo, naj bi Francija razpravljala in se preliminarno dogovarjala s svojimi partnerji v tej skupnosti. Delmas je potrdil pripravljenost Francije, da se udeležijo sestanka predsednikov ali premierov držav skupnega trga.

V vojudinski kupščini prevajanje v pet jezikov

NOVI SAD, 26. jun. (Tanjug). Danes so na skupni seji pokrajinskega in gospodarskega zbora vojudinske pokrajinske skupščine prvič simultano prevajali vse petek seje v pet jezikov narodov in narodnosti Vojudine.

Mizil v Beogradu

BEograd, 26. jun. (Tanjug). Član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Mijalko Todorović in Mika Tripalo sta se danes pogovarjala s članom stalnega prezidija in izvršnega komiteja romunske KP Paulom Niclescom Mizilom, ki je danes dopoldne prispel na obisk v našo državo. V pogovoru, ki je potekal v zelo prijateljskem ozračju, so izmenjali mnenja o najnovejšem razvoju mednarodnega položaja in položaja v mednarodnem komunističnem in delavskem gibanju.

Na mestni konferenci so danes izmed 38 kandidatov za konferenco ZKS Slovenije izvolili 29 članov.

Še drugi korak

Pobudi stalne konference mest Jugoslavije, ki je nedavno sklicala posvetovanje o neposrednem otroškem varstvu in občini, gre nedvomno vse priznanje. Prav je, da tudi tak organ, kot je stalna konferenca, podpre prizadevanja vseh družbenih delavcev in pristojnih organov, institucij in organizacij, ki imajo na skrbi načrtno dolgoročno družbeno skrb za otroka. Otroško varstvo mora postati trajna naloga vse družbene skupnosti.

Premiki v tej smeri so očitni. Da pa je varstvena dejavnost širom po vsej državi doživela pravcato renesanso prav v zadnjem poldrugem letu, gre zasluga predvsem zveznim in republiškim zakonskim predpisom, ki zagotavljajo stalne vire sredstev za financiranje otroškega varstva. To soglasno ugotovitev je moč podkrepiti s konkretnimi dosežki, vendar ne brez opozorila, kolikšne so še potrebe, saj je za varstvo dojenčkov in otrok na podeželju slabo, marsikje pa nič poskrbljeno. To pomeni, da bomo morali večati sredstva za otroško varstvo in krepiti samoupravni mehanizem na področju otroškega varstva.

V Sloveniji smo ustanovili posebne samostojne samoupravne organizacije, in sicer republiško ter temeljne skupnosti otroškega varstva po občinah, ki so že doslej upravičile svoj obstoj. Republiška skupnost otroškega varstva ima pomembno vlogo tudi pri izravnavanju finančne preпада med posameznimi občinami, saj s sredstvi svojega sklada za dnevno varstvo otrok še posebej pomaga materialno šibkim občinam.

Lani se je na razpis republiške skupnosti otroškega varstva prijavilo 17 interesentov za dodelitev republiškega kredita, na letošnji razpis pa se jih bo, kot kaže, prijavilo še kakih 10 več kot lani. Občine torej hitijo s pripravo razvojnih programov otroškega varstva, ki je eden izmed pogojev za dodelitev republiškega kredita in zavzeto zbirajo sredstva za razvoj otroškega varstva. Zato ni čudno, da je slišati čedalje več želja, da bi po slovenskem zgledu ustanovili samostojne samoupravne organe otroškega varstva tudi v drugih republikah.

Republiška skupnost otroškega varstva se sedaj zavzeto ubada z zbiranjem argumentov, s katerimi bo pred republiško skupščino zagovarjala nujnost, da obdrži dosedanje prišpevno stopnjo za otroško varstvo, če je že ne bo mogoče zvečati. V Sloveniji smo namreč pred izdelavo republiškega razvojnega programa otroškega varstva, ki bo sestavljen del srednjeročnega družbenoekonomskega razvoja republike.

Čimprej pa bo treba izoblikovati tudi ustreznejšo politiko otroškega dodatka.

MARIJA ROBEK

„Nemci naj začno od sedanjosti“

Zahodnoberlinski župan o stvarnosti, ki naj bi jo Nemci upoštevali

KLAUS SCHÜTZ

BONN, 26. junija (Tanjug). — Župan zahodnega Berlina Klaus Schütz, ki je pred kratkim obiskal Poljsko, se je danes zavzel za to, da bi ZR Nemčija upoštevala stvarnost pri urejanju odnosov s Poljsko.

V članku, ki je objavljen v najnovejši številki tednika

»Nadaljevanje na zadnji strani

Bralci pozor!

Še je čas, da se udeležite akcije za najprizadenejši turistični kraj!

Izpolnjene kupone pošljite do vključno 30. junija.

Zrebanje prve serije nagrad bo v torek, 1. julija 1969.

Rezultati zrebanja bodo objavljeni v četrtek, 3. julija 1969.

Proti različnim merilom

Republiški zbor sodi, da ni potreben poseben republiški zakon, ki bi določil, kakšno stanovanje oziroma stavba se ne šteje za počitniški vikend

LJUBLJANA, 26. jun. Republiški zbor je na današnji seji pod predsedstvom Mirana Goslarja zavzel stališče, da ni potreben poseben republiški zakon, s katerim bi določili, kakšno stanovanje oziroma stavba, ki se sezonsko ali občasno uporablja za počitek in oddih, nima lastnosti stanovanja.

Poslanec VLADO CRNE je obsejno razložil, kakšen je bil namen sprememb zveznega zakona o stanovanjskih razmerjih. Ta pravi, da sme imeti občan v lasti stanovanje do meje, ki jih določa zakon o nacionalizaciji nemovitosti in gradbenih zemljišč, se pravi dve stanovanji. V stanovanju se štejejo tudi stanovanja ali hiše, ki so lastniki sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih, če ima po gradbenih lastnostih in možnostih uporabe značaj stanovanja oziroma stanovanjske hiše. Stanovanja, ki presegajo zakonski maksimum, postanejo družbena lastnina. Z republiškim zakonom pa naj bi dosegli, da ne bi bilo različnih meril za presojo, katera stavba je namenjena za oddih, in drugič, da bi enako obravnavali vse občane ter preprečili neopravičeno bogatenje posameznikov.

Po predlogu za izdajo zakona pa ni bilo števila počitniških hiš, ki imajo do 50 kvadratnih metrov čiste stanovanjske površine, če tudi ima še druge pritlikave. Praktično to ni pomembno, da ima lahko občan poleg dveh stanovanj še skorajda neomejeno število počitniških hiš. Zato je predlagal, naj takega zakona ne sprejmejo, ampak naj velja zvezni zakon.

MILOŠ POLIČ je k temu dodal, da živi po predlaganih merilih najmanj tretjina Slovencev v vikendih, ki nimajo niti vode, niti sanitarnih naprav in ki tudi pozimi niso dostopni. Zato so po njegovem mnenju taka merila nevedrila. Nato je V. CRNE pristavil, da sploh ne gre za merila. Po zveznem zakonu ima lahko vsak občan največ dve stanovanji, ne glede na to, za kaj ju uporablja. Brž ko bi postavili merila, bi omogočili neopravičeno bogatenje posameznikov.

Le o vikendih živahno

Gospodarski zbor republiške skupščine SR Slovenije je včeraj sprejel več zakonskih osnutkov in predlogov za izdajo zakona

LJUBLJANA, 26. jun. Gospodarski zbor skupščine SR Slovenije je na današnji seji devet črt dnevnega reda absorbiral v slabih dveh urah, saj so poslanci večji del zakonskih osnutkov in predlogov sprejeli soglasno in brez razprave. Samo pri točki, ki je obravnavala problematiko vikendov, je bilo nekoliko bolj živahno in so se ob tej točki dotaknili nekaterih ustavnih oziroma pravnih zadev. Zbor je na predlog izvršnega sveta SRS odločil na eno od prihodnjih sej osnutek zakona o radijskem prometu.

Pri poslanskih vprašanjih je na vprašanje poslanca KARLA LUTRA, ki je želel vedeti, kako se izvajajo skupščinske priporočila na področju kmetijstva, odgovoril Lojze Komel. Med drugim je omenil, da so bili v federaciji in republiki sprejeti ukrepi, ki urejajo vprašanje regrestov za umetna gnojila, premije za mleko, sprejeti so novi standardi za živino, pripravila pa se je izpopolnitev sedanega sistema varstvenih cen za živino, prašiče in nekatere kmetijske pridelke. FRANC PUTERLE je vprašal, kakšno je načelno stališče do razvoja naših pekarn, tako v družbenem kot zasebnem sektorju, in kdo bo odgovoren za oskrbo trga. Oporozil je na vse večje težave pekarn družbenega sektorja, ki se bodo morale — če ne bo ustreznih ukrepov — presmeriti na bolj rentabilne proizvode. IVAN KRO-
NOVSEK je želel vedeti, kako bomo rešili probleme v avtobusnem prometu, ki na daljših relacijah ne dopuščajo več stajšč. STANE PUNGERCAR pa se je zanimal, v kakšni fazi so dela na tako imenovanem cestnem križu. JOŽE KNEZ je vprašal, kakšno bo situacija na cesti Ljubljana—Zagreb po dogovoru med Srbijo in Hrvaško za gradnjo štiripasovne ceste Beograd—Zagreb. Na vsa omenjena poslanska vprašanja so odgovorili pristojni organi odgovorili na eni izmed prihodnjih sej.

Nato so sprejeli osnutek zakona o rudarstvu, predlog zakona o investicijskem spisku, predlog za izdajo zakona o zaposlovanju slepih invalidnih oseb in osnutek zakona o pogojih in načinu uveljavljanja prednostne pravice uporabe zemljišča, razlaščenega za gradnjo.

IGOR PRESERN

Solidarnost z vietnamskim ljudstvom

Republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije je na seji 25. junija 1969 razpravljal o najnovejših dogodkih v razpletu vietnamske vojne, zlasti o potokanju, ki je nastal po ustno izdani začetni revolucionarne vlade republike Južni Vietnam. V razpravi je bilo ugotovljeno, da je vietnamska vojna še zdaleč prerasla okvire azijskega spopada, postala je svetovni moralni in politični problem ter tudi preizkus kamen za vsa narodna gibanja v svetu. Pridobitve našega osvobodilnega boja nas izvirno združujejo z osvobodilnim bojem vietnamskega ljudstva in skupnih prizadevanjih, da ostane neodvisen med blokovskimi skupinami.

Po poročilu, ki ga je o delu stoletnih konferenc podala voditeljica jugoslovanske delegacije Vida Tomšičeva, so člani odbora ugotovili, da se kljub paritskim pogajanjem vojne strahote nadaljuje in je mir še hudo ogrožen. Zato so podprli poziv stoletnih konferenc o brezpozornem umiku ameriških in drugih interventističnih čet. To je tudi poglavitna zahteva nove revolucionarne vlade republike Južni Vietnam.

Republiški koordinacijski odbor podpira mirovni načrt v 10 točkah, ki ga je na paritski konferenci predložila južnovietnamska osvobodilna fronta kot avtentična predstavnika ljudstva Južnega Vietnama. Odbor meni, da omejeni mirovni načrt vsebuje konkretne poteze dosegajo miru v Vietnamu in da je zahteva po

umiku ameriških čet, ker so ZDA agresor v Vietnamu, utemeljena z umikom tujih čet do šele dana možnost in priznana pravica vietnamskega ljudstva, da samo ureja svoje prihodnje življenje.

Republiški koordinacijski odbor podpira ustanovitve revolucionarne vlade Južnega Vietnama in bo podprl prizadevanja v naporih za čimprejšnjo osvoboditev dežele, za suvereni, neodvisni in neutralni Vietnam. S tem, da se naprej podpiramo pravične zahteve vietnamskega ljudstva, se vključujemo v široko mednarodno akcijo, ki zahteva sklenitev sporazuma o miru v Vietnamu.

Republiški koordinacijski odbor poziva vse vključene družbene, strokovne, politične in humanitarne organizacije, naj na svoje svestne načine izrazijo solidarnost z vietnamskim ljudstvom. Ob proslavljanju obletnice zgodovinskih dogodkov, ki pomenijo najhujšo našo težko bogo za osvoboditev, naj vse naše družbenopolitične in organizacijske pojasnjujejo tudi pomen vietnamskega boja za osvoboditev, in podarjajo pomen žrtve malega vietnamskega naroda za vse, zlasti majhne narode v boju proti imperializmu in hegemonizmu.

Ker je ljudstvo Južnega Vietnama zaradi nadaljevanja vojne še bolj kot doslej potrebna moralna in materialna pomoč, poziva republiški koordinacijski odbor vse prebivalstvo Slovenije, naj se odzove akciji zbiranja materialne pomoči za vietnamsko ljudstvo.

RKO za pomoč žrtvam imperialistične agresije

Občutljiv družbeni živec za vprašanja najmlajših

Predsedstvo Zveze prijateljev mladine SRS o akcijskem programu organizacije

LJUBLJANA, 26. jun. V klubu poslancev so se danes sestali člani predsedstva Zveze prijateljev mladine Slovenije in razpravljali o delu svoje organizacije. Pri tem se je razvila živahna razprava o raznovrstnih vprašanjih, ki zadevajo našo mladino oziroma najmlajše.

Največ pripomb je šlo na račun akcijskega programa, češ, da je premalo konkretno in ne navaja, kako bi morali določene naloge programa uresničevati. Pri tem je bila mišljena tudi delitev naloga oziroma dela med republiško zvezo, občinskimi zvezami in društvi prijateljev mladine. Na seji je bilo rečeno, naj bi bila zveza prijateljev mladine družbeni živec, ki bi občutljivo zaznavala vsa vprašanja najmlajših oziroma njihovih staršev in nanje tudi pravčasno opozarjal.

Akcijški program Zveze mladine Slovenije precej globoko zajema vprašanja varstva otrok in vzgoje pionirjev. Vsaka občina naj bi se letos dobila svoj razvojni program otroškega varstva, pri čemer bi ponudile sodelovanje tudi občinske zveze prijateljev mladine. Te naj bi bile pobudnice za skupni nastop vseh tistih sil, ki bi kakorkoli lahko pomagale pri uresničevanju teh programov.

Nadalje je v programu rečeno, da bi morali sčasoma vsem otrokom pred vstopom v šolo omogočiti šolanje v malih šolah kakor tudi razširiti varstvo otrok po pouku.

Veliko besed je bilo na seji slišati tudi o varstvu otrok do dveh let starosti. Udeleženci so postavili vprašanje, kako organizirati to varstvo; ali naj bo vključeno v vzgojnovarstvene ustanove ali pa naj ustanavlja mo lasti.

Govor je bil tudi o razliki med otroki v mestih in otroki na podeželju. Rečeno je bilo, da je varstvo sednjih pri nas zelo zanemarljivo.

O letovanju otrok se je razprava sukala okrog denarja, zlasti pa okrog regresov za vožnje z avtobusi. Zveza prijateljev mladine je dobila za regrese le 350.000 dinarjev. Verjetno bo primanjlovalo denarja za jesenske akcije jugoslovanskih pionirskih lger. ALBINA PODEBSEK

Kritika nojevske politike

Debata o oceni gospodarskih gibanj v odboru za gospodarsko politiko

BEOGRAD, 26. jun. (Tanjug). Na današnji seji odbora narodov za gospodarsko politiko je poslanec Sveto Kobal povzel kritična mnenja poslancev o optimističnem ocenjevanju gospodarskih gibanj z besedami: »Prevelik pomen pripisujemo porastu fizičnega obsega proizvodnje, premalo pa analiziramo, kolikšen dohodek ustvarja naša podjetja. Kljub konjunkturi na tržišču narašča zadolženost gospodarstva, zmanjšuje se njegov delež v delitvi, naraščajo poslovni stroški, sredstva pa se počasneje obračajo.«

Kobal je opozoril tudi na problem izgub v gospodarstvu: »Že vrsto let ravnamo kot noj, ki v nevarnosti vstane glavo v pesek — izgube na naraščajo. Družbeno politične skupnosti ne ukrepanje, izgube ali jih odpravljamo, bodisi z likvidacijo podjetij ali da jih saniramo.« Zato bi po njegovem mnenju morala skupščina razpravljati takoj po polnih počitnicah o potrebnih sistemskih ukrepih.

Poslanec Dušan Djurović je vprašal, kakaj ZIS v predlaganih sklepih o gospodarskih gibanjih ni predvidel ukrepov, ki bi omogočili višjo stopnjo gospodarske rasti na manj nazvitih področjih, ker je oceno, da se predvidevanje ne uresničuje. Zato je zahteval, naj bi jeseni razpravljali o tem v skupščini.

Na kritične pripombe o realnosti naših predvidevanj v gospodarski politiki — pro-

Pisma bralcev

Spominski kovanci in domači numizmatiki

Letos sem se že oglašil v tej rubriki v zvezi z našimi spominskimi kovanci. Takrat se nismo vedeli, koliko bodo stali in komu bodo dostopni. Sedaj bi rad povedal nekaj svojih pomislekov.

Tuje države kujejo posebne kovance s politično, zgodovinsko, kulturno, literarno, spominsko, s 15—30% no višjo ceno, kot je nominalna, ki je na novcu označena. Tuji naši spominski kovanci imajo označeno nominalno, toda njihova prodajna cena ni višja za 15—30%, temveč kar za 350% pri kovancu z označeno nominalno 1.000 din: tako stane kompletna serija 3 zlatnike in 2 srebrnikov nekaj nad 6.000 din.

Postavila se vprašanje, komu in v kateri namen so ti kovanci namenjeni? Domaćim numizmatikom, verjetno ne! Rad bi vedel, koliko registriranih domaćih numizmatikov do te serije kupilo. Tuji numizmatiki jo bodo kupili (v tujini je namreč numizmatika hoby privilegiranih); zato bi bilo morda bolje, da bi novi ostali tam, kjer so jih kovali, in se tam tudi prodali, da ne bi bilo doma neodobanja.

V naši državi je veliko numizmatikov, ki bi si radi povečali zbirko s te serije, posebej se zato ker je na-

da bi nadaljevali nadaljnje hude avtomobilske nesreče na tem kraju? Ali ni mogoče očitno zavrati — ali pa vsaj z opozorilnimi tablamami opozoriti voznike na nevarnost?

PAVLA ZAKRAJSEK, Ljubljana/Sentvid, Pržan 17

Zahvala za operacijo

Splošno! Sem mlad Italijan dvajsetih let s hudo deformacijo obraza zaradi boleznati celjosti. Pregledal sem se dal v bolnišnici v Veroni. Ker je šlo za zelo zahteven in zapleten poseg, so mi svetovali, naj se dam operirati pri prof. Celesniku predstojniku klinike za čeljustno kirurgijo v Ljubljani. Raznal sem se po nasvetu in včeraj (pis mo je datirano z 10. junijem t. l. — op. ur.) sem zapustil kliniko.

Stejem za svojo dolžnost, da izrazim vso hvaležnost profesorju Celesniku za tečajno operacijo, ki jo je izvedel s takimi strokovnimi znanjem, da zaradi njega siroti tudi v Italiji, in za njegovo globoko globočnost. Na bolnišnici postelji sem spoznal učinkovitost in izvrstno organizacijo klinike pod njegovim vodstvom. V mirnem, vendar okoli sem bil deležen razumevanja pri vseh zdravniških in pri drugem medicinskem osebju.

V Italijo sem se vrnil z veliko hvaležnostjo, s simpatijami do vaših ljudi in z občudovanjem do prelepe slovenske zemlje.

ALBERTO CUNEGO, Verona

Trafo-postaja in še kaj

»Delo« z dne 17. t. m. je spet zadalo hud udarec slovenskemu tehniškemu jeziku. Čeprav se dobro zavedamo, da je tujim vplivom najbolj izpostavljen naš jezik, mednarodni jezik, tj. tehniški, tako da se jih je treba otepati z vso odločnostjo in zvestostjo, ker mnogega (posebno novega) strokovnega izraza v našem jeziku ne imamo, smo tokrat malone onemeli. S slike na zadnji strani lista smo bili obseščeni, da smo na območju šišenske občine (torej v predmetni glavne mesta Slovenije) odprli novo trafostajo.

Ze leta 1964 (pred petimi leti) je izšel II. del Splošnega tehniškega slovarja, ki priložuje na str. 456 naslednjo drobno vrstico: »Trafo (ni dovoljeno), pač pa samo transformator in transformatorska postaja. (Torbo s kratko trajo so uvedli Nemci, ki lahko kujejo sestavljenke ne samo z dvema, ampak tudi z več sestavniki — brez škode za blagostanje in v skladu s slovnimi pravili.)

Na česti Medvede—Kranj je terjal ovinek na Jecpi se štejele žrtve. Ali ni mogoče prav ničesar ukreniti,

Tehniška sekcija terminološke komisije pri SAZU

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

Podpora dvojezičnemu šolstvu

V Pomurju zahtevajo, da skrbno proučimo sistem dvojezičnih šol

MURSKA SOBOTA, 26. jun. Aktualna vprašanja dvojezičnosti, zlasti se dvojezičnega šolstva, so bila glavna tema današnjega pogovora, ki ga je sklical občinska konferenca SZDL v Murski Soboti. Na pogovoru je poleg predstavnikov soboške in lendavske občine ter republiških institucij sodeloval tudi predsednik Republiške konference SZDL Slovenije Janez Vi-
potnik.

V razpravi o dvojezičnem šolstvu v lendavski in soboški občini, kjer obiskuje 16 dvojezičnih šol skupaj 2199 učencev (od tega 1082 učencev madžarske narodnosti), so udeleženci obravnavali predvsem sistemsko vprašanje pouka na teh zavodih.

Predstavnik soboškega prosvetno pedagoškega zbora Jože Žekš je obsejno nedovoljeno pisanje »Nedeljskega dnevnika« in revije »Tovariš«, ki da je škodljivo za naš družbenopolitični koncept reševanja narodnostnih vprašanj. Svojo trditve je podprl s prikazom uspešne razvojne poti dvojezičnega šolstva na mešanem slovensko madžarskem narodnostnem območju, kjer na teh zavodih dosega vsaj take uspehe, kot na ostalih slovenskih šolah. Kadrovske, strokovne, materialne in druge težave, ki izstopajo na dvojezičnih šolah, pa so po besedah Jožeta Žekša značilne za celotno šolstvo in jih zato ne gre obravnavati ločeno.

Tudi ravnatelj lendavske dvojezične osnovne šole Tome Dominko je potrdil pre-

vladnost tako zastavljenega sistema dvojezičnega šolstva, vendar je ocenil pisanje tiska dokaj ugodno. Po njegovih besedah namreč kljub 10-letnemu delovanju teh šol še vse do danes ni bilo v poštev, da bi se v njih poiskalo strokovno preučitev sistema dvojezičnega šolstva, njegovih prednosti in slabosti. Zato je neustretnost med določenim številom občanov, ki nasprotujejo sistemu dvojezičnega pouka delno razumljiva, saj so bile vse dosedanje razprave brez ustrezne podlage. Zgrešenost

BORO BOROVIC

tovarna baterij ljubljana

ZMAJ

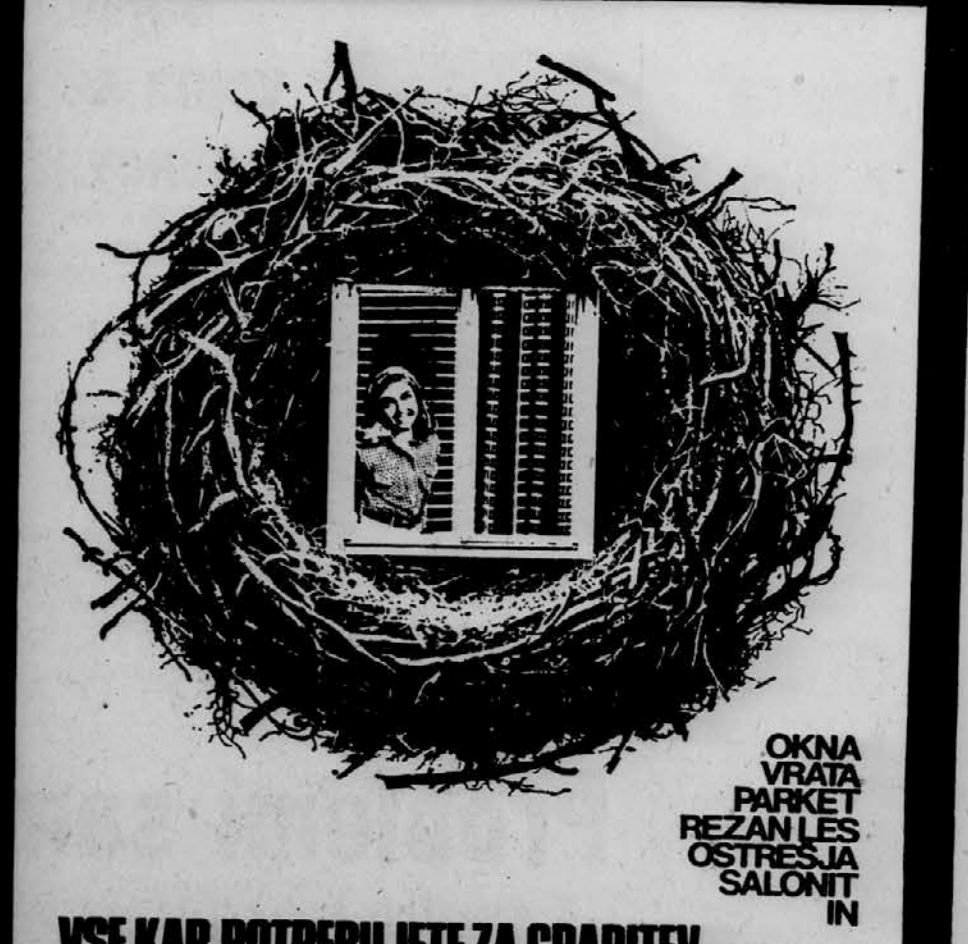
trajnost, čistost, moč - odlike ZLATE BATERIJE

IZUMITELJI, NOVATORJI IN RACIONALIZATORJI

Zakaj ne bi tudi vi prispevali k temu, da bi z integracijo uma in sodobne industrijske tehnologije napravili konec celovstvu v industriji?

Ali ste premišljevali o načinu, kako boste realizirali vaše izume in zamisli?

JUTRI: NOVA VPRAŠANJA IN SPOROČILA

OKNA VRATA PARKET REZANJE OŠTESLA SALONIT IN

VSE KAR POTREBUJETE ZA GRADITEV TOPLEGA DOMA VAŠI DRUŽINI DOBITE PO NAJUGODNEJSIH CENAH NA POTROŠNIŠKI KREDIT DO 10.000 ND V PRIDAVALNAH SPOJINALNIM IZDELKI

SLOVENIJALES

LJUBLJANA, Vižmarje 155 GR, hala "D" CELJE, Tkalska 13 MARIBOR, Cankarjeva 4

V nekaj vrstah

LITILIA
Levstikov dan — Na sestanku učiteljev slovenskega jezika iz cele občine so sklenili, da bi 23. september, dan smrti pisatelja Frana Levstika, imenovali za kulturni praznik učencev litilske občine. Prvič bi ga praznovali že jeseni.

Posebna šola — Svet za izobraževanje, kulturo in telesno vzgojo bo predlagal na prvi seji občinske skupščine, da ustanovi samostojno posebno šolo.

KAMNIK
Plaketa mesta Kamnik — Na zadnji seji občinske skupščine so sprejeli odlok o podeljevanju plakete Kamnika. To priznanje bo skupščina podeljevala občanom, delovnim organizacijam in društvom za prizadevanja in uspehe na področju družbeno-ekonomskega, političnega in kulturno-prosvetnega življenja. Priznanje bo zlato, srebrno in bronasto.

Z zračnimi puškami nad ptice — Fantalini po mestu z zračnimi puškami vneto pobijajo ptice pevke, vrabce in golube. Predpisi določajo kje in na kaj se lahko strelja z zračnimi puškami, vendar se za to nihče ne zmeni.

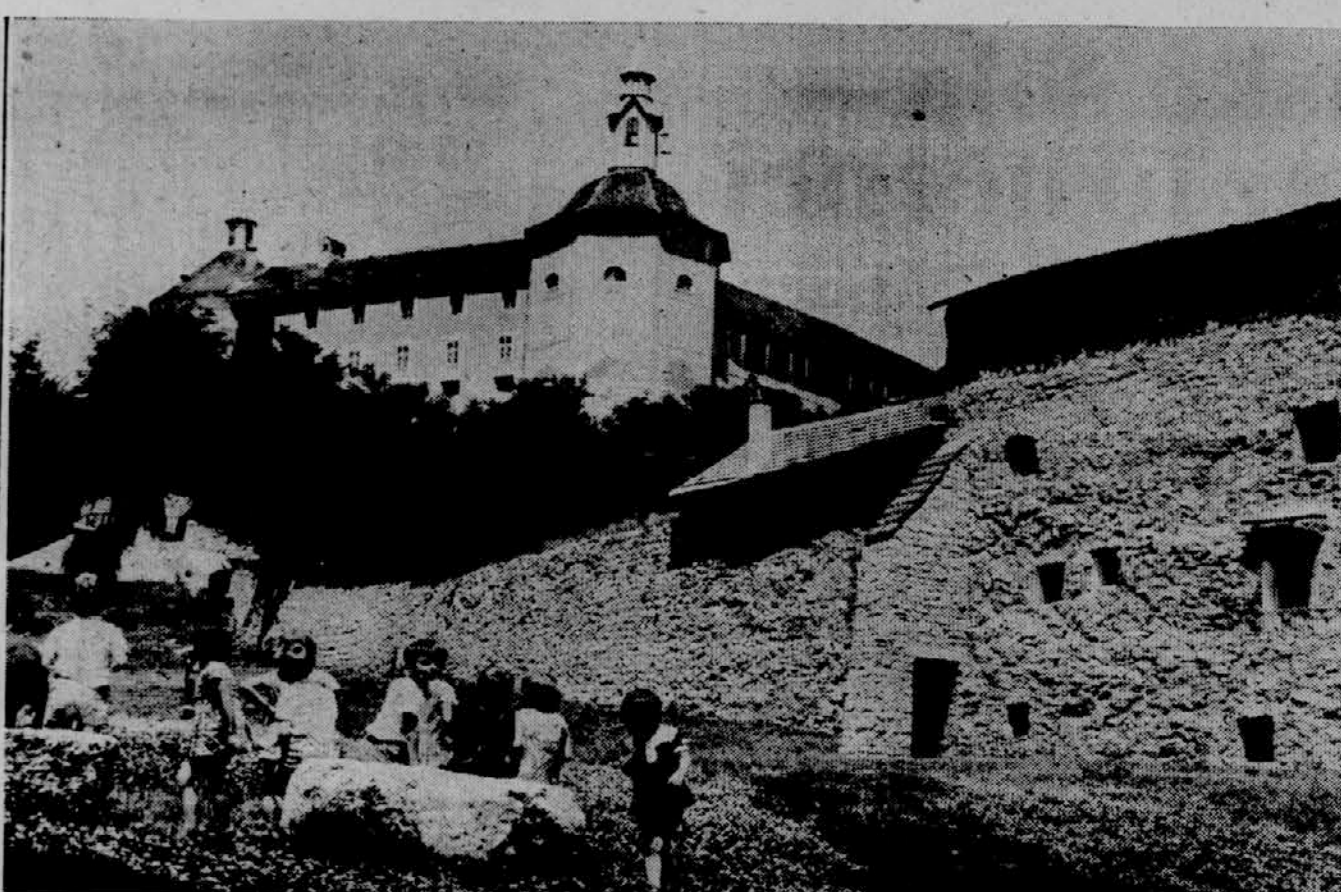
TRZIC
Neporavnani davki — Občinska skupščina je potrdila davčni zaključni račun za lansko leto. Ugotovili so, da ob koncu lanskega leta obvezniki niso plačali desetine davkov in prispevkov. Interjavalci zaradi pozne odmere niso mogli pravočasno ukrepati.

Stipendije — Temeljna izobraževalna skupnost je že objavila razpis za podelitev stipendij. Letos bodo podelili šest stipendij za študij na srednjih, višjih in visokih šolah. Višina in pogoji za pridobitev stipendij so določeni v posebnem pravilniku.

Glasbena šola — Tu že vpisujejo učence za prihodnje šolsko leto. Na glasbeni šoli so oddelki za pihala, trobila, klavir in klavirsko harmoniko.

DOMZALE
Otroci na počitnice — Te dni gredo domžalski otroci na počitnice v Izolo. Letovalo bo 250 otrok.

POGREBI DANES
Zagorje — Martin Bušnik, 67 let, upokojenec.

OBISK V SKOFJELOSKEM GRADU — Sem so te dni prihajale številne šolske ekskurzije, ki so si ogledovale risbe udeležencev male Groharjeve kolonije. Ta bo počakala udeležence 14. izseljenškega piknika. Za nekatere risbe je zelo veliko zanimanje, saj bi jih radi odkupili celo nekateri priznani likovni ustvarjalci. Foto: Peter Pokorn

Enotno socialno varstvo invalidov

V Zasavju so končali razprave o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

V zasavskih občinah so končali javne razprave o predlogih za izpopolnitev sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki so jih organizirali občinski sindikalni sveti in občinske konference SZDL. Povsod so sprejeli mnoge predloge in pripombe.

V Zasavju so posvetili precej pozornosti vprašanjem invalidskega zavarovanja. To je razumljivo, če upoštevamo, da se zaradi rudarstva in druge industrije vse pogostejše srečujejo s problemi, ki tarjajo delovne invalide.

Ko so na posvetih obravnavali financiranje invalidskega zavarovanja, so bili mnogi, da je potrebno izdatke za poklicno rehabilitacijo in zaposlovanje delovnih invalidov ter denarne davke za invalide tudi v novem sistemu financirati iz sklada invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

Tudi komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja naj se naprej izpričujejo davke, proti določenemu pravicu, iz sklada invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

V Zasavju predlagajo, ki naj bi veljali za priznanje invalidske pokojnine delovnim invalidom, ki brez poprejšnje poklicne rehabilitacije niso več sposobni za drugo primerno

delo, naj bi veljali tudi za vojaške vojne in mirodobiške invalide.

V Zasavju tudi poudarjajo, da je potrebno ohraniti varstveni dodatek. Čeprav ima bolj socialni pomen, pa bi, če bi ga ukinili, ogrozili precej invalidskih upokojencev.

PAVLE BURKELJC

Roman Albreht v Radovljici

RADOVLJICA, 26. jun. — Radovljiško občino je danes obiskal poslanec zbora narodov Roman Albreht. Dopol dne je bil v tovarni Elan in Veriga in se s člani kolektivov pogovarjal o izvajanju gospodarske reforme in stališčih Zveze komunistov. Po polidne pa je imel na občinski skupščini razgovor s predstavniki gospodarskih organizacij, občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij o nekaterih aktualnih družbeno ekonomskih ukrepih.

L. S.

Privoščila sta si boljše življenje

Sodišče v Kranju jima je za tatvine in vlome prisodilo stroge kazni

KRANJ, 26. jun. — Okrožno sodišče je včeraj obsodilo dva drzna tatava, ki imata za sabo že dolgoletno črno preteklost. Prav zato so tokratne kazni razmeroma visoke. Radič, Zorič iz Nikšića je dobil dve leti, Radomir Blagojevič iz Beograda pa štiri leta strogega zapora.

Zorič je letos marca ponovil pobegnil iz vojašnice v Skoflji Loka, kjer je služil vojaški rok. S krampom je skušal vstopiti v prodajalno Merkurijskega v Skoflji Loka, vendar mu je naklep preprečili dežurni miličnik. Od tam je šel peš proti Ljubljani, ker se je nameraval vrniti domov.

Spotoma je v Mednem vlogil najprej v parkiran avto, nato pa se v paviljon motela in pri tem nabral nekaj obleke, pijske in drugih predmetov. K včerajšnjim kaznim so pristeli še tisto, ki jo je dobil lani v Skopju zaradi desertstva in tatvine in mu izrekli enotno kazen tri leta in osem mesecev strogega zapora.

Blagojevič je šele 1. aprila prišel iz zapora, kjer je sedel eno leto zaradi vloma. Ker ni dobil zaposlitve, je nekaj časa delal pri kmetih za hrano in manjšo napitno. Sredi maja pa se je ponovno odločil za lažji zaslužek. Vlomil je v trgovino živila v Kranju in vzel iz blagajne nekaj nad 2 tisoč dinarjev. Z ukradenim motornim kolesom se je nato odpravil v Ljubljano, od tod pa z vlakom v Skopje.

L. S.

Portorož in Piran brez limon

PORTOROŽ, 26. jun. — 26 deset dni v prodajalnih zelenjavah in sadju v Portorožu, Piranu in Luciji ni limon, kar tukajšnjim prebivalcem, turistom in gostinskim organizacijam povzroča precejšnje težave.

V takem položaju imajo največ koristi tržaški prodajalci limon, ker morajo Pirančani in Portorožani nakupovati ta pomemben prehranski artikel v Trstu.

Z. S.

Zborovanje v Završnici

JESENICE, 26. jun. — To nedeljo bo v dolini Završnice pri Zirovici veliko zborovanje, posvečeno 50-letnici KPI, SKOJ in sindikatov, združenosti s praznovanjem krajevnih praznikov. Zborovanje so namreč izbrali 1. julij za svoj krajevni praznik v spomin na veliko partizansko akcijo, ko so požgali cestni in železniški most v Mostah ter v spomin na 28 ustrelenih talcev. Na slovesnosti v Završnici se bodo spomnili tudi Dragoljub Milovanovič, sekretarja CK SKOJ, ki se je smrtno ponesrečil pri prehodu državne meje. Na proslavi bo govoril Roman Albreht, član CK ZKJ in poslanec zbora narodov zveze skupščine. V kulturnem programu pa bodo sodelovali godbeniki, pevci in recitatorji.

V počastitev krajevnega praznika bo nekaj drugih prireditev. V soboto bo slavnostna seja krajevnih skupnosti Zirovnice, v nedeljo talcev v Mostah spominška komemoracija. Zborovanje v Završnici se bo začelo ob 14. uri.

T. L.

Oblik se je utrgal

PAZIN, 26. jun. — Danes kmalu po polnočju se je nad Pazinom in okolico utrgal oblak. Ulice je poplavila mestna voda in zamašila vhod v znamenito pazinsko jamo. Med dežjem je padala tudi debela toča, ki je povzročila veliko škodo kmetijskemu, posebno žitu in vinogradom. Prav te izstrskih kraji so vedno pričakovali izredno, dobro letino.

R. K.

PREHOD V RUDARSKI STAN — V sredo je bila v stekleni dvorani Delavskega doma v Zagorju svečanost, ki so mladim rudarjem Zasavskih premogovnikov Trbovlje, ki so končali 3. letnik poklicne rudarske šole, razdelili zaključna spričevala, postali so poklicni rudarji — kopači. V rudarski stan jih je sprejel glavni direktor ZTP dipl. inž. rudarstva Albert Ivancić

Foto: Rado Pakić

Preprečili roparski načrt

Kriminalisti prijeli Marjana Jakolina in Staneta Kodriča, osumljena velike kraje streliva

LJUBLJANA, 26. jun. Mrak se je že močno spustil nad ljubljansko strelišče, kjer ima trgovsko podjetje Slovenija—šport svoje skladišče. Kot dve senci sta se do stavbe priplazili dve osebi. Vdri sta v skladišče in iz njega odnesli naboje in razstrelivo. Kasneje so sodelavci ljubljanske uprave javne varnosti v neznanom vionilnih prepoznali 22-letnega Marjana Jakolina in 21-letnega Staneta Kodriča iz Ljubljane.

Mlada fanta sta kovala načrte, ki bi jima prinesli denarja. Nameravala sta »prestopiti pragove celjske in mariborske zlatarne. Vendar, ko sta se pripravljala za to akcijo, sta ugotovila, da brez orožja ne moreta storiti ničesar. Lahko bi se jima kdo postavil v bran?

Imela sta eno samo samostojno pištolo, a brez streliva. Zato ga je bilo potrebno neke dobiti. Odločila sta se in v noči 27. maja letos so že počila težka vrata skladišča streliva Slovenija—šport. Za vrom v te prostore jima je prišlo na misel, ko sta pred tem gledala strelski troboj na ljubljanskem strelišču.

Sprva sta poskušala priti skozi salonitno streho. Toda pristop v notranjost od tod je bil nemogoč. Zato je Jakolin z železnim predmetom odprl vrata. Onemel je nad množico streliva in razstreliva. Pištolo in puške pa je iskal zaman — ni jih bilo.

Vzela sta samo zabojo z nabojem in razstrelivo kamniti. Ker ga je bilo toliko, sta ga del razmetala po Golovcu, kakor tudi kamniti. Z ostalim sta zginila v nbo. To pot jima je uspelo, vendar ljubljanski kriminalisti po prijavi vloga niso čakali, temveč so takoj začeli iskati nepridiprava.

Marjana Jakolina so prijeli 19. junija, Staneta Kodriča pa pet dni kasneje. Osumljena sta vrom že priznala. Sedaj sta v priporu.

Del municije sta skrila v Celju in Mariboru, kjer naj bi vlomila v zlatarni, del pa jo je Kodrič skril v Ljubljani. Ne samo v zlatarni, tudi kak postni vagon sta imela v načrtu, da bi ga oropala.

Vsa družina v bolnišnici

V hudi nesreči pri Zidanem mostu umrl na kraju nesreče sin S. Borko

CELJE, 26. jun. Včeraj ob 18. uri se je v naselju Veliki Sirje pri Zidanem mostu zgodila hujša prometna nesreča, v kateri je zaradi hudih poškodb umrl otrok Franc Borko, 16, iz Celja.

Do nesreče je prišlo, ko je v smeri proti Celju peljal z osebnim avtomobilom VW Franc Borko iz Celja. Ko je prišel do naselja Veliki Sirje, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo na desni rob ceste, po katerem je peljal 150 metrov. Nato se je prevrnil po visokem obrežju Savinje, treščil ob drevo in obstal v Savinji.

Na kraju nesreče je takoj umrl njegov sin Franc, poškodovan pa so bili voznik, njegova žena Katarina ter sinova Marjan in Mirko. Vse so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer so vozniku odvezli križ za preiskavo stopnje alkohola v krvi. Na avtomobilu je za 15 tisoč dinarjev škoda.

T. VRABL

Samomorilca z nebotočnika so prepoznali

LJUBLJANA, 26. jun. Uprava javne varnosti je sporočila, da so ugotovili identiteto možkega, ki je včeraj skočil z ljubljanskega nebotočnika. To je bil Stanley Balich, rojen leta 1897 v Ložici v Dalmaciji, ameriški državljani iz New Yorka, ki je pripotoval v Slovenijo letos 14. junija. Bil je samski in je napravil samomor iz zdravstvenih razlogov. Uprava javne varnosti se hkrati zahvaljuje vsem občanom, ki so nam pomagali pri ugotavljanju identitete.

Z mopedom je vozil prehitro

ZAGORJE, 26. jun. — V ostrem desnem ovinku v Bevkenu, na cesti Zagorje—Trbovlje, je včeraj jutrat ob 1.20 zaradi prevelike hitrosti zaneslo mopedista Aleksandra Vasa, starca 21 let. Trčil je v obcestno skalo. Od te ga je odbilo nazaj na cesto. Vaš se je v nesreči hudo ranil. Ima pretesen možganov in zlom leve noge. Njegov sopotnik Franc Pavlin pa ni bil ranjen laže.

V. G.

Oblak se je utrgal

PAZIN, 26. jun. — Danes kmalu po polnočju se je nad Pazinom in okolico utrgal oblak. Ulice je poplavila mestna voda in zamašila vhod v znamenito pazinsko jamo. Med dežjem je padala tudi debela toča, ki je povzročila veliko škodo kmetijskemu, posebno žitu in vinogradom. Prav te izstrskih kraji so vedno pričakovali izredno, dobro letino.

R. K.

Privoščila sta si boljše življenje

Sodišče v Kranju jima je za tatvine in vlome prisodilo stroge kazni

KRANJ, 26. jun. — Okrožno sodišče je včeraj obsodilo dva drzna tatava, ki imata za sabo že dolgoletno črno preteklost. Prav zato so tokratne kazni razmeroma visoke. Radič, Zorič iz Nikšića je dobil dve leti, Radomir Blagojevič iz Beograda pa štiri leta strogega zapora.

Zorič je letos marca ponovil pobegnil iz vojašnice v Skoflji Loka, kjer je služil vojaški rok. S krampom je skušal vstopiti v prodajalno Merkurijskega v Skoflji Loka, vendar mu je naklep preprečili dežurni miličnik. Od tam je šel peš proti Ljubljani, ker se je nameraval vrniti domov.

Spotoma je v Mednem vlogil najprej v parkiran avto, nato pa se v paviljon motela in pri tem nabral nekaj obleke, pijske in drugih predmetov. K včerajšnjim kaznim so pristeli še tisto, ki jo je dobil lani v Skopju zaradi desertstva in tatvine in mu izrekli enotno kazen tri leta in osem mesecev strogega zapora.

Blagojevič je šele 1. aprila prišel iz zapora, kjer je sedel eno leto zaradi vloma. Ker ni dobil zaposlitve, je nekaj časa delal pri kmetih za hrano in manjšo napitno. Sredi maja pa se je ponovno odločil za lažji zaslužek. Vlomil je v trgovino živila v Kranju in vzel iz blagajne nekaj nad 2 tisoč dinarjev. Z ukradenim motornim kolesom se je nato odpravil v Ljubljano, od tod pa z vlakom v Skopje.

L. S.

Portorož in Piran brez limon

PORTOROŽ, 26. jun. — 26 deset dni v prodajalnih zelenjavah in sadju v Portorožu, Piranu in Luciji ni limon, kar tukajšnjim prebivalcem, turistom in gostinskim organizacijam povzroča precejšnje težave.

V takem položaju imajo največ koristi tržaški prodajalci limon, ker morajo Pirančani in Portorožani nakupovati ta pomemben prehranski artikel v Trstu.

Z. S.

Zborovanje v Završnici

JESENICE, 26. jun. — To nedeljo bo v dolini Završnice pri Zirovici veliko zborovanje, posvečeno 50-letnici KPI, SKOJ in sindikatov, združenosti s praznovanjem krajevnih praznikov. Zborovanje so namreč izbrali 1. julij za svoj krajevni praznik v spomin na veliko partizansko akcijo, ko so požgali cestni in železniški most v Mostah ter v spomin na 28 ustrelenih talcev. Na slovesnosti v Završnici se bodo spomnili tudi Dragoljub Milovanovič, sekretarja CK SKOJ, ki se je smrtno ponesrečil pri prehodu državne meje. Na proslavi bo govoril Roman Albreht, član CK ZKJ in poslanec zbora narodov zveze skupščine. V kulturnem programu pa bodo sodelovali godbeniki, pevci in recitatorji.

V počastitev krajevnega praznika bo nekaj drugih prireditev. V soboto bo slavnostna seja krajevnih skupnosti Zirovnice, v nedeljo talcev v Mostah spominška komemoracija. Zborovanje v Završnici se bo začelo ob 14. uri.

T. L.

Oblik se je utrgal

PAZIN, 26. jun. — Danes kmalu po polnočju se je nad Pazinom in okolico utrgal oblak. Ulice je poplavila mestna voda in zamašila vhod v znamenito pazinsko jamo. Med dežjem je padala tudi debela toča, ki je povzročila veliko škodo kmetijskemu, posebno žitu in vinogradom. Prav te izstrskih kraji so vedno pričakovali izredno, dobro letino.

R. K.

PREHOD V RUDARSKI STAN — V sredo je bila v stekleni dvorani Delavskega doma v Zagorju svečanost, ki so mladim rudarjem Zasavskih premogovnikov Trbovlje, ki so končali 3. letnik poklicne rudarske šole, razdelili zaključna spričevala, postali so poklicni rudarji — kopači. V rudarski stan jih je sprejel glavni direktor ZTP dipl. inž. rudarstva Albert Ivancić

Foto: Rado Pakić

Nekoč znanci bi bili radi zdaj neznanci

Zapleti v zvezi z ubojem Stevana Markovića se počasi razpletajo

VERSAILLES, 26. jun. (AFP). Skoraj deset ur je včeraj trajalo sočenje Misa Milosevića — Slovenca z Aleksandrom Markovićem, bratom ubitega Stevana Markovića. Zorko Milosevič in šestimi jugoslovani, prijatelji ubitega.

Truplo Stevana Markovića so našli 1. oktobra lani v pariskem predmestju.

Sodnik Patard je po tem sočenju izjavil, da niso nekaterih nepomembnih podrobnosti večeršnje sočenje ni prineslo nič novega. Aleksander Marković in njegov odvetnik Raymond Dumas pa nasprotno menita, da je bil Misa Milosevič prisiljen predrugačiti prejšnjo izjavo, s katero je skoraj preprečil policijo, da bi Stevanovi smrti ničesar ne vee. Trdil je, da je imel le po redko stika z njim.

Kakor trditelj Marković in njegov odvetnik, pa je Misa Milosevič včeraj na sočenju priznal, da je bil v lanskem septembru redno po telefonu povezan z ubitim, da so ga 21. septembra vabili, naj sodeluje v velikem podjetju, in da je vedel, da je imel Stevan na dan umora domenek z nekim známim človekom.

Dve hudi nesreči v Koprivnici

KOPRIVNICA, 26. jun. (Tanjug) — Na Bjelovarski cesti iz mesta proti Virovitici se je smrtno ponesrečil zidar Stjepan Vundžija, ki se je z mopedom zaletel v avtomobil Marka Trubarca. Dvema smrtno ranjena. Druga smrtna se je primela v središču mesta, ko se je motorist Anton Horvat z dvema sopotnikoma zaletel v parkirano prikolico tovornjaka. Najhujše poškodbe je dobil sopotnik Ivan Viker, ki je še vedno v sok sobi. a tudi voznika in drugega sopotnika so zadržali na zdravljenju v bolnišnici.

Izmuznili so se carini

V Kranju obsojeni goljufje, ki so uvažali avtomobile brez carine

KRANJ, 26. jun. — Na okrožnem sodišču se je danes končal dolgotrajni postopek proti skupini ljudi, ki so se ukvarjali s svojevredno goljufijo. Uvažali so osebne avtomobile in se s ponarejenimi listinami izognili plačilu carine in davkov.

Kaznovani je bil le Franc Ramovž iz Kranja na 3 leta zapora, medtem ko sta se Silvo Suran in Jože Burger izognila kazni tako, da sta prej poglobila čez mejo. V to zadevo je bil vpleten tudi carinik na Ljubljani Viktor Levstik iz Loke pri Trzinu, ki je zaradi jemanja podkupnine dobil leto dni zapora, razen tega pa štiri leta ne bo smel opravljati carinske službe.

Plačilo carine in davkov so se izognili tako, da so napluli lažne račune o nakupu avtomobilov na javni dražbi na carinarnici in vanje vpisali podatke uvoženega avtomobila. S takim računom so potem lahko na običnih registriranih avto brez vsakih davkov.

Ramovžu so dokazali, da je ponaredil več takih računov. Delo mu je olajšal Levstik, od katerega je s pretezo, da gre le za neke stroške, dobil 6 praznih, vendar s carinskimi žigil opremljenih obrazcev za račune. Ramovž mu je za to uslugu dal 500 dinarjev.

Levstik pa je bil kaznovan še za drug primer podkupovanja. Z Antonom Rutarjem se je namreč dogovoril, da mu ne bo ocarinil pralnih strojev, ki jih bo iz kupil v Trzinu in jih preko Avstrije in Ljubljane pripeljal v Jugoslavijo. Tako je zamlajal pri treh strojih in za to dobil 750 dinarjev.

L. S.

Prehod v rudarski stan — V sredo je bila v stekleni dvorani Delavskega doma v Zagorju svečanost, ki so mladim rudarjem Zasavskih premogovnikov Trbovlje, ki so končali 3. letnik poklicne rudarske šole, razdelili zaključna spričevala, postali so poklicni rudarji — kopači. V rudarski stan jih je sprejel glavni direktor ZTP dipl. inž. rudarstva Albert Ivancić

Foto: Rado Pakić

Pred posveti Iz šolskih zasavskih klopik morju

Obpravnavali bodo naloge ZK pri razvijanju samoupravljanja

TRBOVLJE, 26. jun. — V zasavskih občinah bo več posvetov o stališčih CK ZKS o nalogah komunistov pri razvijanju samoupravljanja. K razpravi bodo povabili komuniste, sindikate in druge. Na seji komiteja revirske konference ZK, ki je bila včeraj popoldne, so predlagali, da je treba dopolniti sklepe občinskih konference ZK, ki so že obravnavale vprašanja in probleme samoupravljanja s sprejetimi stališči CK.

Razprave naj ne bi bile sološne, temveč naj bi razčlenile konkretne probleme. Komite je po občinski razpravi zavrniti namige, da so vzroki za neskladnost nekaterih občinskih konference ZK in socialistične zveze v Zasavju v slabšem političnem razpoloženju v organizacijah ali na terenu. Po oceni danov komiteja so bile konference sklicane zelo pozno. Komite je menila, da je treba podrobneje analizirati vlogo in vsebino delovanja občinskih konference SZDL in ZK: kakšno je kadrovanje v te organe in kako so obremenjeni posamezni člani.

Podpredsednik republiške skupščine Marjan Grožen je na seji občinskega sveta o gospodarskih gibanjih v Jugoslaviji in Sloveniji ter predlagal, da o njih razpravljajo tudi aktivni v zasavskih občinah ter delovnih organizacijah. Razprave naj povežejo s 6 mesečnimi rezultati gospodarjenja podjetij.

P. B.

Med zagorskimi otroki je vse več plavalcev

Plavalne tečaje prireajo vsako leto doma, pa tudi na morju

V središču zasavskih revirjev imajo učenci četrtih razredov vseh osnovnih šol plavalni pouk med šolskim letom v pokritem bazenu, njihovi vrstniki v Zagorju pa se učijo te koristne veščine med poletnimi počitnicami v Medijskih toplicah na Izlakah, mladi Hrastničani pa v kolonijah ob morju.

Tako, kot postaja smučarski pouk sestavni del vzgoje in izobraževanja, je tudi plavanje redno predmet v okviru telesne vzgoje na vseh trbovljskih osemletkah. V središču zasavskih revirjev skrbi za to poseben učitelj, ki ga plačujejo iz sredstev temeljne izobraževalne skupnosti. S tem so v Trbovljah dejansko zelo učinkovito uredu vrhanje pouka plavanja skozi vse šolsko leto, kar jim sedva omogoča tudi urejen, pokrit plavalni bazen v tamkajšnjem kopališču. Lani se je pri plavalnem pouku

zvrstilo okoli 280 učencev četrtih razredov. Od tega se jih je naučilo plavati velika večina.

V obeh sosednjih revirskih občinah za zdaj še nimajo na razpolago zimskih kopališč. Zagorski otroci pa imajo na srečo blizu Medijske toplice na Izlakah, kjer prirejajo šolska vodstva za učence 4. razredov vsake poletne počitnice emotevneke ali desetdnevne plavalne tečaje. Doslej so že trikrat zaporedno organizirali tečaje na Izlakah, vsakega pa se nauči plavati več otrok. Računajo,

da se bo letos v plavalnih tečajih zvrstilo najmanj 150 otrok, z vseh treh osemletk.

Otroci iz Toplice, Kisovca in Zagorja se bodo vsak dan zjutraj vozili z avtobusom v Medijske toplice. Za plavalni pouk bodo skrbeli solniki. Otroci bodo prejeli dopolnjenke malice in opoldanske obroke.

Hrastniške otroke bodo kot vedno doslej tudi letos poletni učili plavanja v počitniški koloniji na morju. Doslej so imeli svojo kolonijo blizu Pulja, letos pa bo v Vrsarju, neposredno ob počitniškem naselju hrastniške sindikalne skupnosti. Tudi hrastniški prosvetni delavci si močno prizadevajo, da bi se kar največ otrok naučilo tega športa.

M. VIDIC

MORILEC IN ZRETEV — Nacionalna garda v Omahi (ZDA) je v pripravljenosti, ker se boje hudih rasnih nemirov, Policist James Loder, posinovljenec znane filmske igralka Hedy Lamarr, je namreč predsinčnjim ustreliš 14-letno Vivian Strong. Doslej so aretirali že 39 črncev, ker so začeli požigati trgovine in stanovanja belcev.

ŽRTVE KOLERE — DŽAKARTA. Indonezijsko ministarstvo za zdravstvo je spo-

MEDNARODNI KOLOKVIJ — BUKAREŠTA. V Bukarešti se je včeraj začelo tridnevno mednarodno srečanje, na katerem

razvijajući o razvoju sodelovanja mednarodnih evropskim državam kot pogoju za mir in varnost v Evropi. Kolokvija se udeležujejo nad 50 delegatov iz evropskih in drugih držav. Med njimi so tudi Janez Stanovnik, Dimitre Belovski in dr. Ranko Petković.

IZMENJAVNA DARIL - BUKAREŠTA. Kulturni ataše jugoslovanskega veleposlaništva v Bukarešti Djordje Popović je izročil katedri za srbskohrvatski jezik filozofske fakultete univerze v Bukarešti komplet knjig jugoslovanskih pisateljev, ki ji ga je poklonila sarska univerza in se s tem oddolžil za porabo darilo bukareštanske univerze v začetku tega leta.

SPORAZUM - KUALA LUMPUR. Jugoslovanci in Malezija sta podpisali trgovinski sporazum, ki določa razširitev trgovinske

KATASTROFALNO NEURJE — TOKIO. Siloviti nalivj in viharjni vetrovi so terjali precej človeških žrtev in veliko materialno škodo na japonskih otokih. Na otoku Honšu je padlo nad 25 cm dežja na kvadratni meter. Stirje ljudje so izgini v valovih. V Tokiu je pihal veter s hitrostjo nad 150 km

POVODNIJAK = **KALKUTA**. V indijski državi Assam je zaradi povodnj ostalo brez strehe najmanj 100.000 ljudi. Pod vodo so številna mesta in naselja v tej državi.

MONSUNSKI VIHAR = **TOKIO**. Nad zahodno Japonsko se je razbesnel monsunski vihar, ki je terjal vsaj štiri človeške žrtve. V nekaterih krajih zahodne in jugovzhodne Japonske je poplavljenih več kot 9000 hiš.

TOVORNJAK V VLAK = **BUDIMPEŠTA**. V županiji Somogy nedaleč od Blatnega jezera, da Japonci, ki so seveda razen tega

CETVERCKI — ÖREBRO. V Švedskem mest Örebro je neka 35-letna žena v sredo rodila četverčke — dva sinova in dve hčerki. Ena deklica je večraj umrla, medtem ko je eden izmed četverčkov še v kritičnem stanju.

SONCE
vzide 4.11
zaide 19.55

VREMENSKE

Prognoštična karta za 27. VI. 1969

 sončno	 REYKJAVIK	 C
--	---	---

 delno oblačno
 oblačno
 dež
 nevihte
 sneg

megla
burja
jugo
toplina
fronta
hladina
fronta
olujnost
predviđeno ciklona
anticitklona

A

MADRID

Kredarica	poloblaščno	0	oblaščno
Maribor	oblaščno	13	oblaščno
Sl. Gradec	oblaščno	12	oblaščno
Čeče	oblaščno	13	
Novo mesto	oblaščno	13	oblaščno
Koper	poloblaščno	20	oblaščno
Reka	poloblaščno	2	oblaščno
Sevnica	poloblaščno	2	oblaščno
Elvar	poloblaščno	21	oblaščno
Dubrovnik	poloblaščno	17	sončno
Zidani	oblaščno	14	oblaščno
Beograd	oblaščno	16	oblaščno
Sarajevo	poloblaščno	14	oblaščno
Titov	oblaščno	12	
Skopje	poloblaščno	19	grm
Celje	oblaščno	11	oblaščno
Gradec	oblaščno	12	oblaščno
Dunaj	desetje	14	desetje
Berane	desetje	11	desetje
Milano	desetje	11	sončno
Genova	sončno	17	sončno
München	desetje	10	desetje
Zürich	oblaščno	13	oblaščno
Rim	sončno	13	oblaščno
Pariz	sončno	12	sončno
Berlin	desetje	14	oblaščno
St. petersburg	jasno	16	
Moskva	desetje	8	oblaščno
stip	poloblaščno	23	nevlita

Temperature morja (včeraj popoldne)
Koper 24, Lošinj 23, Vis in Hvar 22, Šibenik 21

Pa še to:

PREDLOG — Analiza lanskeoletnih zalogovinskih računov je pokazala, da so od osebe devetnajstih papirnic v naši državi renabilne samo tiste, ki so bile zgrajene še pred drugo svetovno vojno.

Ugotovitev vsiljuje predlog: gradimo samo — stare papirnice!

0,7. uri	veido 21. zaide 01.22
----------	--------------------------

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami, Balkanom in Panonsko nižino je jedro hladnega zraka, ki povzroča sveže in nestalno vreme. Hkrati se od zahoda širi proti srednji Evropi gremen vi-sokega zračnega pritiska.

Legend:

- ☀️ sončno
- ☁️ oblačno
- ☔️ des
- ❄️ nevihte
- ❄️ sneg
- ☁️ magla
- ☁️ burja
- ☁️ južno
- ☀️ topla fronta
- ☁️ hladna fronta
- ☁️ okluzija
- ☀️ C ardično, ciklona
- ☁️ anticiklona

Map labels: REYKJAVIK, OSLO, STOCKHOLM, LONDON, PARIZ, BERLIN, VARŠAVA, MOSKVA, KIJEV, DUNAJ, LJUBLJANA, BEOGRAD, SPLIT, RIM, MADRID, TUNIS, ANKARA, SOTENE.

Isoclines: 1015, 1005.

Bratislava	oblačno	9	oblačno	17
Praga	oblačno	12	oblačno	18
Kredarske	poloblačno	10	oblačno	0
Maribor	oblačno	13	oblačno	18
Sl. Gradec	oblačno	12	oblačno	17
Dežice	oblačno	13	oblačno	17
Novo mesto	oblačno	13	nevihta	19
Koper	poloblačno	20	oblačno	22
Seča	poloblačno	20	oblačno	23
Puli	poloblačno	20	sončno	23
Ljubljana	poloblačno	21	oblačno	24
Ptuj	poloblačno	17	sončno	23
Delavski	oblačno	14	oblačno	17
Beograd	oblačno	16	oblačno	18
Sarajevo	poloblačno	14	oblačno	17
Titograd	poloblačno	21	—	17
Skoplje	poloblačno	11	oblačno	19
Celovce	oblačno	12	oblačno	17
Gradec	oblačno	12	oblačno	17
Dunaj	dežuje	14	dežuje	16
Berlín	—	—	—	22
Milano	—	—	sončno	27
Genova	sončno	10	sončno	22
München	dežuje	11	dežuje	11
Zürich	oblačno	13	oblačno	13
Stut.	sončno	15	oblačno	23
Pariz	jasno	12	sončno	21
Berlin	dežuje	14	oblačno	17
Stuttgart	dežuje	8	oblačno	17
Moskva	dežuje	16	—	17
Stip	poloblačno	22	nevihta	21

Temperature morja (včeraj popoldne)
Koper 24, Lošinj 23, Vis in Hvar 22, Šibenik 21.

Ljubljanska kronika

TURIZEM

Še prostor v spalnikih — V spalnih vagonih vlakov, ki gredo danes zvečer iz Ljubljane, je še prostor. V smeri na Beograd so ležalniki (couchettes) zasedeni, v spalniku pa še 20 odstotkov prostih mest. Za Split je še dovolj prostora. Za Sarajevo so razprodani spalniki, v ležalnikih je še prostor.

Zanimanje za Pulo — V letalu JAT na progi Ljubljana—Beograd je se nekaj prostih mest za soboto. Tudi v letalu Ineksadrie za Dubrovnik, ki leti vsak tork in soboto, je za jutrišnji let še nekaj prostora. Največje zanimanje pa je za linijo proti Puli. Nedeljski poleti so razprodani že do 27. julija, lahko pa še dobite prostor ob sredah, razen 16. julija.

Pod plateno streho — Na campingu na Ježici se je večeraj zbralo 80 turistov. Najraje taborijo Nizozemci, ki jih vedno veliko pritegne v Ljubljani. Sledijo jim Madžari, Angličani, Nemci in Švedi. Počitniške hišice so bile večeraj 50-odstotno zasedene.

LETALIŠČE
Dvakrat v Amsterdam in nazaj — Razen redne JAT-ove proge Ljubljana—Beograd—Ljubljana so bila na ljubljanskem letališču še naslednja letala: tovorno letalo DC 3, ki je priletelo iz Beograda in nadaljevalo svoj let v München, ob 13. uri je pristalo letalo iz Amsterdama in poletelo čez trideset ur nazaj, prav tako je priletelo iz Amsterdama še letalo DC 9 in poneslo nazaj člane holandske turistične agencije.

PREBIVALSTVO
Rojstva — V sredo se je v obeh porodnišnicah rodilo 8 deklic in 10 dečkov. Najtežja punčka je zajokala v Mestni porodnišnici: tehtala je 4,400 kilogramov. Najtežji med fantki, rojen v klinični porodnišnici, je pa potegnil jeziček tehtnice kar na 4,375 kilogramov.

Pogrebi — Danes popoldne bodo svojci pospremili k zadnjemu počitku Alberta Vrešnika, 38-letnega lesnega tehnikarja (ob 15.30 Zale), Jerica Remsa, 37-letnega upojenke (ob 18. uri Zale), Franca Černeta, 72-letnega posestnika (ob 14.30 18. uri Zale), Franca Černeta, 72-letnega posestnika (ob 14.30 18. uri Zale), Franca Černeta, 72-letnega posestnika (ob 14.30 18. uri Zale).

Občanov barometer

Strožje kazni potrebne

Mojster, koliko velja tale čoln? Prodajate tudi na kredit? Lahko dobim prospekte? Tako in podobna vprašanja radovednih, resnih in neresnih, kupcev so bila namenjena poslovalni Tomosove trgovine na Dalmatinovi ulici. Lojze Vavtar je vsem odgovarjal, kljub temu pa našel še čas in odgovoril še na »barometrov« vprašanja.

»Ja, dela je kar dovolj. Kak dan več, drugi spet manj. Seveda pa smo v trgovini bolj zadovoljni takrat, ko ga je več. V tem letnem času se kupci zanimajo predvsem za čolne in športno opremo.«

»Kako ste zadovoljni s potrošniki?«

»Ja, nekateri so uvideli in vedo, da smo tudi trgovci ljudje, drugi pa nas včasih še kar ponižujejo. Niso zadovoljni pa če si z njimi še tako prijazne.«

»Pa tudi kupci niso vedno zadovoljni z vami, trgovci. Pravijo, da so bili včasih trgovci prijaznejši in bolj uslužljivi?«

»Mogoče je to tudi res. Sam spadam nekako v srednjo generacijo trgovcev in vem, da so bili prodajalci takrat res malce bolj uslužljivi in pozorni. Tega manjka zlasti mladim prodajalcem.«

»In zakaj?«

»Ja, kupni pogoji so bili takrat slabši. Teže se je prodajalo.«

»Američani bodo menda kmalu pristali na mesecu. Kaj pravite k temu?«

»To bo vsakokrat velik uspeh. Vseeno mi je, kdo bo preje gori, astronauti ZDA ali SZ. Če služijo ta raziskovanja mi je dobro, drugače pa bi bilo po moje bolje, da bi ta denar porabili v druge namene.«

»Ste voznik?«

»Da.«

»Veste za strožje kazni za prometne prekrške?«

»Vem in jih podpiram. Menim le, da bi morali vsak prekršek obravnavati z različnih plati, skratka objektivno.«

»V Ljubljani se hujšujete nad ...?«

»Nezgovornostjo in malomarnostjo občanov. Kljub trudu smetarjev je smeti še vedno preveč. Potrebne so strožje kazni, hkrati pa je treba začeti z načrtnim vzgojo.«

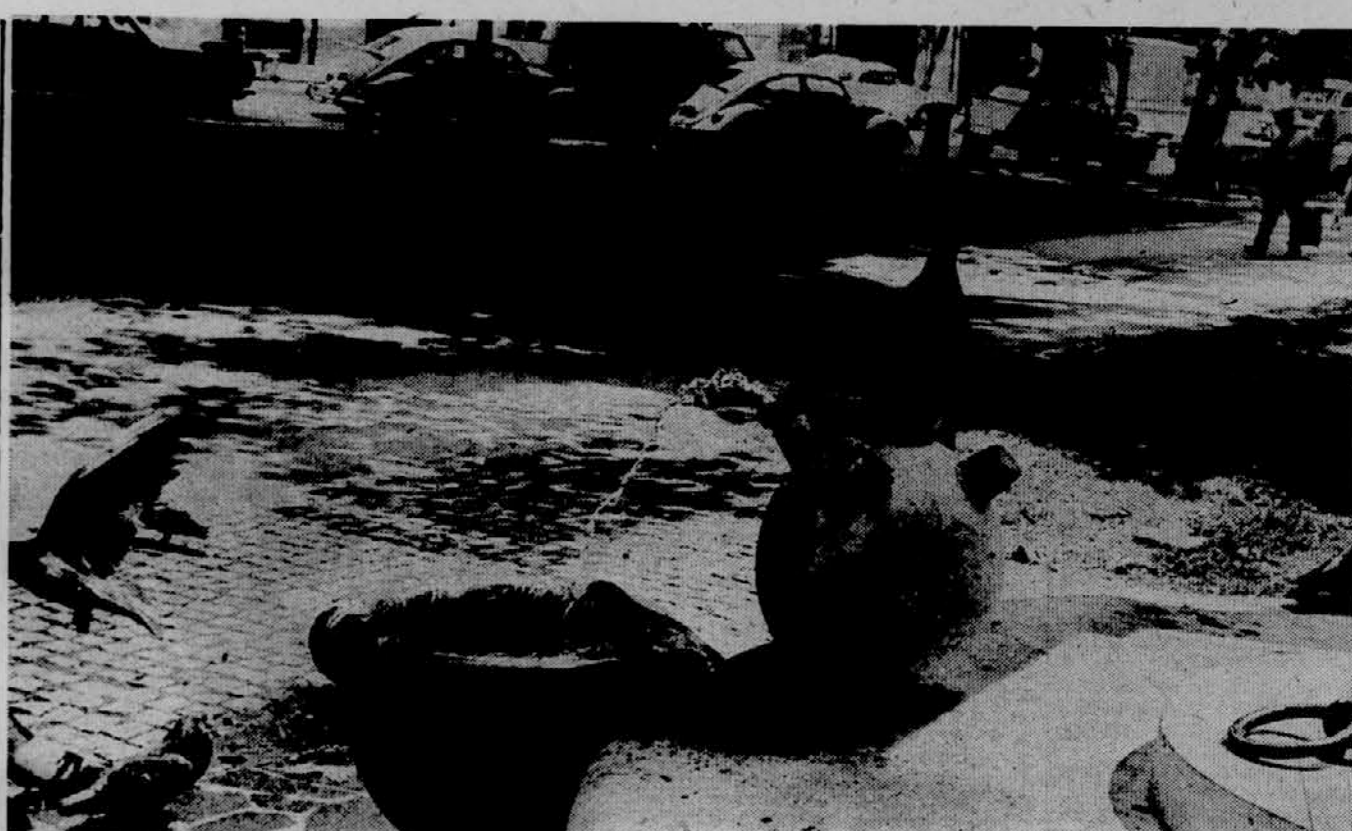
»Na katero vprašanje naj vam odgovori javni delavec?«

»Ne vem, če mi bo lahko kdo odgovoril. Rad pa bi vedel, zakaj se tistim, ki so služili vojni rok tik po vojni in so bili v vojski tudi po tri leta, ne prizna del časa, ko so bili v vojski v delovno dobo. Sedanji vojni rok je krajši in so vojniki na boljšem.«

Na občanovo vprašanje je odgovoril vojaški pravobranilec, polkovnik Stane Kotnik: »Do pred kratkim nisimo razmišljali o tem, da bi se vojni rok štel v delovno dobo. To je pač pravica in dolžnost državljanov. Zda pa to možnost resno proučujemo. Če bo do sprememb prišlo, jih bodo vnesli v novi zakon o pokojninskem zavarovanju. Priznali pa jih bodo vsem: tako tistim, ki so služili tri ali štiri leta kot tistim, ki so prebili v vojski eno leto.«

BRANKO PODOBNIK

BRANKO PODOBNIK

ZEJNI GOLOBJE

Foto: Leon Dolinšek

Pod šotorom je ceneje

Domačih in uvoženih šotorov je na izbiro, cene pa so si zelo različne

LJUBLJANA, 26. jun. — Približuje se čas dopustov in ljudje iščejo najcenejše rešitve, kako bi preživeli nekaj lepših dni na morju ali v planinah. Nekateri so se odločili za počitnice pod šotori, s katerimi so ljubljanske trgovine dobro zaoprežene. Povsod, kjer smo vprašali, imajo na zalogi največ izdelkov »Induplat«, v »Nami« in »Slovenija Sport« tudi madžarske, v »super-marketu« na Ajdovščini pa še šotore poljske izdelave. Promet je dokaj različen; tudi po nekaj dni ne prodajo nobenega, včasih pa kar do pet dnevno. Uvoženi šotori gredo predvsem zaradi nižje cene bolj v promet. Naši šotori veljajo od 430 dinarjev do 3900 dinarjev, od uvoženih pa so najcenejši poljski — od 375 dinarjev do »dvójčka« do 621 dinarjev za štiri osebe. Madžarski šotori, precej podobni našim, pa stanejo od 1320 do 2670 dinarjev. Cene za enake šotore so v nekaterih primerih zelo različne, čeprav so trgovine med seboj oddaljene samo nekaj korakov.

Avtomobilisti se predvsem zanimajo za avtomcap priklopa »Adria« (pri »Balla« za 1330 dinarjev) in »Standard-Brakov« (za 6900 dinarjev v »Supermarketu«), ki so zelo udobne.

J. S.

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture

Oddelek za slovenski jezik in književnost bo priredil v prostorih Filozofske fakultete na Aškerčevi 12 od 30. junija do 12. julija 5. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. Ciklus predavanj z lektoratom in posebnim zakroženim tečajem iz historične slovnice bo odprl predsednik SAZU Josip Vidmar.

D. S.

OGLAŠUJTE V DELU

„Contal“ ni v zagati!

Pojasnilo k napačnemu poročanju o zadnji seji občinske skupščine Center

»Novinarka Albina Podbevšek je 25. junija objavila v »Delu« članek pod naslovom: »Bolje poslovali ali...« s podnaslovom: »Contal« bo našel pot, »Agencija Slovenija« ne. V poročilu je brez poznavanja dejanskega stanja prišla »Contal« med podjetja, ki so v letu 1968 poslovala z izgubo ali na meji rentabilnosti, nam piše pomočnik direktorja »Contal« Ivo Brovč in to utemelji:

»Pri »Contalu«, ki je v letu 1968 poravnal vse tekoče obveznosti in razdelil ustvarjeni dohodek v razmerju 55 odstotkov za tekoče leto, menda res ne moremo govoriti o izgubi ali o poslovanju na meji rentabilnosti.

Novinarki bi bila razmere verjetno povsem jasne, če bi se pred objavo v časopisu poslužila informacij o gospodarskih delovnih organizacijah, ki so v letu 1968 zaključile poslovanje z izgubo ali pa so poslovale z nizko akumulativnostjo. V mesecu juniju je to analizo izdelal svet za gospodarstvo pri skupščini občine Ljubljana Center. Informacija je bila zbirana za razpravo na seji občinske skupščine, o kateri je poročala. Iz navedene informacije je namreč jasno razvidno, da gre pri »Contalu« le za odplačevanje še nezapadlega osemletnega kredita, ki ga je podjetje dobilo za

kritje izgube, nastale v letu 1965. V informaciji pa je tudi

OBLO LJUBLJANA-BEŽIGRAD ZAVOD ZA SOCIALNO DELO

»SMO PA SPOTAKLJIVI!« — Tako se nam je jezo »opravičila« socialna delavka iz Zavoda za socialno varstvo v Podmiliščakovi 24, ko smo jo vprašali, kako dolgo bo še visela tabla pri vhodu v zavod z napisom »OBLO LJUBLJANA-BEŽIGRAD«. Objubili pa so, da bodo tablo z napisom takoj sneli iz zida, jo prepletkali in napisali pravi napis, kajti da gre za po-zabljenost.

Podpis in foto: J. Čurin

Obleka naredi človeka

Dopolnilo se je v našem uradništvu oglasil 29-letni Osman Beganović, prodajalec preprog iz Zagreba. Povedal je, da mu natakarka v bifeju »Partizana« na Trgu OF zjutraj ni hotela postreči. Pri blagajni je naročil in plačal pasulj in tri kose kruha za štiri letno hčerko Zmuro. Medtem je prišla še žena z dvema otrokoma. V naročju je držala najmlajšega, podrglo leto staro hčerko. Vsi skupaj so potem sedli za mizo.

Beganović je zatem prosil natakarko — ugotovili smo, da je bila to Vera Djenanović — naj mu prinese dve kavi in jedajočo najmlajšega. Natakarka mu ni hotela prinesiti. Rekla je, naj si jo kavo poreže sam. Pojasil ji je, da tega ne more storiti, ker ima s seboj otroke. »Saj bi vam vendar plačala,« je rekla Natakarka pa ga je po njegovih besedah zavrnila: »Vi ste cigan, ni krade, vi prosjate!« Beganović je bil nad takim ravnanjem ogročen, protestiral pa je tudi pri poslovojdinji.

V bifeju »Partizana« smo potem poiskali natakarko Vero Djenanović.

— Ste res odšli gosti?

»Ne, sploh ni bilo tako. Rekla sem mu, naj si tudi s kavo in jedajočo za otroke postreže sam. Tisto o ciganih pa mi nisem rekla. Sel je k seji in ko se je vrnil, sem ga zavrnila z istim razlogom.«

»Tako je bilo, pritrudi tudi uslužbenka v bifeju Marica Vrtišar, ki je bila v neposredni bližini, kjer sta se prepirala Beganović in natakarka.«

— Ste to storili iz nacionalne nestrpnosti, kot trdi Beganović?

»Se enkrat pravim, da gosta nisem tak odločila. Sploh pa nimam vzroka, da bi bila nestrpna do drugih narodov; moj moč je iz Prijedora. Z nekaterimi kolegi, ki so tudi iz drugih republik, se prav tako dobro razumemo. Povem pa še lahko, da imamo z gosti, — večina jih ni iz Slovenije — precej težav.«

Novinar v tem primeru težko izlušči resnico. Gostu z malimi otroki natakarka je lahko stori uslugo in mu postreže, če je je pljuden, Mar ne tiči zajec prav v tej vlnudnosti in v dobri volji strežnega osebja?

I. PRAPROTNIK

Vsak otrok je svojevrstna osebnost, ki potrebuje za svoje oblikovanje razen strokovnega vodstva tudi prostor in čisti zrak. Kako naj bodo naši otroci sproščeni in zdravi, če nimajo v stavi, ki jih predvaja 10 ur dnevno, niti toliko prostora, da bi lahko svobodno poskočili pa se nikamor zadeli?

Tudi vzgojiteljci ni lahko spoprijeti odgovornost za toliko otrok in se hkrati zavajati, da mora staršem oddati slehernega malčka ne poškodovanega. Ne nazadnje je potrebno otroka tudi vestransko razvijati in ga pripravljati za šolo in življenje.

Andersenov vrtec je ima urejeno igrišče. Prenekateta marmica ali očka zadeta tja na sprehod s svojim dojenčkom ali malo večjim otročkom. Tja se ne ve, ne kam se odloži smeti in se kaj drugega tudi ne, zna pa zapeljati s kolesom po mladi travi in cvetju...

Tako je prišlo nekaj staršev lepo nedeljsko jutro mlado vrtca. Beseda da besedo. Soeseka 6 raste, vrtca pa ne. Bodo mogli naši otroci v jaslice? Tako in podobno. Nastala je tako ob vplivaju dojenčkov majhna vrsta, se večala in prišel je tudi nekdo, ki zna dobro sukati pero.

Njegov otrok je primeren za jasli. Sicer ni najnujnejši primer, pa mož je vseeno ostal. Mogoče zato, da bo

Ofenziva zoper stripe

Moščanski odborniki: »Obdavčiti strip-literaturo!«

LJUBLJANA, 26. jun. — Kultura je dobesedno zavzela današnje sejo moščanske občinske skupščine. Razprava je bila tako množična, da je ostalo bolj malo časa za druge točke dnevnega reda, ki so bile, denimo, posvečene temeljni izobraževalni skupnosti, osipu na osnovnih šolah in prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

Nemara je tak dejanski stan dokaz, da ljudje še niso tako »gospodarski« da ne bi videli nikamor drugam kot samo v stroje, načrte in proizvodnjo. Iz razprave je spet izstopilo prastaro vprašanje, da podjetja nečje prispevati nič denarja za različna kulturniška društva. »Radi bi slišali, da so podjetja odštela vsaj simbolični znesek za mlade moščanske likovnike in harmonikarje, je bilo rečeno na seji.

V Mostah niso uspeli s prodajo umetniških del podjetjem. Le-ta so se pretežno sklicevala na to, da že tako in tako prispevajo svoj denar v sklad za razvoj družbenega standarda. Ob tem je prišel iz odborniške klopi zanimiv predlog. Po njem naj bi pri vseh novih gradnjah namenili en odstotek denarja za likovno opremo.

Iztočnica za svojevrsten napad na strip-literaturo je bila sodba, da se začenja kultura že pri vzgoji mladine. Zelo kvari denarje prispevajo, po mnenju odbornikov, k tej vzgoji stripi. Predlagali so, da bi bilo treba to literaturo tako obdavčiti, da bi postala nekakšen luksuz. Davki bi jo torej podražili tako, da ne bi bila več vsakemu

dosegljiva. Z denarjem, ki bi jih pri tem kupili knjige za knjižnice. Po drugem predlogu pa naj bi ta denar pocenil našo, dandanes že zelo drago knjigo.

Odborniki, razpravljajoči o kulturi so preudarjali prav tako o spomenikih iz NOV. Posebej so omenili slabo Pomembna gosta v »Levu«

LJUBLJANA, 26. jun. — Nocoj sta prenočila v ljubljanskem hotelu »Levu« gospod Koun, ambasador kraljevine Kambodže in ameriški filmski režiser Marks. V Ljubljani se bosta verjetno zadržala dalj časa.

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

skrb spomeniškega zavoda za spomenik na Urhu in za žico okupirane Ljubljane. Zedinili so se, naj na seji navzoči odborniki mestne skupščine odločno načeljo do snov na najvišji ljubljanski ravni.

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

PRIMOZ ZAGAR

